Coperta și ilustrațiile:
TIA PELTZ

ALVARO DE LAIGLESIA
Licencia para incordiar
Editorial Planeta, 1968
Barcelona (España)

ALVARO DE LAIGLESIA

Fantome în salon

În românește de
ANCA ȘOIMULESCU

EDITURA ALBATROS

PENTRU PATRI

În salonul familiei Gomez, cum se obișnuiește în toate saloanele familiilor Gomez, televizorul funcționa. În fața aparatului era un semicerc de scaune, pentru ca toate rudele să poată urmări programul de seară.

Pe unul din aceste scaune, cu ochii țintă la micul ecran, stătea Carlitos. Altul era ocupat de tatăl său, don Bernardo Gomez, care citea un ziar. Carlitos era un băiețandru de unsprezece ani, care crescuse cît o prăjină, astfel încît pantalonii săi lungi îi rămăseseră destul de scurți. Don Bernardo era un om pașnic, cam la cincizeci de ani, predispus la obezitate și chelie, și care și-i întreținea cu demnitate pe ai săi din veniturile unui mic magazin de fleacuri electro-casnice.

Ușa se deschise pentru a o lăsa să treacă pe dona Pilar, mama lui Carlitos și soția lui don Bernardo :

— Dar ce face copilul ăsta de-i încă treaz ? se scandalizează doamna. Și cum de-i permiți să se uite la televizor la ora asta ?

— Mîine-i sărbătoare, se justifică tatăl, și nu are școală.

— N-o fi avînd el școală, insistă mama, dar programul ăsta are două romburi [1]. Ia uite-le ! Tocmai au apărut în părul blondei de pe ecran !

— De-asta îl las să se uite, explică domnul Gomez, dar nu să și asculte. Așa că, dacă se zice vreo prostie, copilul n-o s-o audă.

— Dar așa, fără sunet, nu-mi dau seama de nimic, bombăni Carlitos. Dacă nu aud ce-i spune blonda cow-boy-ului, nu știu dacă blonda e bună sau rea.

— Fiind așa de blondă, opină dona Pilar, este mai probabil să fie rea. Și la vîrsta ta

---

[1] Cu două romburi, televiziunea spaniolă marchează un program neindicat pentru minori. (n. t.)

nu trebuie să auzi tot ce-ar putea să spună.

— Dar n-ați putea să-l puneți încet de tot, sugeră micuțul, ca să aud cel puțin împușcăturile ? Doar e un western și se trage în fiecare clipă ; și e foarte caraghios să-i vezi căzînd lați fără să auzi împușcăturile.

— Te-ar incomoda, Bernardo ? întrebă mama.

— Da, se opuse tatăl. Ca să audă el împușcăturile, ar trebui să le aud și eu. Iar eu vreau să-mi citesc ziarul în liniște.

— Să nu crezi c-o să dureze mult liniștea, îl avertiză dona Pilar. Astă-seară avem o vizită.

— Vizită ? repetă domnul Gomez, mirat. Ce vizită ?

Soția sa nu avu timp să-i explice pentru că, în acel moment, intră menajera zicînd :

— Mi-a spus domnișoara că doamna are nevoie de mine.

— Da, Petra. Golește scrumierele și ia ziarele pe care domnul le-a citit. Aruncă o privire prin casă, vezi dacă totul e curat și în ordine.

— Dar bine, spuse don Bernardo în timp ce Petra începu să inspecteze încăperea, pentru ce toată tevatura asta ? Cine vine ?

— Vecinul de sus, îl lămuri soția.

— Nu știam că sus avem un vecin.

— Îl avem și încă de luna trecută. E un tînăr care stă în cămăruța de pe terasă, pe care proprietarul a aranjat-o și a închiriat-o ca garsonieră.

— Proprietarul ăsta e un zgîrciob, cămăruța aia abia de se putea numi pod.

— A pus cîteva mobile și un duș și mai scoate niște bani. Cu lipsa asta de locuințe, pentru orice porumbar se găsește-un porumbel. În curînd se fac două luni de cînd tînărul stă acolo.

— Îmi pare rău pentru el, cred că stă foarte incomod, îl compătimi domnul Gómez. Însă n-are nici o obligație să ne viziteze pentru simplul fapt că sîntem vecini. De mult nu mai sînt la modă vizitele de bună vecinătate.

— Nu pentru asta vine, explică doña Pilar, ci ca să se uite la televizor. Tot în-

tîlnind-o pe scară, a cunoscut-o pe Lolita și a întrebat-o dacă ar putea să coboare astă-seară să vadă programul. Cum el n-are televizor . . .

— Și ce program vrea să vadă ?! se miră don Bernardo. După cîte știu, astă-seară nu e nici un meci de fotbal. Și ori de cîte ori vreun vecin ne-a cerut această favoare, a fost pentru că se transmitea un meci.

— Cred că vrea să vadă o telecomedie, îi răspunse soția.

— Da ?! se miră și mai mult don Bernardo. Și-a-ndrăznit să ne deranjeze doar pentru a vedea o telecomedie ?

— Știi, după cum i-a spus Lolitei, el a scris-o.

— Nu spune prostii, refuză soțul. Cum o să scrie pentru televiziune un tînăr care nici n-are televizor ?

— Cel puțin așa i-a spus fetiței. O să-ți dea ea mai multe amănunte.

— Domnul a terminat de citit ziarul ? îl întrebă menajera, care și pusese în ordine toate detaliile salonului.

— De ce ? vru don Bernardo să știe.

— Ca să-l arunc, îl informă Petra. Doamnei nu-i place ca atunci cînd avem musafiri să fie ziare pe mobile.

— Dar ziarul ăsta e deasupra mea și eu nu sînt nici un fel de mobilă. Lasă-l mai bine unde e și vezi-ți de treabă.

— Ei, ei, interveni dona Pilar, atinsă. Dacă vrei ca vecinul ăsta să găsească salonul ca o cocină . . .

— Bine, bine, grohăi domnul Gómez, dîndu-i Petrei ziarul cu destulă furie. Ia-l și aruncă-l ! De fapt, nici n-o să mă lăsați să mai citesc . . .

— Iau și copilul ? întrebă Petra.

— Ia-l. Dar nu-l arunca, pentru că e singurul pe care-l avem, spuse tatăl. Ajunge să-l ascunzi, să nu se scandalizeze vizita văzîndu-l atît de murdar.

— Nu sînt murdar, tăticule, protestă Carlitos. Și mi-ai spus că pot să stau pînă se termină filmul.

— Poți să stai, cedă mamă-sa, dar numai pînă vine musafirul. Petra, du-te și aruncă odată hîrtiile alea.

— Bine, doamnă.

Ieși Petra și intră bătrîna mătușă Enriqueta, sprijinindu-se în baston și de brațul nepoatei sale Lolita.

— Fii atentă la covor, tanti, îi atrase atenția Lolita, ajutînd-o să înainteze, că mereu te împiedici de el și te lovești.

— Pentru că nu pot să merg la trap și tu o iei la galop. Și nu văd nici la doi pași.

— Nu-ți mai exagera beteșugurile, Enriqueta, bombăni domnul Gomez. Cum de îndrăznești să spui că nu vezi, cînd stai ore întregi și te uiți la televizor ?

— Eu n-am spus că nu văd televizorul, specifică bătrîna, ajungînd la fotoliul de lîngă Carlitos și așezîndu-se, eu am spus că nu văd la doi pași. Sînt două lucruri complet diferite.

— Știi că ești bine ! bombăni don Bernardo.

— Asta aș vrea și eu : să fiu bine, suspină plîngăreață mătușa, lăsînd bastonul să cadă pe podea. Niciodată n-am fost așa de rău ca acum. Simt că mă desfac în bucăți.

— Ține, tanti, spuse Carlitos, după ce se aplecă să ridice bastonul, ți s-a și desfăcut o bucată.

— Mulțumesc, nepoate, spuse ea, uitîndu-se țintă la micul ecran. Ce avem azi în programul național ?

— În cel național nu știu, interveni doña Pilar, dar în cel particular avem o vizită.

— Judecînd după curățenia pe care ai organizat-o, s-ar putea spune că-i cu mulți clopoței, spuse domnul Gomez care, adresîndu-se fiicei sale, adăugă : Vrei să fii drăguță și să-mi explici cine este acest prietenaș pe care ți l-ai făcut pe scară și căruia-i datorăm onoarea de a-l primi astăseară ?

— Nu-i nici un fel de prietenaș, negă Lolita. E vecinul din garsoniera de sus, care a cerut voie să coboare să vadă ceva ce se dă azi la „tele".

— Și tu i-ai permis, se burzului tatăl său, fără să întrebi pe nimeni.

— Nu mi s-a părut că pentru atîta lucru ar fi fost nevoie să întrunim consiliul de familie, se apără fetița. De multe ori au venit vecinii să vadă orice program îi interesa.

— Numai vecinii pe care-i cunoșteam și numai cînd se televizează meciuri de fotbal, specifică don Bernardo. Niciodată n-au venit necunoscuți să vadă o nerozie.

— Tînărul ăsta nu e niciun necunoscut, căci îl cunoaștem toți din vedere, replică Lolita. și nici ce vrea el să vadă nu e o nerozie : e o telecomedie pe care el însuși a scris-o.

— Trebuie să-mi muncesc creierul pentru asta, spuse domnul Gómez : orice neisprăvit să poată scrie pentru televiziune.

— Și de ce crezi că e un neisprăvit ?

— Pentru că locuiește pe acoperiș, lămuri don Bernardo.

— Nu-i adevărat, îl contrazise fiică-sa, i-au dat un premiu la concursul de scenarii, iar astă-seară or să transmită scenariul pe care i l-au premiat.

— Mare pișicher trebuie să fie ! fu de părere Carlitos.

— Ce știi tu, mucosule ? îi tăie avîntul sora lui.

— Știu, pentru că la mine la școală e un băiat orfan. Și, cum n-are părinți care să-l trimită la culcare, vede toate programele de la televizor. A văzut și scenarii de-astea care se premiază la concursuri și zice că sînt o întreagă daravelă.

— Ar fi interesant de știut ce înțelege prietenul tău printr-o „întreagă daravelă", interveni dona Pilar.

— Păi — povești de amor și tot soiul de vulgarități, explică puștiul. Încurcături cu lume care vorbește mult într-o singură cameră și în care nici nu apar cai și nici nu

se-aud împușcături. O să vedeți voi ce plictiseală.

— Și la ce oră începe ? vru să știe mătușa Enriqueta.

— După emisiunea asta, o informă Lolita. La unsprezece.

— Doamne — dumnezeule ! se plînse bătrîna. La unsprezece, atunci n-o să ne putem uita pe „U.H.F.“ [1]

— Bineînțeles că nu, spuse domnul Gomez, puțin supărat și el. Dacă vine băiețelul ăsta să-și vadă scenărelul . . .

— Bună treabă, bombăni mătușa. Și tocmai azi, cînd „U.H.F.“-ul are program de „Cine-Club“ și prezintă un film de pe vremea mea.

— Vai, tanti ! se miră Carlitos. Pe vremea dumitale se inventase cinematograful ?

— Bineînțeles, micuțule. Oi fi eu bătrînă, dar nu-s preistorică. M-am născut o dată cu veacul.

---

[1] U.H.F. — Ultra high fidelity (post spaniol de televiziune). (n.t.)

— Cu care ?

— Cu-al lui taică-tu, explică ea destul de prost dispusă, şi cu-al tău, că toţi ne-am născut în veacul al 20-lea.

— Şi ce film au anunţat pentru „Cine-Club“ ? dori să ştie doña Pilar.

— Nici mai mult, nici mai puţin decît unul cu Greta Garbo, închipuie-ţi ! o informă bătrîna.

— Greta cum ? întrebă Lolita.

— Garbo, inculto, repetă mătuşa sa. N-ai auzit niciodată vorbindu-se de ea ?

— Îmi sună . . .

— Şi o să-ţi sune mereu, pentru că a fost cel mai sonor nume al filmului mut.

— Eu nu l-am auzit niciodată, spuse Carlitos.

— La vîrsta ta, replică bătrîna, tu n-auzi decît împuşcături. Greta Garbo a fost o suedeză care a făcut să se vorbească foarte mult de ea.

— Atunci mă bucur că nu puneți „U.H.F.“, adăugă nepotul, pentru că tata și mama nu m-ar lăsa s-o văd.

— De ce nu ?

— Pentru că dacă fata asta e suedeză, atunci vor fi romburi, spuse micuțul. Întotdeauna filmele în care apar plaje și suedeze au romburi. Nu-mi explic de ce, presupun totuși că suedezele au aceleași lucruri ca și spaniolele.

— Au aceleași lucruri, îi explică sora lui, dar mai la vedere.

— Nu fiți ignoranți ! se indignă mătușa. Credeți oare că Greta Garbo era o suedeză de plajă ?

— Se zice, opină Lolita, că toate suedezele sînt la fel.

— Ea nu. Nu-i așa, Bernardo ?

— Sigur că nu ! o ajută domnul Gomez. Ea era mult mai slabă.

— Pentru că, pe atunci, ca să faci film, era suficient să ai daruri artistice, dădu sentința mătușa Enriqueta. Acum, în schimb, cele care-și spun artiste trebuie

să lupte cu lipsa de talent punîndu-şi toată carnea la vedere. Aţi fi realizat voi diferenţa dacă am fi putut pune „U.H.F.“-ul, ca s-o vedem pe Greta Garbo. Dar cum, din nefericire, n-o să putem . . .

— Să crezi tu că pe noi, tinerii, ne interesează celuloidul rînced, spuse Lolita. Să ştii că filmele de pe vremea lui mam'mare ne fac să rîdem. Şi cred că filmul ăsta e cam de pe atunci, nu ?

— Cam aşa, admise bătrîna, e de pe vremea lui mam'mare, dar aceea a fost o vreme pe care voi ar trebui s-o cinstiţi. Pentru că, în vremea lui mam'mare, cum numiţi voi trecutul, s-au inventat toate lucrurile care există acum, şi au fost bine făcute. După aceea aţi lăsat doar să se strice totul.

Uşa salonului se deschise brusc, pentru a o lăsa să treacă pe Petra, care spuse foarte excitată :

— Doamnă ! . . . Doamnă ! . . .

— Ce-i ? tresări doña Pilar.

— A sosit vecinul !

— Bine, femeie ! Ce m-ai speriat ! Ai

spus-o ca și cum ar fi luat foc și-ar fi venit pompierii.

— Ce fac cu el ? întrebă menajera.

— Poftește-l înăuntru.

— Aici ?

— Sigur ! Da' unde vrei să-l duci ?

— Eu l-aș duce întîi la baie, să se pieptene puțin. Că are un păr . . .

— Nu-ți fă grijă și poftește-l.

— Bine, doamnă, spuse Petra, ieșind din nou.

— Ce fel de păr o fi avînd ? se întrebă domnul Gomez. După halul în care a speriat-o pe Petra, trebuie să aibă o coamă de leu.

— Nici vorbă de așa ceva, îl apără Lolita. Poartă părul puțin mai lung, ca toți scriitorii. În comparație cu coamele „ye-ye", a lui e foarte discretă.

Chiar atunci intră în salon mult discutatul vecin, urmat îndeaproape de Petra. La drept vorbind, menajera avea dreptate să critice excesele capilare ale vizitatorului, pentru că asemenea hățiș stufos de păr

creț nu se prea poate vedea la tot pasul în afara zidurilor grădinii zoologice.

— Bună seara, salută intrînd tînărul, a cărui timiditate și corectitudine în purtări contrastau cu sălbăticia pieptănăturii sale.

— Bună ! răspunse domnul Gomez, mergîndu-i în întîmpinare. Poftiți, intrați.

— Înainte de toate vă rog să-mi scuzați îndrăzneala . . .

— N-are importanță, domnule, spuse don Bernardo, prietenos. De asta există vecini, ca să-i deranjăm cînd avem nevoie. Poftiți, să vă prezint familiei mele. Cum vă numiți ?

— Hermenegildo Pérez Bustamante.

— Sună bine. Este pseudonimul dumneavoastră ?

— Nu, domnule. Este numele meu adevărat.

— Puțin cam lung ca să încapă tot pe micul ecran, nu vi se pare ? fu de părere domnul Gomez.

— Se poate, admise tînărul scriitor. Dacă l-ar scrie cu litere mărunte, cred totuși că ar încăpea.

— Vă prezint pe vecinul nostru don Hermenegildo Pérez Bustamante, spuse don Bernardo, adresîndu-se întregii sale familii, și adăugă, întorcîndu-se spre noul venit : Și dumneavoastră vă prezint pe soția mea, pe sora mea Enriqueta și pe copiii mei, Lolita și Carlos.

— Îmi face plăcere, repetă tînărul, răspunzînd prezentărilor.

— Plăcerea e de partea noastră, îi tăie dintr-o dată dona Pilar toate frazele protocolare. Puteți să stați pe scaunul lui Carlitos. Hai, Carlitos, e timpul să te duci la culcare.

— Mămico, te rog ! Nu mă lași să văd cum se termină filmul ?

— Te-aș lăsa cu plăcere dacă am mai avea loc pe scaune. Dar, cum nu mai avem, trebuie să-i cedez scaunul tău musafirului.

— Nu trebuie să vă deranjați pentru mine, se grăbi să spună Hermenegildo. Eu

pot să stau și în picioare, într-un colț unde să nu incomodez . . .

— Cel care o să stea în picioare într-un colț, și pedepsit trei zile să nu se mai uite la televizor, o să fie Carlitos, dacă nu se scoală imediat, amenință don Bernardo. Hai, Petra, ia-l la culcare.

— Imediat, domnule, se supuse ea, grăbindu-se să apuce băiatul de o mînă. Ai auzit ordinele, mucea ? Așa că, stînga-împrejur, fără să opui rezistență.

— Treabă-i asta ! protestă Carlitos, ridicîndu-se fără chef. Să plec acuma cînd cow-boy-ul se apropie de blondă pentru scena finală . . .

— Tocmai de-asta e mai bine să te duci înainte ca el să se apropie de tot, hotărî dona Pilar. Scenele finale nu-s pentru minori.

— Voi, majorii, aveți niște idei foarte ciudate, spuse Carlitos în timp ce mergea spre ușă, tîrît de Petra. Vi se par bune pentru noi filmele care se termină cu împuș-

cături, și cele care se termină cu săruturi, nu.

— Taci din gură și la culcare ! strigă don Bernardo, cînd Petra și băiatul ieșeau din cameră. Ah, ce greu e cu mucosul ăsta ! A ieșit cam obraznic !

— Îmi pare rău că din vina mea e nemulțumit copilul, se scuză Hermenegildo în timp ce se așeza pe scaunul lăsat liber de Carlitos, între Lolita și mătușa Enriqueta.

— Fiți mulțumit că nu v-a auzit el zicîndu-i „copil", spuse bătrîna, că nemulțumitul ați fi fost dumneavoastră.

— Asta-i adevărat, fu de acord Lolita, fratele meu e foarte sălbatic.

— Ca toți copiii din ziua de azi, adăugă mătușa, pentru că toate filmele astea proaste, cu gloanțe și pumni, îi incită la violență. Pe vremea mea, în schimb, cinematograful era mult mai reușit și erau și artiste foarte bune, ca Greta Garbo . . .

— Sînt inutile aluziile, tanti, că tot n-o să punem „U.H.F."-ul, spuse Lolita.

— Bineînțeles că nu ! întări mama sa. O să privim toți cu multă plăcere la ceea ce a scris don Leovigildo.

— Hermenegildo, mamă.

— Iertați-mă, se scuză ea, dar mi-e imposibil să reținnumele proprii. Chiar pe soțul meu, pe care-l cheamă Bernardo, îl strig de multe ori, din greșeală, Leonardo.

— Acum, că s-a terminat filmul, ați putea da sunetul mai tare, sugeră bătrîna, care nu-și mai dezlipea ochii de la televizor.

— Așteaptă să treacă anunțurile, spuse domnul Gómez, mergînd să se așeze pe unul din scaunele aflate în fața ecranului.

— Faceți rău, opină mătușa, pentru că sînt foarte grațioase și au și o muzică foarte drăguță. De multe ori anunțurile sînt mai distractive decît emisiunile.

— Enriqueta, te rog ! spuse cu reproș doña Pilar.

— Nu vorbesc de seara asta în particular, o repară bătrîna, ci de altele în gene-

ral. Pentru că de data asta sînt de acord cu Carlitos : uneori pun cîte-o nerozie . . .

— Nu vă miraţi că tanti e de aceeaşi părere cu fratele meu, explică Lolita vecinului, cred că ştiţi că un creier senil ajunge să fie puţin infantil.

— Încetaţi discuţiile, îi tăie vorba doña Pilar, şi lăsaţi-l şi pe domnul să vorbească, doar pentru asta a venit.

— De fapt, eu n-am venit să vorbesc, spuse tînărul cu modestie, ci să văd. Cum n-am televizor şi cum eu am făcut scenariul . . .

— Proastă treabă, decretă don Bernardo.

— Tată, pentru Dumnezeu !

— Nu mă refer la scenariu, lămuri domnul Gomez, ci la faptul că faceţi rău neavînd televizor.

— Eu l-aş avea cu plăcere, spuse tînărul, dar situaţia mea economică nu-mi permite.

— Cum nu ? răspunse don Bernardo. Cît ar fi de slabe mijloacele dumneavoastră

economice, eu pot să vă rezolv această problemă.

— Dumneavoastră ?! se miră vecinul.

— Bineînțeles, domnule ! N-ați auzit vorbindu-se de „Casa Gomez“ ?

— Nu.

— Mă mir, spuse don Bernardo, cam ofensat, căci este unul din cele mai importante magazine de produse electrocasnice din cartier. Și eu sînt proprietarul. Cum numele meu e Gomez, i-am pus magazinului numele de „Casa Gomez“.

— Cum se vede că aveți multă imaginație ! îl adulă scriitorul.

— Ești obligat s-o ai pentru a triumfa în comerț, acceptă complimentul don Bernardo. Am creat recent un sistem revoluționar de vînzări în rate, de care puteți beneficia și dumneavoastră.

— Bernardo ! exclamă cu reproș soția sa. Nu e frumos să te folosești de vizită ca să închei afaceri.

— Cumpărînd un televizor de la „Casa Gomez“ cu înlesnirile „vînzării speciale“,

afacerea o face el. Deviza acestei vînzări o puteți citi și în vitrina magazinului : „Intrați și luați ce doriți ! Veți plăti cînd veți avea chef". Ce părere aveți ?

— Foarte sugestiv pentru cumpărător, spuse Hermenegildo, dar puțin cam periculos pentru dumneavoastră. Căci dacă lumea vine și ia lucruri și nu le plătește . . .

— Da, dar cînd intră cineva cu iluzia asta, eu sînt înăuntru ca să-i spun să nu-și facă atîtea iluzii. Și-i arăt ce poate lua și ratele pe care trebuie să le plătească. Cum o să vi le indic și dumneavoastră dacă intrați și vă cumpărați un televizor frumos, o marcă pe care-am să v-o indic eu și pe care pot să vi-o ofer la un preț foarte accesibil . . .

— Lasă-l să fie atent, tată, îl întrerupse Lolita, arătînd televizorul. Începe emisiunea lui.

— „Concurs de scenarii", citi mătușa Enriqueta, cu voce tare, titlul care apăruse pe ecran.

— Vă rog, doamnă — spuse scriitorul, v-ar deranja dacă ați da mai tare sonorul, să se poată auzi și dialogul ?

— Dă-l mai tare, Lolita, porunci doña Pilar. Să nu-l pui însă prea tare, ca să poată adormi Carlitos.

— Și ca să nu se supere vecinii, adăugă don Bernardo, în timp ce fiica sa se ridică să manevreze butonul de sunet. Asta-i a televizorului, niciodată nu există unanimitate printre vecini : în timp ce unii vin să vadă, alții nici măcar nu vor să audă.

— Ei bine așa ? întrebă Lolita, cînd muzica pe care o transmitea postul ajunse perceptibilă, dar nu asurzitoare.

— Eu n-aud nimic, protestă mătușa, pe a cărei lungă listă de beteșuguri figura și surzenia.

— Apropie-te mai mult de aparat, spuse doña Pilar. N-o să ridicăm în picioare toată casa pentru că ești tu surdă.

— Da, dar dacă mă apropii să aud, o să stau în fața tînărului și n-o să mai poată vedea.

— Fă ce vrei, dar taci odată, interveni energic domnul Gomez.

— Și cum se numește scenariul pe care l-ați scris dumneavoastră ? întrebă Lolita, ocupîndu-și locul.

— Acum o să apară titlul, replică autorul, încercînd să nu piardă din vedere ecranul, în timp ce capul mătușii Enriqueta, care-și căuta o poziție convenabilă condițiilor sale acustice, îi interfera cîmpul vizual. Întotdeauna se pune titlul la început.

— Uite-l : „Cîntecul inimii", citi doña Pilar. Sună frumos. V-ați scris scenariul în versuri ?

— Nu, doamnă.

— Rău ați făcut, îl adulă doña Pilar, pentru că din titlu se observă că aveți talent la versificație. „Cîntec" aproape că rimează cu „inimă".

— Uite și numele ! exclamă don Bernardo, arătînd televizorul. Vedeți că am avut dreptate ? Mi se păruse mie că era

prea lung pentru un ecran așa de mic : au pus doar Hermenegildo Perez.

— Într-adevăr, observă decepționat autorul, l-au mîncat pe Bustamante.

— Cui îi trece prin cap să aibă un nume așa de kilometric ! zise mătușa Enriqueta.

— Doamnă, nu mie mi-a trecut prin cap, ci părinților mei.

— Ei, ca să încapă în „tele", sugeră domnul Gomez, va trebui să vă resemnați la a fi pur și simplu Perez.

— Poate că-i mai bine să-l scurteze pe Hermenegildo, opină mătușa, ca să încapă cu Bustamante.

— Nu văd cum să-l scurteze, spuse Lolita.

— Tăind primele silabe și lăsînd pur și simplu „Gildo", fu ideea bătrînei, care se întoarse spre vecin ca să-l întrebe : Nu-i așa că nu-i urît să te cheme Gildo ?

— Prefer să discut problema asta după ce se termină emisiunea.

— Bineînțeles, îl ajută dona Pilar. Lăsați-l să se uite liniștit. Mie mi se pare foarte potrivit titlul. De ce se numește „Cîntecul inimii“ ?

— Pentru că-i o poveste de dragoste, explică scenaristul. Și știți că, atunci cînd iubești, îndrăgostitului i se pare că inima îi cîntă de bucurie.

— E foarte adevărat, da, domnule, se entuziasmă dona Pilar. Cînd eu m-am îndrăgostit de soțul meu, mi se părea că aud o muzicuță aici, înăuntru... Ai auzit-o și tu, Bernardo ?

— Ce ? întrebă acesta, distrat.

— Muzicuța, omule.

— Nu-mi mai aduc aminte, dragă. Asta s-a-ntîmplat demult de tot.

— Și cine-i îndrăgostitul din scenariu căruia îi cîntă inima ? vru să știe mătușa, care nu scăpa televizorul din ochi. Bătrînul ăsta chel care coboară pe scară ?

— Nu, lămuri tînărul. Ăsta-i „tatăl Aureliei“, care se opune dragostei fiicei sale cu „Rodolfo“. Pentru că „Aurelia“ este o

burgheză bogată și „Rodolfo“ un poet sărac.

— Nu te supăra, puiule, spuse bătrîna, subiectul ăsta parcă l-am mai auzit.

— E logic, doamnă, se justifică puiul, liric, pentru că dragostea e un etern cîntec care răsună încă din Paradis. Variază cuvintele textului, dar nu notele melodiei . . .

Dar ușa se deschise și menajera îl întrerupse spunîndu-i doñei Pilar :

— Doamnă, Carlitos zice că nu poate să doarmă.

— Ah ! bombăni don Bernardo. Ce naiba i s-a mai stricat copilului ?

— Nu i s-a stricat, dar îl doare, clarifică Petra.

— Ce ?

— Burta.

Și mama diagnostică :

— Asta-i pentru că astă-seară a mîncat prea mult.

— Nu, doamnă. Astă-seară n-a mîncat nimic !

— Păi atunci, rectifică doña Pilar, e din cauză că n-a mîncat nimic. Așa că dă-i ceva de mîncare.

— Da, dar poate să-i cadă greu, sugeră Petra.

— Dacă-i cade greu, bombăni Lolita, o să tacă precum un pește și o să ne lase în pace. Că așa nu se poate vedea programul.

— Bine, bine, strînse din umeri menajera, îndreptîndu-se spre ușă. Dar unei menajere i se pare o barbarie să vindeci o durere de burtă printr-o indigestie.

— Fiindcă veni vorba de dureri, spuse mătușa, mi-am adus aminte că astă-seară nu mi-am luat doctoria pentru lumbago. Vrei să fii bună să mi-o aduci, Petra ?

— Imediat, promise ea, ieșind din cameră.

— Ah, uitați-vă ! exclamă doña Pilar, arătînd aparatul. Ăsta-i Perico Pons !

— Iertați-mă, doamnă, spuse respectuos scenaristul premiat, dar personajul acesta nu se numește Perico, ci Rodolfo.

— Dar actorul care-l interpretează este Perico Pons, insistă doña Pilar, care apare des la televiziune. Nu-i aşa, Enriqueta ?

— Da, confirmă mătuşa. Săptămîna trecută a jucat într-un scenariu şi într-o piesă.

— În rolul din scenariu era mai frumos, critică doña Pilar, pentru că făcea pe rusul şi avea perucă. Nu ştiu de ce n-o poartă şi azi.

— Poate pentru că nu face pe rusul, presupuse mătuşa.

— Dar face pe poetul, insistă doña Pilar. Şi, nu-i aşa, don Hermenegildo, că poeţii sînt de obicei mai pletoşi decît ruşii ?

— Nu toţi, doamnă.

— Dar chica ajută la crearea personajului. Şi, avînd în vedere şi faptul că pe Perico Pons îl favorizează mult peruca . . .

— Acum, anunţă autorul emoţionat, vine o scenă foarte importantă între „Rodolfo“ şi „Aurelia“ !

— Dar unde-i „Aurelia“ ? întrebă Lolita, care nu o vedea pe ecran.

— O să intre peste o clipă, anticipă scenaristul, pe ușa aceea din fundul decorului. Ascultați !

În același moment, telefonul, care era lîngă televizor, începu să sune.

— Ce-i asta ? spuse mătușa, dezorientată.

— Poate e „Aurelia", deduse doña Pilar, care-i telefonează lui „Rodolfo" ca să-și anunțe vizita.

— Nu vorbi prostii, respinse don Bernardo, ridicîndu-se. Telefonul ăsta nu-i la televizor, e al nostru.

— Mi se părea ciudat și mie, spuse autorul. Pentru că în originalul scenariului meu nu telefonează nimeni.

— Nimeni n-ar trebui să telefoneze la ora la care se știe că toată lumea se uită la televizor, bombăni mătușa.

— Alo ? . . . întrebă domnul Gomez, ridicînd receptorul. Da, e aici . . . Lolita ? . . . Cine întreabă ? . . . Un moment.

Și îndepărtă receptorul de ureche ca să spună :

— Lolita, te cheamă Pelele. [1]

— N-ai auzit bine, spuse doña Pilar. Nu există om căruia tu să-i spui Pelele, iar el să nu te ia la palme.

— Asta era pe vremea ta, mamă, rîse Lolita, ridicîndu-se pentru a vorbi la telefon. Tinerii de acum au mai puțin simțul ridicolului și mai mult simțul umorului.

— Dar ce le lipsește de tot e simțul demnității, adăugă mama sa. De asta nu se ofensează cînd sînt numiți paiațe.

— Bună, tu ! spuse fata în receptor... Mă uit la televizor... Planul vechi ?... Cînd și unde ?... Ciau, Pelele !

Și închise.

— Gata, ai terminat ? se miră doña Pilar, în timp ce Lolita se întorcea să-și ocupe locul.

— Sigur, mamă. Tinerilor de acum nu ne place să pierdem timpul cu vorbărie inutilă.

---

[1] Pelele — păpușă tipic spaniolă din paie și cîrpe. Fig.: persoană pe seama căreia glumesc cei din jur. (n.t.)

— Da, dar abia ați schimbat trei cuvinte !

— Suficiente ca să ne spunem tot ce ne interesa să știm : ce facem acum și ce-o să facem mîine.

— Atunci taci, bombăni mătușa sa, ca să știm și noi ce se întîmplă în emisiunea asta care ne interesează pe toți.

— Pe mine în special, spuse tînărul autor, cu voce rugătoare.

— Pe dumneavoastră nu prea mult, respinse bătrîna, pentru că dumneavoastră ați scris-o și știți toată povestea. Dar eu, cu atîtea întreruperi, m-am cam încurcat. Vreți să-mi faceți plăcerea să-mi explicați de ce Perico Pons, sau — fie — „Rodolfo", a mușcat-o pe domnișoara asta care a intrat acum cîteva clipe ?

— N-a mușcat-o, doamnă, a sărutat-o.

— Așa ?! Să știți că văd atît de puține săruturi la televizor, că nu e de mirare c-am greșit.

— Bine că n-a văzut copilul ! spuse doña Pilar. Și asta pentru că dumneavoas-

tră nu ne-aţi prevenit că scenariul era „verde", cu săruturi şi toată garnitura.

— Toată garnitura nu, doamnă, protestă Hermenegildo. Mai e doar un singur sărut, la sfîrşit, pentru că nimeni n-a inventat pînă acum altă formă de a termina o poveste de dragoste.

— Dacă povestea are două săruturi, spuse don Bernardo, ar trebui să aibă şi două romburi. Rombul şi sărutul.

— Ce-a spus acum „Aurora" e frumos, spuse Lolita.

— Şi ce-a spus ? vru să ştie doña Pilar.

— Ai şti dacă ai asculta, îi reproşă fiica.

— Şi cum vrei să ascult dacă nu încetaţi cu vorba ?

Un moment de linişte.

Foarte scurt, pentru că, după cîteva clipe, intră Petra în cameră cu o tavă plină de flaconaşe, tubuleţe şi tot felul de recipiente cu medicamente.

— Doña Enriqueta, vă aduc doctoria, anunţă, trecînd cu tava prin faţa tuturor telespectatorilor, pînă ce ajunse lîngă bă-

trină. N-am știut care e cea pentru lumbago, așa că v-am adus tot ce-am găsit la dumneavoastră în cameră.

— Uite-o, o găsi mătușa dintr-o privire. Nu vezi ce scrie pe etichetă ? : „Lumbagolină cu vitamine".

— Îmi pare rău, dar o menajeră este doar o menajeră. Pentru a vă servi pe dumneavoastră ar trebui o farmacistă.

Și, în timp ce mătușa înghițea o pastilă din tub, Hermenegildo își sucea gîtul cum putea, ca să vadă ceva din ecranul acoperit de Petra.

— Iertați-mă, îndrăzni el în cele din urmă s-o roage, v-ar deranja dacă v-ați îndepărta puțin ?

— Și dacă ai tăcea de tot ? adăugă Lolita.

— Gata, plec, nu vă mai agitați, spuse Petra, retrăgîndu-se cu tava.

Dar, trecînd prin fața doñei Pilar, se opri și întrebă :

— Doamnă, vreți să-mi spuneți ce fac mîine de mîncare ?

— O să-ţi spun pe urmă.

— Cu voia dumneavoastră, aş vrea să mă duc să mă culc.

— Stai să se termine emisiunea, o rugă doña Pilar, care adăugă, adresîndu-se autorului : Cred că a mai rămas puţin, nu-i aşa ?

— Abia acum vine scena principală, informă Hermenegildo.

— Şi cît durează de obicei o scenă principală ? vru să afle Petra. Ştiţi, şi menajerelor le este somn.

— Ei, nu fi plictisitoare ! se impacientă doña Pilar.

— O să plec cînd o să ştiu care-i meniul pentru mîine.

— Bine, bine, fă mai întîi supă şi pe urmă friptură, decise doamna, fără să se gîndească prea mult, pentru ca fata să plece.

— Supă de ce şi friptură cum ?

— Pentru Dumnezeu, Petra ! protestă bătrîna. Ne frigi sîngele !

— Să frigă și fripturile și să ne lase în pace, sugeră Lolita.

— Menajera nu-și face decît datoria.

— Da, așa e, decretă don Bernardo. Așa spunem toți pentru a ne justifica atunci cînd ne deranjăm aproapele.

— Toți contra mea ! suspină Petra. Dacă doamna nu-mi dă o mînă de ajutor . . .

— Dacă doamna nu-i dă o mînă de ajutor, se supără Lolita, o să te dăm toți pe ușă afară !

— Pleacă, Petra, o sfătui prudentă doña Pilar. Dacă nu pleci or să te mănînce ei pe tine, așa că decide tu amănuntele mesei.

— Acum începe scena culminantă ! anunță autorul, fără să-și poată ascunde emoția. Uitați-vă ! Chiar în momentul ăsta, cînd „Rodolfo“ și „Aurelia“ cred că totul e pierdut, vine marea surpriză a scenariului. Se deschide dintr-o dată ușa . . .

Într-adevăr, o ușă începu să se deschidă în decorul de la televizor. Dar, în același timp, se deschise și o ușă în salon.

— Mamă, spuse Carlitos, plîngînd. Tot mă doare burta !

— Uite cine mai lipsea ! strînse din dinți don Bernardo.

— Păi bine, Petra ! zise cu reproș doña Pilar în timp ce îmbrățișa copilul. Cum de l-ai lăsat să se scoale din pat ?

— A scăpat cînd am venit eu încoace.

— Mă doare burta, continuă să se plîngă Carlitos.

— I-am spus Petrei să-ți dea ceva să mănînci ca să-ți treacă. Ce i-ai dat ? întrebă doamna, întorcîndu-se spre aceasta.

— Ce-a rămas de la masă : fasole cu cîrnat.

— Doamne dumnezeule ! se înspăimîntă mama. Cui îi trece prin cap să dea fasole cu cîrnat unui copilaș pe care-l doare burtica ?

— Dumneavoastră v-a trecut prin cap. Cum Carlitos nu mîncase, mi-ați poruncit să-i dau ceva de mîncare ca să-i omor foamea. Doar n-o să negați acum ?

— Nu neg, dar am zis să omori foamea, nu copilul. Nu știi că fasolea cu cîrnat este contraindicată în cazuri de tulburări gastro-intestinale ?

— Și de ce trebuie să știu eu asta ? Menajera nu-i doctoriță.

— Nu-i nevoie să fii doctoriță ca să știi asta, o contrazise doña Pilar, trebuie doar să nu fi animal.

— Pe deasupra sînt și animal ! se plînse fata. După ce am făcut totul ca să iasă cît mai bine ! . . .

— Ce-a zis ? întrebă Lolita.

— Cine, întrebă mătușa, Petra ?

— Nu, tanti ; „Aurelia".

— Cum vrei să aud, cînd fata asta obraznică scoate asemenea strigăte !

— Mă doare burta și mai rău ! smiorcăi Carlitos.

— Puneți-i o cataplasmă, sugeră bătrîna.

— Da, întări Lolita, dar puneți-i-o pe gură, poate așa o să tacă.

— Bolnăviorul mamii ! spuse mama, legănînd copilul în brațe. Așa îți trece durerea ?

— Dimpotrivă, plînse Carlitos, cu legănatul ăsta mă doare și mai tare.

Ca și cum gemetele micuțului nu erau un element de distracție sonoră suficient pentru telespectatori, telefonul începu să sune din nou.

— Răspunde tu, Lolita ! o îndemnă don Bernardo. Probabil te cheamă alt Pelele.

Și, în timp ce fetița se sculă să răspundă la telefon, mătușa ei comentă, privind cu dezgust ecranul :

— Ah, doamne ! vecinii umblă cu aspiratorul și uitați-vă cum tremură imaginea.

— Chiar în momentul cel mai interesant... murmură autorul, ascuțindu-și disperat toate simțurile pentru a reuși să vadă și să audă ce mai rămăsese din scenariul său.

— Alo ? întrebă Lolita la telefon. Cum ? ... Nu vă aud ! Vorbiți mai tare ! Convorbire ? ... Nu știu, așteptați ... Tată !

— Ce-i ?

— Ai cerut tu o convorbire cu don Benito ? îl întrebă fiică-sa.

— Nu. Nu cunosc nici un don Benito.

— Nu e vorba de un domn, lămuri Lolita, ci de un sat din Estremadura.

— Atunci cu atît mai puțin. Prestigiul „Casei Gómez“ n-a ajuns încă atît de departe.

— Ați greșit numărul, spuse fetița la telefon și închise.

— Stai, Petra, nu pleca ! o opri doña Pilar pe menajera care se strecura spre ușă pentru a se duce la culcare.

— M-a prins, bombăni Petra, întorcîndu-se din drum.

— Te mai doare, puișor ? întrebă mama.

— Nu e durere, rectifică Carlitos, sînt crampe.

— Petra o să te ducă în pătuc, îl consolă doña Pilar, și o să-ți facă un ceai de mușețel.

— Bine, se resemnă menajera. Poate așa o să mă duc și eu la culcare. Umblă, flăcăule.

— Cum să umble, așa bolnav cum e ? se indignă doamna. Ia-l în brațe.

— Nu cred că pot duce ditamai trîntorul.

— Cum să nu poți, spuse don Bernardo, ridicîndu-se pentru a conduce operația încărcării lui Carlitos în cîrca acesteia. E doar un copil, nu un pian. Hai, Lolita ! Vino și ne ajută !

— Vin, tată, consimți Lolita, fără chef.

— Tu ridică-l puțin, spuse domnul Gomez soției sale, ca să-l apucăm bine, Lolita și cu. Și tu, Petra, întoarce-te cu spatele, ca să ți-l punem în cîrcă.

— Sper că nu o să mi-l suiți în cap !

— Nu, nu te speria, o liniști Lolita, o să îl punem doar în spate.

— Bine, acceptă Petra, așezîndu-se în poziția respectivă. Dar pentru o singură dată, și fără să servească de precedent.

Printre serviciile unei fete la toate nu intră și cel de cal.

— Aveți grijă să nu-l loviți, recomandă doña Pilar, cînd Lolita și don Bernardo îl ridicară pe Carlitos.

— Hai, copile, colaborează și tu ! îi spuse micuțului domnul Gómez. Apucă-te de gîtul Petrei !

— Nu așa de strîns, frumosule, protestă aceasta cînd copilul se agăță, o să mă sugrumi !

— Apucă-i picioarele ! ordonă Lolita, ajutîndu-și fratele să se țină în „șa".

— Vai ! strigă Carlitos, tras în toate părțile.

— Tot te doare burtica ? îl întrebă mama.

— După atîta smuceală, începu el să plîngă, acum mă doare tot !

— Duceți-l odată ! spuse don Bernardo cînd călărețul se află în sfîrșit în circă. La galop !

— La pas și mulțumesc, rectifică Petra, ieșind din cameră cu copilul în spate.

— Să vedem dacă acum ne lasă în pace ! spuse Lolita în timp ce ea și părinții ei reveneau să-și ocupe locurile în fața televizorului. Ce-a mai fost, tanti ?

— S-a terminat, spuse bătrîna, singura persoană care rămăsese la locul său, privind ecranul, fără să ia parte la hărmălaie.

— E posibil ? se miră doña Pilar. Cînd s-a terminat ?

— Acum o clipă, informă mătușa. După anunțuri, o să înceapă un telefilm cu un agent secret.

— Dar vecinul ? întrebă don Bernardo, privind mirat în jur. Unde e don Hermenegildo ?

— A plecat cînd i s-a terminat scenariul, în timp ce voi vă ocupați de Carlitos.

— Ah, ce prost crescut ! comentă doña Pilar, să plece așa, deodată, fără să-și ia rămas bun de la nimeni ! Cel puțin să ne fi mulțumit.

— Nu mi s-a părut că avea chef să mulțumească cuiva, continuă să informeze mă-

tușa Enriqueta, a plecat destul de înfuriat.

— După cît de bine ne-am purtat cu el, se indignă Lolita, dîndu-i voie să vină să-și vadă scenariul ?

— Și văzîndu-l și noi, adăugă don Bernardo, fapt care constituie un sacrificiu demn de luat în seamă.

— Și încă cum ! fu de acord bătrîna. E un adevărat sacrificiu să stai să vezi o emisie cu mutra lui Perico Pons, cînd pe celălalt canal e un film cu Greta Garbo.

— Și barem dacă ar fi avut vreun haz . . . întări Lolita. Mie mi s-a părut destul de . . .

— E normal, dădu sentința tatăl său. Ce talent poate să aibă un tip care locuiește într-o mansardă și care nu poate nici măcar să-și cumpere un televizor, cu toate enormele facilități pe care le oferă „Casa Gomez" ?

— Dar cînd n-ai talent, trebuie să ai măcar puțină educație, spuse doña Pilar.

— Pățim așa pentru că sîntem prea amabili cu vecinii noștri, conchise don Ber-

cardo. De-acum înainte, cel care vrea să se uite la televizor să vină să-l cumpere la mine în magazin. După ce le faci favoruri, nici măcar nu-ți mulțumesc !

Și familia se așeză cît mai comod, pentru a vedea, ca în fiecare seară, un „telefilm" cu agenți secreți încăierîndu-se.

Nevestică neînsemnată

Salonul era somptuos, așa cum trebuie să fie salonul unei case de ministru.

Pentru că miniștrii, oricît ar fi de democrați, au datoria să trăiască somptuos. Riscurile meseriei. Și încă unul din riscurile cele mai ingrate, căci toată lumea știe că modestia este una din principalele virtuți ale unui om de stat. Dar cum patria cere servitorilor săi multe sacrificii, oamenii de stat acceptă un sacrificiu în plus : această somptuozitate impusă vieții lor particulare. Și, cu o resemnare demnă de laudă, își încarcă reședințele cu lămpi grele, covoare groase și tapiserii uriașe.

Totul e puțin cînd e în joc slujirea patriei !

Totul i se păruse puțin și ministrului Jenaro Vanidó atunci cînd își mobilase sa-

lonul, căci acesta era atît de încărcat de mobile și de podoabe costisitoare, încît părea un magazin de antichități. Puținii metri din perete care nu susțineau tablouri erau acoperiți de cornuri ale abundenței, aplice electrice, sculpturi vechi și alte zarzavaturi decorative.

Colțul cel mai reușit aranjat de decorator, cu un aspect mai nobil și mai puțin încărcat, era cel ocupat de un cămin foarte mare. În fața acestuia se afla o sofa solidă de mai multe locuri, din care se putea urmări comod spectacolul — mereu fascinat — al focului dansînd și trosnind printre lemne.

Era de dorit, totuși, să nu-ți iei ochii de la flăcări atîta timp cît stăteai pe sofa. Pentru că, oricît de puțin ți-ai fi ridicat privirea, te-ai fi aflat în fața unui spectacol mult mai puțin fascinant decît dansul focului : portretul stăpînului casei, în mărime naturală, atîrnat deasupra căminului. Un ulei abominabil și pretențios, ieșit din

pensula de duzină a unui portretist protejat de guvern.

Toată lumea știe că republicile, continuînd exemplul curților antice, au și ele pictorii lor oficiali puși să le glorifice figurile mai mici și mai mari. Însă trebuie să recunoaștem, fără a păcătui prin asta de monarhism, că portretiștii de curte au fost aproape întotdeauna superiori celor republicani. Căci printre aceștia din urmă nu-mi amintesc de nici un Goya și nici de un Velázquez, în schimb îmi amintesc de mulți autori de lucrări asemănătoare acestui portret al lui Jenaro Vanidó. Aș vrea ca nimeni să nu-mi spună, spre dezvinovățirea autorului, că nu s-ar fi putut face o operă acceptabilă după un model atît de urît ca excelentissimul Jenaro, căci atît Velázquez cît și Goya au făurit multe capodopere avînd modele din familia regală încă și mai urîte.

Insist deci că era preferabil să nu vezi spectacolul acelui tablou, cu toate că cel pictat, ca să pară impunător, purta toate

podoabele de mare gală. Dar ... din coadă de cîine nu se face sită de mătase. Iar pe Jenaro Vanido, care, pe lîngă o cogeamite burtă, mai avea și un dos tot atît de mare, nu-l avantajau cine știe ce pompoanele și broderiile harnașamentului său ministerial.

Acum, fiindcă am făcut descrierea decorului, să trecem la povestirea scenei care a avut loc aici :

Toate lămpile din salon erau aprinse, căminul de asemenea. Un ceas de perete, vechi și foarte scump, bătu cele douăsprezece gonguri ale miezului nopții.

Risipa de lumină într-o cameră așa de mare și aparent goală îți izbea privirea, dar, uitîndu-te cu atenție, descopereai prezența unei persoane. Sigur că trebuia să te uiți atent ca s-o descoperi, pentru că era vorba de o persoană micuță și neînsemnată : o femeie care ocupa un colț al sofalei din fața focului și care abia se vedea, înghițită de moliciunea pernelor mari și groase.

Femeia purta o frumoasă rochie de seară, ca și cum ar fi asistat la o petrecere — invizibilă, căci în jurul său domnea o tăcere absolută. Și totuși femeia surîdea, ca și cum golul din jur ar fi fost populat de persoane nevăzute ce veniseră la această petrecere și pe care doar ea le vedea.

E posibil ca acel surîs al femeii singuratice să fi avut o oarecare legătură și cu sticla de „champagne", golită cam pînă la jumătate, ce se afla la îndemîna ei pe o măsuță de lîngă sofa. Într-adevăr, ea umpluse de cîteva ori una din cele două cupe care se aflau lîngă sticlă, ca s-o bea apoi cu înghițituri mici. Și, deși atît luxul cît și comportarea acestei femei ar putea părea ciudate, adevărul este că ea avea tot dreptul să se îmbrace și să se comporte după voie. Pentru că era la ea acasă.

Femeia aceea micuță și cu aspect neînsemnat era excelentissima doña Carla Sosaina de Vanido, Ministreasa, stăpîna acelei case fastuoase. Una din primele doamne ale țării, chiar dacă nu vă vine să credeți.

Pentru că, într-adevăr, pare o minciună ca o persoană atît de comună să fie atît de importantă.

Au trecut încă multe minute, timp în care doña Carla a mai băut două cupe de „champagne", înainte ca ușa salonului să se deschidă și să apară capul ilustrului ei soț.

— E cineva aici ? întrebă ministrul, care la o primă privire prin cameră nu reuși să vadă pe nimeni.

— Da, spuse soția sa, ridicînd un braț pentru a-și semnala prezența pe sofa. Eu sînt.

— Și se poate ști ce faci aici la ora asta ? se miră el, îndreptîndu-se spre ea.

— Te așteptam.

— N-ajunge de cînd îți tot spun că nu mi place să mă aștepți trează cînd mă întorc tîrziu ? spuse Jenaro, începînd să se supere, supărarea transformîndu-i-se însă în uimire cînd văzu rochia Carlei. Și ce înseamnă costumația asta ?

— Nu-i nici o costumație, e o rochie de seară pe care mi-am cumpărat-o anul trecut. Tu n-ai văzut-o, pentru că pînă azi n-am avut ocazia să mi-o pun. Cum nu mă duc niciodată nicăieri . . .

— Și de ce ți-ai pus-o azi ? întrebă ministrul. Unde pretinzi să te duc la unu noaptea ?

— Nicăieri, îl liniști ea. Mi-am pus-o crezînd că o să cinăm împreună acasă și că o să bem pe urmă o sticlă de „champagne". Dar cum ai anunțat în ultimul moment că nu vii, am cinat singură și am început să beau tot singură.

— Ce-ai început să bei ? clipi Jenaro, descumpănit. Nu te înțeleg. Vrei să-mi faci plăcerea să-mi explici ce rost au toate astea ?

— Au un rost mai de mult, și tot la data asta, spuse Carla, îndurerată, dar întotdeauna se întîmplă la fel, uiți de la un an la altul.

— Da ? clipi el din nou. În cît sîntem azi ?

— Doisprezece noiembrie.

— Ah, da ! exclamă ministrul, dîndu-şi o palmă peste frunte. Sărbătoarea naţională !

— Sărbătoarea naţională e în 12 Octombrie, îl corectă ea, şi o sărbătoreşti tu printr-o recepţie oficială. Doisprezece noiembrie este aniversarea căsătoriei noastre.

— La naiba, aşa e ! Cum de-am putut uita ?!

— Cum ai putut şi acum un an, şi acum doi ani. Întotdeauna uiţi şi eu sînt aceea care trebuie să ţi-o amintesc în ultimul moment.

— Bine, asta e natural, se scuză el, la urma urmei, tu eşti cea interesată.

— Şi tu, replică ea. După cîte-mi aduc aminte, nu m-am măritat singură, ci cu tine.

— Nu interpreta, dragă. Vreau să spun că tu trebuie să te ocupi de evenimentele din viaţa noastră particulară, căci pe mine mă absorb cele ale vieţii publice. Şi, dacă

pe lîngă obligaţiile oficiale ar mai trebui să le am pe cap şi pe cele particulare . . .

— Nu-ţi cer să le ţii minte pe toate, doar anumite date importante, cum e asta.

— Iartă-mă. În orice caz, dineul pe care l-am avut astă-seară era inevitabil.

— Puteai măcar să-mi spui să te însoţesc, în loc să mă laşi singură acasă.

— Să mă însoţeşti, tu ?! se miră ministrul. Niciodată nu te-am luat la mesele oficiale. Şi cu atît mai puţin la cea de azi, care era aproape numai de bărbaţi.

— Ce înseamnă „aproape“ ?

— Că au fost şi cîteva doamne din delegaţia suedeză, lămuri el. Dar asta e altceva.

— Dar de ce să fie altceva ? protestă ea, turnîndu-şi o nouă cupă de „champagne“.

— Pentru că delegaţii suedezi sînt aici în vizită şi n-or să-şi lase soţiile în camerele de hotel. Tu, în schimb, ai o casă splendidă, în care poţi sta cît se poate de comod.

— Bineînțeles ! spuse Carla în zeflemea. Pot să stau, mai ales că nu sînt suedeză.

Un nou gest de uimire apăru pe fața ministrului cînd întrebă :

— Ce nu ești ?

— Nici suedeză, nici blondă. Sînt o brunetă autohtonă, căreia-i stă mai bine închisă în casă.

— Hai, lasă prostiile.

— E adevărul curat, insistă Carla. Crezi că nu știu ? Pentru tine am fost întotdeauna nevestica neînsemnată care nu-și are locul în cercurile foarte importante pe care nu le frecventezi.

— Dar bine, se impacientă Jenario, ce rost are asta acum ?

— Odată și-odată trebuia să ți-o spun și ăsta mi se pare momentul cel mai nimerit.

— De ce chiar ăsta ?

— Pentru că e aniversarea căsătoriei noastre, deci dată ideală ca să facem bilanțul menajului nostru, răspunse ea.

— Ei ! Am trecut de multe asemenea aniversări fără să facem vreun bilanț.

— Azi, în schimb, o să-l facem, asigură Carla, foarte decisă, pentru că asta de azi nu e o aniversare ca cele anterioare.

— Cum nu ?! se miră din nou ministrul. Ce are astă deosebit ?

— Are un număr rotund, care marchează o etapă foarte importantă a vieții noastre în comun : este a zecea aniversare. Azi, acum zece ani, ne-am căsătorit.

— La naiba ! exclamă Jenaro, surprins. E posibil ? . . . Da, ai dreptate . . . Au trecut zece ani ! . . . Ce bestie ! . . .

— Bestie ? La cine te referi ?

— La timp, precizează el. Cum trece de repede !

— Depinde cum privești.

— Pentru mine a fost teribil de scurt.

— Pentru tine da, pentru că trăiești printre probleme pasionante și importante. În schimb eu . . .

— Ce vrei să spui ?

— Vreau să-ţi spun multe lucruri pe care nu ţi le-am spus niciodată, profitînd de această ocazie excepţională, începu ea, după ce mai bău o înghiţitură. Vreau să-ţi spun tot ce-am tăcut în anii aceştia, pentru că pe tine nu te-a interesat niciodată să mi cunoşti părerile şi ideile. Şi nu ţi-o reproşez, pentru că nici un personaj de talia ta nu acordă atenţie micilor idei care trec prin căpşorul nevesticii sale. Însă azi îţi cer să mă asculţi, pentru că merită să-mi acorzi onoarea de a sărbători această a zecea aniversare aşa cum vreau eu.

— Şi, după cum se vede, spuse el arătînd sticla, vrei să o serbezi îmbătîndu-te.

— Intenţia mea nu era să beau singură, ci să ciocnesc cu tine, explică ea, arătînd cealaltă cupă de pe masă. Dar cum ai venit aşa de tîrziu şi cum nici nu vrei să bei cu mine...

— O să beau, acceptă ministrul, servindu-şi „champagne“ în cupa cea goală, şi o să bem pentru ce vrei tu. Eşti mulţumită?

— Da. Dar te previn că toastul este doar începutul sărbătoririi, spuse ea ridicînd cupa.

— Eu cred că, după ce ciocnim, cel mai bun lucru e să te duci să te culci.

— Crezi că sînt atît de ameţită ?

— Nu numai pentru că ai fi tu ameţită, ci pentru că eu sînt foarte obosit. Azi am avut o zi istovitoare şi sînt epuizat.

— Din cauza suedezei ?

— Cum ? întrebă el, vărsînd fără să vrea cîteva picături din cupa pe care-o ţinea în mînă.

— Am vrut să spun, din cauza delegaţiei suedeze, lămuri Carla. Presupun că ai înţeles că mă refeream la delegaţie în general şi nu la vreo suedeză în special.

— Mai mult decît faptul că m-am ocupat de delegaţii suedezi, îi tăie el vorba, ridicînd cupa, m-au obosit cele trei discursuri pe care a trebuit să le rostesc azi în trei ocazii diferite. Aşa că bea-ţi cupa şi hai la culcare.

— Să nu-ți treacă prin gînd că o să mă mulțumesc cu un toast atît de vulgar, protestă Carla. Crezi într-adevăr că pentru a sărbători zece ani de căsătorie ajunge să bei o-nghițitură precedată de trei cuvinte ?

— Și atunci ce vrei ? începu el să se impacienteze. Să mai rostesc încă un discurs pe lîngă cele trei de azi ?

— Nu, pentru dumnezeu ! respinse ea ideea. Am oroare de discursurile tale, din cauza lungimii lor. Ai atîta îndemînare pentru oratorie, că atunci cînd începi să perorezi nu mai poate nimeni să te oprească. Și astă-seară vreau să vorbesc. Așa că zi-i o urare drăguță, dar scurtă.

— Ai vrea să bem pentru viitor ? propuse el.

— Bună idee, acceptă ea, ridicîndu-și cupa mai întîi și apoi bînd, să bem pentru viitor ! Pentru că în trecut mi-ar fi greu să găsesc motive pentru care să beau.

— Oricine te-ar auzi ar muri de rîs, remarcă Jenaro, cu bunăvoința obișnuită

față de persoanele care au băut mai mult decît trebuie.

— De ce ?

— Crezi că cineva ar putea să ia în serios plîngerile unei femeiuști ca tine ?

— Nu-mi spune femeiușcă, se supără Carla.

— Tu singură ți-ai aplicat diminutivul, pentru că ai, poate, un complex de inferioritate. Numai așa s-ar explica faptul că te plîngi de un trecut pe care-l invidiază multe femei. Ai trăit întotdeauna ca o prințesă.

— Ca o ministreasă, ceea ce nu-i tot aia.

— Nu-i tot aia, admise Jenaro, dar foarte asemănător. Ar trebui să fii mîndră de un soț ca mine, care ți-a dat o situație economică excepțională și o poziție socială strălucită.

— Și la ce bun să fiu mîndră, dacă niciodată n-am ocazia să-mi etalez mîndria în fața nimănui ? Dacă tu îmi ceri să mă mîn-

dresc cu tine, eu am o rugăminte mult mai modestă : să nu te rușinezi cu mine.

— Ce tot îndrugi ?! o privi el, cu o uimire exagerată.

— Că la ce bun toată situația mea și toată poziția mea dacă mi le-ai dat numai ca să mă fălesc cu ele în casă ? Și această stăruință a ta de a nu mă duce nicăieri demonstrează că te simți rușinat că ai o soție atît de neînsemnată ca mine.

— Nu vorbi prostii ! se înfurie el. Dacă nu te iau la mesele oficiale, n-o fac pentru că mă rușinez cu tine, ci pentru că la unele te-ai plictisi, iar la altele n-au ce căuta femeile.

— Există totuși unele la care prezența mea ar fi cît se poate de nimerită, insistă Carla.

— La care ?

— La dineul de astă-seară, de exemplu. Nu cred că a fost plictisitor și au fost și femei. Suedezele.

— Iar au apărut suedezele !

— Și n-or să dispară pînă-n opt zile, cît

durează invitația oficială, spuse ea, ironică. Presupun că ai mai organizat, în onoarea acestei delegații, dineuri și recepții la care nici nu te gîndești să mă iei.

— O să te iau dacă consider nimerit ! izbucni ministrul. Aceste chestiuni de protocol, legate de politica țării, țin să le decid eu.

— De mulți ani, susținu Carla, resemnată, tu decizi totul. Nu numai în problemele politice, ci și în cele casnice. Nici măcar în casa noastră nu comand eu. Căminul e pentru tine un al doilea minister, în care ești tot ministru și în care eu sînt doar subsecretară.

— Asta-i bună, surîse el, dar poate că e adevărat. Trebuie însă să admiți că e logic. Eu, la urma urmei, sînt un om cu darul de a conduce. Țara, cunoscînd capacitatea mea de a comanda, mi-a încredințat posturi de mare responsabilitate.

— Nu ți le-a încredințat țara, introduse ea o paranteză, ci președintele republicii.

— E același lucru, dădu el din umeri. Președintele mai e cîteodată și reprezentantul poporului. Și mie mi s-au dat funcții în guvern pentru că sînt obișnuit să comand. E normal ca, așa cum dau ordine la mii de funcționari, să le pot da și unei duzini de servitori. Pentru că eu sînt om de acțiune. Pe cînd tu nu ești decît...

— ... o nevestică neînsemnată, termină Carla fraza. Asta vroiai să spui, nu?

— Ei bine, poate nu chiar asta. Dar știi asta e tot atît de mare ca un minister și din cauza asta este greu de condus, iar mie nu mi-e deloc greu să-ți dau o mînă de ajutor.

— Așa e, ai dreptate, fu ea de acord. Cu toate, la urma urmelor, nu faci altceva decît să-mi dai înapoi mîinile de ajutor pe care ți le-am dat eu.

— Tu?... Cînd?

— De mulți ani. Practic, de cînd ne-am căsătorit.

— Da, desigur, acceptă el. O soție, într-un anumit fel, e întotdeauna un ajutor.

— Nu întotdeauna, corectă ea. Sînt soții care sînt o povară pentru soții lor.

— Nu-i cazul tău. Povară n-ai fost niciodată, deși cîteodată, ca azi, de exemplu, devii cam pisăloagă.

— Îți par pisăloagă cînd îndrăznesc să ridic vocea. Cînd ies de pe planul doi, în care mă aflu întotdeauna, pentru a mă apropia de cameră.

— Ce cameră ? ridică el din sprîncene.

— E un fel de-a spune.

— Un fel destul de ciudat.

— Dar care explică perfect poziția mea în viața ta, insistă ea înainte de a clarifica. Eu sînt ca una din acele figuri secundare care apar în filme în fundul imaginii, neclare și șterse. Publicul nu reușește să mă vadă clar pentru că obiectivul nu se oprește niciodată în mod special asupra mea. Nu sînt decît o garnitură la mîncarea propriu-zisă, care ești tu.

— Foarte frumos ! aplaudă Jenaro, binevoitor.

— Dar și foarte nedrept, completă Carla. Chel nu cred să știi că am aceleași drepturi ca și tine de a apărea în primul plan.

— Bineînțeles. O dată ce ești nevastă de ministru . . .

— Sau pentru că tu ești ministru datorită nevestei tale.

— Ce vrei să spui ?! se miră el.

— Ce-ai auzit, confirmă ea.

— Mi se pare c-ai băut prea mult.

— Poate de-asta am îndrăznit să ți-o spun, spuse Carla, ducînd din nou cupa la buze. Și poate de-asta o să-ndrăznesc să-ți dau toate amănuntele pe care-ai vrea să mi le ceri.

— Chiar poți să dai amănunte despre o asemenea aiureală ?

— Da, iubitul meu, îl înfruntă Carla cu privirea. Deși, pentru a-ți da toate amănuntele, ar trebui să ne întoarcem puțin în preistorie.

— Preistorie ? repetă Jenaro, din ce în ce mai surprins. La ce preistorie te referi ?

— La aceea a carierei tale politice. Cînd nu erai decît un modest funcţionar la Cadastru. Altfel spus, cu un salariu mizerabil.

— Dar au trecut de atunci o groază de ani. Asta e, cum ai spus tu, preistoria carierei mele.

— Exact atunci cînd te-am cunoscut şi cînd te-am ajutat să găseşti primul tău post de o anumită importanţă.

— Care ?

— Acela de subsecretar al subsecretarului.

— Ei, hai ! rîse el. Pretinzi că tu mi-ai găsit secretariatul subsecretariatului ?

— Bineînţeles. Îţi imaginezi că ne-am fi putut căsători cu salariul tău de nimic ?

— Mi-ar plăcea să ştiu cum l-ai obţinut, rîse Jenaro, neîncrezător.

— O să te lămuresc imediat, anunţă Carla, l-am obţinut vorbind cu Polito.

— Polito ? repetă ministrul, uimit. Cine e Polito ?

— Era, rectifică soția sa, pentru că bietul de el a murit acum doi ani. A fost don Leopoldo Pradel.

— Cel care a fost mulți ani Șeful Protocolului Prezidențial ?

— Chiar el.

— Și cum se face că-i spuneai tu Polito ?

— Pentru că era bun prieten cu tata și un mare admirator al meu.

— Oare ? se adumbri Jenaro.

— Te cred ! Mă admira într-atîta, încît a vrut să se și însoare cu mine.

— Leopoldo Pradel ? continuă să se adumbrească ministrul. Dar era bătrîn !

— De-asta l-am și refuzat. Cu toate că era făcut grămadă după mine.

— Grămadă ! repetă el, dezgustat. Ce expresie !

— Aceea care definește cel mai bine sentimentele unui bătrîn. Și care lămurește de ce nu-mi refuza nimic din ce-i ceream.

— Ai profitat de îngrămădeala lui, cum s-ar zice.

— În beneficiul tău.

— Al meu ? De ce ?

— Pentru a-ţi găsi o poziţie care să-ţi permită să te căsătoreşti cu mine, se justifică ea. Lui, cum avea atîta influenţă politică, nu i-a fost greu deloc.

— Dar ţie ?

— Ce vrei să spui ?

— Nici pe tine nu te-a costat nimic ? întrebă Jenaro.

— Ce vroiai să mă coste ? Nu ţi-am spus că Polito era nebun după mine.

— Tocmai de-asta. Există un anumit fel de nebunie care cere de obicei un anumit fel de compensaţie.

— Jenaro, te rog, rîse ea. N-o să-mi spui că eşti gelos după atîţia ani !

— De ce nu ? Gelozia, ca şi anumite legi, poate să aibă efect retroactiv.

— Poţi să te liniştesti, pentru că Polito mi-a făcut acest mic serviciu fără să-mi ceară să-i fac şi eu vreunul. Nu era numai generos, ci şi un perfect cavaler.

— Nu crezi că vorbești de el cu prea multă admirație ? spuse neîncrezător ministrul.

— Nu crezi că ar trebui și tu să-l admiri, avînd în vedere că ai atîta să-i mulțumești ? Lui și mie. Pentru că, dacă nu te-am fi scos la suprafață cu postul ăsta, ai fi continuat și acum să te sufoci la Cadastru.

— Vă mulțumesc mult amîndurora. Dar nu-mi explic de ce nu mi-ai povestit asta înainte.

— Înainte te cunoșteam mai puțin decît acum, mărturisi Carla. Înainte credeam că ai mai multă mîndrie decît ambiție. Mi-a fost frică să nu refuzi numirea, dacă-ți povesteam cum am obținut-o.

— De ce s-o refuz ?

— Pentru că oamenilor mîndri le place să-și făurească viitorul fără ajutorul nimănui. Ambițioșii, în schimb, acceptă fără scrupule să fie ajutați de cine-o fi. Chiar și de soțiile lor.

— Nu văd de ce-ar fi rău ca doi soți să se ajute reciproc, dădu el din umeri. Asta

e chiar una din clauzele cele mai importante ale contractului de căsătorie.

— Bineînțeles, admise Carla. Și în cazul nostru a fost foarte importantă, pentru că ai stors cît ai putut din această clauză.

— Bine, hai să nu exagerăm. Acest mic brînci inițial pe care mi l-ai dat la începutul carierei mele nu-ți dă dreptul să te încrezi atît.

— Dacă ar fi fost numai acest „mic brînci", cum îi spui tu, nu m-aș încrede deloc. Dar cum nu se poate spune că te-am împins de la spate numai o singură dată, ci, mai curînd, că te-am remorcat timp de mulți ani . . .

— Cum ?! se miră din nou ministrul. Ce vrei să spui ?

— Vreau să-ți spun tot adevărul.

— Ai băut atît, că ai început să vorbești prostii. Iar remorcatul pe care-l insinuezi . . .

— Nu-i nici o insinuare, insistă Carla, ci o afirmație.

— Hai, draga mea, totul are o limită, nu crezi ?

— Într-adevăr. Şi azi am ajuns la ea. Cred că zece ani e o limită importantă. Ceva aşa ca sfîrşitul unei etape lungi, care ne permite să ne oprim un moment să ne odihnim şi să comentăm incidentele parcursului.

— Un incident pe care nu l-am bănuit, spuse ministrul glumind, e că am străbătut tot parcursul remorcat de tine.

— Păi ar fi trebuit s-o bănuieşti observînd cît de uşor ţi-a fost să urci pînă la posturile cele mai înalte. Bineînţeles, cunoscîndu-ţi vanitatea fără margini, îmi imaginez că ai atribuit acest fapt talentului tău personal.

— Cum ? ridică el din sprîncene. Pretinzi că toate avansările mele ţi le datorez ţie ?

— Toate, nu.

— A, vezi !

— Dar cele mai importante, da.

— Care ?

— Ți-aduci aminte cine te-a numit director general al pescuitului fluvial ?

— Bineînțeles ! Cum să nu-mi amintesc ? Un bărbat nu uită niciodată prima sa dragoste, și un om politic niciodată primul său Directorat General.

— Cine crezi că ți-a dat numirea ? insistă Carla.

— Cine trebuia să mi-o dea : Ministrul Alimentației Naționale.

— Asta s-o crezi tu !

— Cred pentru că așa e, sfidă Jenaro. Deși a trecut atîta timp, îmi aduc aminte că ministrul alimentației naționale era colonelul Vivales. Și chiar el mi-a înmînat, în biroul lui, numirea.

— Ți-a dat-o el, dar te-a numit Fefa.

— Cine ?

— Fefa, nevasta lui.

— Carla, te rog, o rugă Jenaro, nu mai bea și lasă prostiile.

— E adevărul adevărat. Tu știi că Fefa Vivales a fost întotdeauna cea mai bună prietenă a mea.

— Știu, dar pînă-ntr-atîta . . .

— Am fost colege de școală. Și nu colege obișnuite, ci cele mai bune prietene. În anii de internat am dormit în aceeași cameră și eu eram „soarele“ ei.

— Ce erai ?

— „Soarele“, explică ea, sorbind încă o înghițitură de „champagne“. Este numele pe care obișnuiesc să-l dea fetele, în școlile mînăstirești, colegei pe care o admiră. Presupun că această admirație este amestecată și cu o anumită doză de dragoste fizică, confuză și inocentă, foarte caracteristică adolescenței, în care relațiile sexuale nu s-au conturat cu claritate.

— Carla, pentru dumnezeu !

— Nu te scandaliza, pentru că inocența acestor sentimente le situează departe de orice scabrozitate. Toate fetele din școala mea, care au avut „sori“ în internat, au avut după aceea mulți copii în căsătorie. Fefa, ca să nu mergem prea departe, a avut șase. Așa că nu te gîndi la nimic rău în ce privește relațiile noastre școlare. Dar

aceea admirație pe care a avut-o pentru „soarele" ei, care eram eu, s-a prelungit în timp, transformîndu-se într-o prietenie solidă. Și ei îi datorezi numirea ta ca director general.

— Nu numai ei, se apără ministrul. Presupun că au contat ceva în fața colonelului Vivales și meritele mele.

— Meritele tale ? rîse Carla. Jenarito, te rog ! . . .

— Nu-mi spune Jenarito, se supără el, căci diminutivele îi micșorează pe oamenii mari.

— Don Jenaro ! se corectă ea, glumind, ce merite aveai tu ca să ocupi Directoratul General al Pescuitului Fluvial ? Că doar nu știi nici să deosebești un păstrăv de un șalău !

— Asta nu-i adevărat, am știut întotdeauna că șalăul e mai gras.

— Nu minți, insistă Carla, neiertătoare. Primul lucru pe care l-ai făcut, cînd te-au numit, a fost să înveți cum se numesc toți peștii de rîu, ca să nu-i confunzi cu cei de

mare. Ți se spusese că antecesorul tău se făcuse de rîs, anunțînd, cînd și-a luat funcția în primire, că își propunea să mărească pescuitul fluvial al pălămidei. Și tu n-ai vrut să faci o asemenea gafă.

— Vorbești ca să nu taci, bombăni ministrul.

— Pot să dovedesc ceea ce spun, susținu soția sa, pentru că dovada mai e și acum în bibliotecă.

— Ce dovadă ?

— Cartea pe care-ai cumpărat-o ca să te documentezi. Un volum imens, cu un titlu stupid. Se numește „Prietenul nostru, peștele". Am cunoscut mulți prieteni ai cîinilor, dar niciodată un prieten al peștilor.

— Să zicem că am cumpărat această carte ca să-mi îmbogățesc cunoștințele, trebui el să cedeze. Dar de la asta pînă la a spune că nu cunoșteam deloc aceste probleme ...

— Cînd era vorba de pești, tăceai ca peștele, glumi ea.

— Bine, se apără Jenaro, directorii generali, de fapt, nu sînt mari specialiști în problemele pe care trebuie să le conducă. Aceste directorate sînt mai degrabă posturi politice decît tehnice. Misiunea unui director general este de a orienta din punct de vedere politic sectorul de activitate care i se încredințează. Înțelegi ?

— Hai, dragă, respinse Carla. Crezi atunci că pe tine te-a ales Ministrul Alimentației pentru darurile tale excepționale, convins că numai tu puteai să dai o orientare politică bibanilor și știucilor ?

— N-am vrut să spun asta. Misiunea pe care am avut-o eu în fruntea sectorului de pescuit fluvial era ...

— ... era, îi luă vorba Carla, de a organiza partide de pescuit pe rîurile cele mai bogate în pește, pentru peștii cei grași din guvern. Ceea ce ți-a permis să urci pe cursul carierei tale, tot așa cum păstrăvul urcă pe cursul rîului.

— Carla, măsoară-ți cuvintele ! protestă soțul ei.

— Mi le-am măsurat și știu pînă unde ajung.

— Insinuezi că am folosit în beneficiul meu postul pe care mi l-a încredințat țara ?

— Nu dramatiza, dragă. În primul rînd, postul nu ți l-a încredințat țara, ci prietena mea Fefa. Și, în al doilea, n-ai fost tu unicul care l-a folosit așa. De cînd a fost creată Direcția Generală a Pescuitului Fluvial, toți directorii generali au făcut același lucru : au pescuit prietenii utile, punînd crapi grași în undițele importante. Cu intenția asta i-am cerut Fefei postul ăsta pentru tine. Sper să nu crezi că am făcut-o din patriotism, convinsă că tu ai fi capabil să dai o orientare politică solidă puietului de păstrăv și de crap. Patrioată sînt, dar idioată nu.

— Nu ți-am spus niciodată că ai fi. Dimpotrivă. Încep să-mi dau seama că ai o inteligență excepțională.

— Cam tîrziu, dragule.

— Mai bine mai tîrziu decît niciodată, ceda el plăcerii de a spune un proverb care

aici mergea perfect. În afară de asta trebuie să recunoşti că am fost fericiţi. Pentru că am fost, din primul moment, un soţ model şi am căutat tot timpul să te fac fericită.

— De-asta am căutat şi eu să te ajut să-ţi vezi îndeplinite aspiraţiile.

— Atunci, ca să poţi să te duci la culcare, să declarăm terminată această discuţie şi să zicem că am făcut pace.

— O să facem pace cînd o să încetezi să mai cauţi alianţe cu puteri străine, ca să te războieşti cu mine.

— Cum ? o privi el, foarte surprins. Ce vrei să spui ?

— Că am acceptat atîţia ani să mă ţii în umbră, dar că n-am să accept să mă înşeli nici măcar o zi.

— Dar nu înţeleg povestea asta cu războiul şi cu puterile străine.

— Mă refer la Suedia, concretiză ea.

— Suedia nu este o potenţă.

— În frumuseţe feminină, da.

— Vai, fetiţo ! spuse drăgăstos soţul ei. Doar nu te-oi gîndi că eu . . .

— Nici nu mă gîndesc, băieţelule, îi întoarse drăgălăşenia soţia, ştiu. Ultimele tale ieşiri nocturne, cu pretexte oficiale, sînt cu ochi şi cu sprîncene.

— Cu ochi şi cu sprîncene ? clipi el, exagerînd o expresie de supremă nevinovăţie. Dacă nu te explici . . .

— Cu ochi şi cu sprîncene suedeze, concretiză ea. Şi nu-i nevoie să-ţi explic că vorbesc de translatoarea cea tînără care a venit cu delegaţia, pentru că te-ai şi dus de mai multe ori s-o vezi la hotelul la care stă.

Faţa ministrului se înroşi dintr-o dată, dar poate că de indignare !

— Bineînţeles că m-am dus s-o văd de cîteva ori ! se grăbi să admită acesta, cu voce furioasă. Pentru că nici unul din delegaţi nu vorbeşte nici un cuvînt spaniolesc şi ea trebuie să traducă tot ce vorbim. Înţelegi ?

— Da, spuse Carla. Dar nu înţeleg de ce majoritatea discuţiilor trebuie să aibă loc în camera translatoarei, şi nu în salonul hotelului.

— Eh ? bîlbîi el, şi faţa continuă să i se înroşească pînă ce ajunse la o nuanţă foarte apropiată de aceea a purpurei. Cine ţi-a spus asta ?

— Să zicem că o păsărică.

— Vrei să spui un păsăroi ! o corectă el, indignat.

— Dimensiunile păsării nu alterează cruzimea evidentă a celor spuse. Aşa că nu pierde timpul încercînd să-l faci mincinos pe informator.

— Dar . . . Unde vrei să ajungi ?

— Tot acolo unde ai ajuns şi tu, insistă Carla, implacabilă, la camera translatoarei.

— Ei, da, am fost acolo de cîteva ori, admise el, dar nu văd nimic deosebit în asta.

— Nu, bineînţeles, presupun că e o cameră ca oricare alta, cu un dulap şi cu un pat.

— Spunînd că nu văd nimic deosebit, nu m-am referit la cameră, ci la ce am făcut eu în ea, lămuri ministrul, care simţi şi el nevoia să-şi clătească gîtul cu o înghiţitură de „champagne". Am fost să lucrez cu această domnişoară.

— Dacă numeşti asta „a lucra", înseamnă că ai început să îmbătrîneşti.

— Am lucrat la traducerea în suedeză a convenţiei pe care trebuie s-o semnez cu delegaţia.

— Hai ! rîse ea. Nu mă fă să rîd, Jenarito.

— Îţi interzic să-mi mai spui Jenarito !

— Îţi spun aşa, ca să nu-ţi spun mai rău ! zise Carla, înfruntîndu-l cu privirea şi ridicînd vocea pe măsură ce se înfuria. Şi o să ţi-o spun de cîte ori o să vreau, pentru că nu mai ai dreptul să-mi interzici nimic !

— Cum nu ?

— De fapt n-ai avut niciodată acest drept, dar eu ţi l-am dat ca să te simţi important. Asta a fost altul din ajutoarele pe

care ţi le-am dat : încrederea în tine însuţi. Pentru că, în fond, Jenarito, ai fost întotdeauna un om mic. Mare pe dinafară, dar mic pe dinăuntru.

— Dar, dragă, protestă el, de ce-mi spui asta ?

— Pentru că ai depăşit orice limită, continuă Carla, din ce în ce mai indignată. Ai uitat de respectul pe care mi-l datorezi şi acum îţi cer să plăteşti. Îţi cer ! Am tot dreptul să-ţi cer, pentru că prin asta ai putea plăti doar o parte foarte mică din datoria enormă pe care o ai faţă de mine.

— Ei, chiar enormă . . .

— Şi încă cum ! susţinu ea. Nu ţi se pare enorm să-mi datorezi toată cariera ta. de la prima la ultima treaptă ?

— Bine, bine, o opri Jenaro cu un gest. Acum tu depăşeşti limitele. Oricine te-ar auzi ar crede că pînă şi guvernul s-a decis să mă numească ministru mulţumită ţie.

— Ştii ce-am să-ţi răspund ? îl privi Carla, sfidătoare. Că dacă cineva ar crede aşa, n-ar fi prea departe de adevăr.

— Ce ? se înroși el din nou, de data asta, fără îndoială, de indignare. Asta e prea mult !

— Să nu crezi ; nimic nu e prea mult pentru oamenii ambițioși ca tine. Totul li se pare puțin.

— Ce mi se pare prea mult e că pretinzi că tot ție îți datorez și cariera mea ministerială !

— Înțeleg că ți-ai imaginat că ai obținut-o exclusiv mulțumită talentului tău politic. Dar, dacă începi să țipi la mine, o să trebuiască să-ți spun tot adevărul ca să-ți mai tai din fumuri.

— Adevărul, în cazul ăsta, îl cunosc și eu tot atît de bine ca și tine ! replică el, fără să-și coboare tonul iritat. Adevărul e că m-au ales pe mine pentru că întruneam mai multe calități decît ceilalți candidați !

— Într-adevăr, admise soția sa. Dar aceste calități, care au determinat alegerea ta, nu le-ai întrunit singur.

— Ah, nu ? Şi poţi să-mi spui cine au fost aceşti colaboratori invizibili care m-au ajutat să-mi dau seama ?

— Mi se pare că, după tot ce ţi-am povestit pînă acum, ai putea să-ţi imaginezi cine a putut fi singura persoană capabilă să colaboreze cu tine într-un mod discret şi dezinteresat.

— Îmi imaginez, suspină el, acum o să-mi spui că ai fost tu.

— Ai ghicit.

— Dar nu-mi ajunge numai să mi-o spui.

— Sînt gata să ţi-o dovedesc.

— Poţi să începi, spuse Jenaro, pe un ton de neîncredere amestecată cu ironie, pentru că mor de curiozitate.

— În primul rînd, începu ea, să examinăm condiţia fundamentală care s-a luat în consideraţie pentru a te propune pe lista de candidaţi la portofoliu.

— Ce condiţie ?

— Că făceai parte din „Opoz". Şi în orice combinaţie ministerială trebuie să existe cel puţin doi reprezentanţi ai „Opoz"-ului.

— E logic, confirmă ministrul, „Opoz"-ul cum îl numește poporul, adică Partidul Opoziției de Dreapta, e pe zi ce trece mai puternic. Și nu se poate face abstracție de el în momentul formării unui guvern.

— Admiți atunci că, dacă n-ai fi făcut parte din „Opoz", nimeni nu te-ar fi considerat „ministeriabil" la ultima criză.

— Trebuie să admit, pentru că așa e. La împărțirea ministerelor, în așa fel încît toate grupările politice să fie mulțumite, s-a pronunțat numele meu pentru că sînt membru al Partidului Opoziției de Dreapta.

— Și poți să-mi spui cine te-a sfătuit, acum mulți ani, să te înscrii în „Opoz" ?

- M-au sfătuit idealurile mele politice, declară Jenaro, care au văzut în acest partid avanpostul cel mai eficace în lupta pentru bunăstarea patriei.

— Hodoronc-tronc ! fu replica soției sale, care stinse ca o găleată de apă rece aprinsa elocință a ministrului. Te-a sfătuit tata.

— Tata ? repetă el, dezorientat. Care tată ?

— Singurul tată pe care l-am avut, pentru că tu erai orfan cînd te-am cunoscut pe al meu. Tata ţi-a pus condiţia asta pe cînd eram logodiţi, pentru a accepta să te însori cu mine. Ţi-a dat să înţelegi destul de clar că nu-şi dă consimţămîntul pentru căsătoria noastră dacă nu te înscrii în „Opoz".

— Nu-mi aduc aminte.

— Trebuie să-ţi aduci aminte, căci ai fost obligat să te înscrii ca să ne putem cununa.

— Insist să afirm că au fost convingerile mele ... încercă el să spună din nou

— Îţi pierzi timpul insistînd, îl întrerupse ea, pentru că, de fapt, pe atunci nu aveai nici un fel de convingeri.

— Cum nu ? protestă Jenaro, cu voce timidă.

— Erai un tînăr ambiţios, care dorea să ajungă, dar nu ştiai încă nici unde şi nici drumul pe care urma să-l parcurgi. Şi ideile

tale politice erau în plină erupție, ca la toți tinerii.

— Ce vrei să spui afirmînd că erau în plină erupție ?

— Că fierbeau, neliniștite și arzătoare, ca lava unui vulcan.

— Foarte frumos.

— Și foarte exact. Nu se răciseră și nu se solidarizaseră într-un ideal concret. Erau confuze, deși cu o netă tendință de stînga.

— De stînga ! se apucă cu mîinile de cap ministrul, scandalizat. Asta e o calomnie !

— Asta e o fază naturală a evoluției, îl corectă ea, prin care trec toți tinerii. Cînd ai văzut să fie de dreapta un tînăr cu sînge fierbinte și răscolit ? Poate doar anumiți domnișori care trăiesc nedezlipiți de familie. Dar, cum tu erai orfan . . .

— Ce legătură are faptul că eram orfan, cu politica ?

— Cînd orfanii nu au resurse economice, faptul că rămîn singuri și neajutorați îi predispune la stîngism, explică doamna mi-

nistru. Iar tu, din aceleași motive, ai trecut, la rîndul tău, prin pojarul stîngist.

— Un pojar care trebuie că a fost foarte blînd, îi reduse el din importanță, pentru că nici nu-mi mai aduc aminte de el.

— Ceea ce nu ai putut uita e că atunci cînd te-ai decis să te înscrii în „Opoz", pentru ca tata să-ți dea mîna mea, el ți-a semnat recomandarea care se cerea noilor înscriși.

— Bine, dădu din umeri Jenaro, se poate să vă datorez tatălui tău și ție intrarea mea în acest partid.

— Ne-o datorezi fără urmă de îndoială.

— De acord. Dar vă datorez doar „cartea" de membru, nu și numirea mea ca ministru. Pentru că trebuie să recunoști că toată cariera mea ascendentă în „Opoz", pînă ce am ajuns să fiu unul din numele sale „ministeriabile", a fost rezultatul eforturilor mele.

— Pînă la un punct, precizează Carla. Pentru că tu știi că o carieră politică seamănă foarte mult cu o alergare de cai.

— Nu seamănă deloc, refuză el, ofensat. Și găsesc că e o insultă faptul că pretinzi să le compari.

— Nu le compar, pentru că nu au nici un termen de comparație, continuă să precizeze ea : La alergările de cai trebuie respectat un regulament foarte sever, în schimb în carierele politice oricine poate să facă toate șmecheriile pe care le vrea.

— Șmecherii ? clipi Jenaro. La ce șmecherii te referi ?

— La brînciurile puțin sportive care li se dau unora ca să urce mai repede, în timp ce li se pune piedică altora ca să cadă în nas. Există alergători foarte grași care avansează rapid, „dopați“ cu o doză bună de recomandații, în timp ce alții mult mai ușori sucombă în plină alergare, trîntiți la pămînt de veninul calomniei. În sportul ăsta murdar totul e bun, pentru că nu

există arbitri care să pedepsească murdăria. E bine să faci intrigi, să corupi, să adulezi, să minți, să trădezi ... E bine, în fine, să fii împins de la spate prin toate mijloacele.

— Dar pe mine, în partid, nu m-a împins nimeni, insistă el.

— Asta s-o crezi tu. Brînciul inițial ți l-a dat tata, recomandîndu-te cînd ai intrat. Recomandația lui ți-a ajutat să urci primele trepte din două în două, căci el era atunci în „Opoz" unul din cei mai vechi membri. Și cum tata n-a acceptat niciodată nici o funcție în partid, prietenii lui din consiliul de conducere s-au gîndit să-l recompenseze pe tata într-o formă indirectă, dîndu-ți funcții ție.

— De ce ?

— Pentru că tu erai ginerele lui și acceptai tot ce-ți dădeau ! explică ea. Așa se întîmplă în cele mai bune familii politice : pe lîngă omul incoruptibil, există întotdeauna cîte o rudă care acceptă fericită orice corupție. Istoria este plină de frați, veri,

cumnați și gineri care au prosperat la umbra ilustrei și austerei rude.

— La asta chiar nu m-așteptam ! exclamă Jenaro, izbucnind în rîs. Acum o să iasă că sînt ministru mulțumită tatălui tău !

— Asta nu, pentru că bietul de el a murit acum trei ani și n-a putut să te mai împingă cu prestigiul lui. Dar să știi că ești nerecunoscător dacă nu recunoști că ai ajuns în consiliul de conducere al „Opoz"-ului, mulțumită faptului că el era socrul tău.

— Dacă vrei neapărat, o să recunosc, fu el de acord. Mi s-ar părea urît să ne certăm din cauza asta, căci eu respect memoria morților.

— Cînd îți convine, adăugă Carla.

— Întotdeauna ! deveni grav Jenaro, ba se bătu chiar și cu pumnii în piept, gest care dă multă solemnitate.

— Dar cînd a murit ministrul Cárdeno Ruf, i-ai făcut memoria harcea-parcea.

— Machiavelli a spus că scopul scuză mijloacele, cită Jenaro, ale cărui cunoștințe din înțelepciunea machiavelică se limitau la această frază.

— Atunci mijloacele astea atît de murdare nu și-au justificat scopul, îl contrazise Carla. Pentru că scopul pe care-l urmăreai era atins fără să mai fie nevoie să calomniezi pe nimeni.

— Ce știi tu ! spuse el, disprețuitor.

— Știu că scopul discursului tău era să discreditezi figura lui Cárdeno Ruf, ca să-l întărîți pe Președinte împotriva adepților lui. Te-ai gîndit că astfel Președintele se va lipsi de „rufiști" la formarea noului guvern, dînd mai multe portofolii „Opoz"ului.

— Ei, da ! o privi mirat ministrul. Dar cum ai putut tu să afli intențiile unei manevre politice atît de subtile ?

— A fost așa de subtilă, că s-a văzut de la o poștă.

— Dar știau doar cei interesați, deci nu-mi explic cum de-ai aflat-o tu.

— Ai fost întotdeauna atît de încrezut, că niciodată nu ți-a trecut prin cap că eu aș putea ști multe lucruri pe care nici nu le bănuiești. Cum am știut, de exemplu, că era inutil să te repezi ca un uliu asupra cadavrului lui Cárdeno Ruf.

— Nu exagera, o opri el cu un gest. Manevra asta era indispensabilă.

— Nu numai că a fost complet inutilă, dar ți-a și prejudiciat.

— De ce ?

— Pentru că Președintele, înainte de moartea lui Ruf, se decisese să se lipsească de „rufiști" în noua reorganizare ministerială.

— Așa ? surîse Jenaro, incredul. Și cum de ai aflat tu ?

— Am văzut lista noului guvern, răspunse Carla, foarte serioasă.

— Ce ? . . . rămase trăsnit el. Ai văzut lista ?

— Da.

— Păi . . . cînd ?

— Cu cincisprezece zile înainte de comunicarea ei oficială, spuse ea fără să ezite.

— Nu, doamnă ! izbucni ministrul. Încetează cu această prostie. M-am săturat de păsărele bîrfitoare care știu tot ! Cine ți-a arătat lista ?

— Singurul om care putea să mi-o arate cu atîta timp înainte, pentru că el însuși o făcuse.

— Cine ?

— Chiar nu ghicești ?

— Nu, mărturisi el.

— Păi Președintele însuși, dragă ! Parcă te-ai prostit.

Atît de stupefiat rămase excelentissimul don Jenaro Vanido, că trebuiră să treacă destule secunde pînă ce putu să bîlbîie :

— Cum ? . . . Pretinzi că Președintele în persoană a venit să-ți comunice guvernul pe care voia să-l formeze ?

— N-a venit el, îl corectă Carla, am fost eu la el.

— Fără să-mi spui mie nimic ?

— Voiam să-ți fac o surpriză.

— Ce surpriză ?

— Aceea pe care-ai avut-o cînd s-a dat publicității lista și ți-ai văzut numele.

— Dar asta n-a fost nici o surpriză ! spuse el imediat. Eu eram candidatul cel mai puternic al partidului meu și toată lumea considera sigură numirea mea !

— Știi foarte sigur că nu era așa de sigură.

— Cum nu ! Numele meu se discuta de mult timp.

— Tocmai pentru că se discuta, nu era sigur c-o să fii ales.

— Asta e absurd.

— Asta e logic : cînd se amestecă mult cărțile, poți să ai surpriza să nu-ți iasă cea așteptată. Ca să eviți riscul ăsta, mai bine aranjezi cartea dinainte. Făcînd această șmecherie mai-nainte, ai siguranța că-ți va ieși cartea dorită.

— Lasă-te de parabole și vorbește clar.

— Îți vorbesc foarte clar, spuse Carla, serioasă și senină. Am vrut să m-asigur că numele tău era printre cele care se discu-

tau și de-asta am fost să-l văd pe cel care dădea cărțile.

— Pentru ce ?

— Nu ți-am spus ? se impacientă ea, ca să fac șmecheria.

— Ce fel de șmecherie ? insistă el.

— Să-l conving pe Președinte să te-aleagă pe tine, cu toate că existau și alți candidați cu mai multe merite decît tine.

— Și cum l-ai convins ?

— Asta n-ai s-o afli niciodată, spuse Carla, fermă. Mulțumește-te să știi că l-am convins.

— N-o să mă mulțumesc dacă n-ai să mi-o dovedești, insistă el.

— Nu a ieșit numele tău și ești ministru ? Ce altă dovadă vrei ?

— Aceea a intervenției tale în numirea mea, a acelei șmecherii pe care ai făcut-o, după cum spui, ca să mă numească.

— Șmecheria n-am făcut-o eu, ci don Boni.

— Cum ? observă Jenaro, cu suspiciune. De cînd ești atît de intimă cu Președintele ca să-i spun „don Boni“ ?

— Toată țara îi spune așa, nu ?

— Așa îi spun doar dușmanii cînd nu sînt polițiști în jur sau prietenii săi foarte buni.

— Eu nu-l cunoșteam decît foarte puțin, atît cît l-am văzut la cîteva din puținele recepții la care m-ai luat. Dar mi s-a părut întotdeauna un om foarte amabil. Iar cînd l-am cunoscut mai de aproape, l-am găsit încîntător.

— Ce-nseamnă asta „mai de aproape“ ?

— Cînd l-am vizitat ca să-i vorbesc de tine și am avut ocazia să stau de vorbă între patru ochi cu el, explică ea. A fost deosebit de amabil.

— Nu trebuia să faci pasul ăsta fără să mă întrebi și pe mine.

— Există anumiți pași pentru care o soție nu trebuie să ceară voie soțului. Ar fi fost nostim !

— De ce nu ?

— Nu mă mai întreba atîta, că s-ar putea să-ți răspund ceva ce n-o să-ți placă. Mulțumește-te să afli că Președintele s-a purtat foarte drăguț cu mine și că, pînă la urmă, s-a decis să-mi satisfacă rugămintea. Să nu crezi că a fost așa de ușor, căci prima oară cînd m-am dus a fost cam îndărătnic.

— Prima oară cînd te-ai dus ? se încruntă Jenaro. Asta înseamnă că ai fost de mai multe ori ?

— Ce puteam să fac ! suspină Carla. Cînd am văzut că e așa de încăpățînat, l-am rugat să mă primească din nou, ca să stăm de vorbă mai pe larg. Și el, cum e atît de galant și mi-a plăcut, mi-a acordat o altă întrevedere. În această a doua discuție am reușit să-l mai îmblînzesc un pic și mi-a mărturisit cu toată sinceritatea că nu se gîndise să te includă în noul guvern.

— Nu ? Exclamă el.

— Chiar așa : nu.

— Nu se poate !

— Totuși poți s-o crezi pentru că mi-a arătat lista provizorie la care lucra și am văzut cu ochii mei că numele tău nu figura.

— Ești sigură ? . . . spuse el, încurcat. Eu mi-aș fi pus capul că s-a bazat pe mine din primul moment.

— Ai avut noroc că nu ți l-ai pus, că acum n-ai mai fi avut unde să-ți pui cravata.

— Și cum l-ai făcut să-și schimbe părerea ? vru el să știe.

— Știi și tu că noi, femeile, avem multe mijloace de a obține ceea ce dorim, răspunse ea vag.

— Tocmai pentru că știu, aș fi mai liniștit dacă mi-ai explica ce mijloace ai folosit.

— Poți să-ți imaginezi.

Și cum el putu, chipul i se întunecă atunci cînd spuse :

— Ar fi mai bine să nu mă lași să-mi imaginez nimic și să-mi povestești totul.

— Bine. Cînd am văzut că numele tău nu era pe lista provizorie, m-am întristat. I-am explicat lui don Boni, cu lacrimi în ochi, că patria nu putea să comită nedreptatea de a omite un patriot ca tine, că strălucitoarea ta carieră politică merita premiul unui minister și că eram dispusă să lupt oricum și oricît ca să împiedic această groaznică nedreptate.

— Chiar ai făcut tu asta ? o privi el, cu admirație.

— Chiar mai mult. Președintele m-a văzut atît de disperată, încît mi-a propus chiar el o a treia întrevedere.

— Pentru ce ?

— Ca să vorbim despre tine, bineînțeles, răspunse ea.

— Atunci, ai fost la el de trei ori ?

— De cinci.

— Cum „de cinci" ?

— De trei ori înainte și de două ori după.

— Cum ? . . . Cum ? . . . Ce-i asta, înainte și după ?

— Am fost de trei ori înainte de a te numi, ca să-l conving, și de două ori după numire, ca să-i mulțumesc. Nu crezi că măcar asta puteam să fac ?

— Ce ?

— Asta, dragă : să mă duc să-i mulțumesc, conchise Carla în timp ce-și scurgea din pahar ultimele picături de „champagne". Acum știi tot.

— Nu tot, spuse el, cu voce gravă.

— Vrei să mai știi și altceva ! îl privi ea în ochi fără să clipească. Nu crezi că neajunge cît știm unul despre altul ?

— Tu despre mine ? clipi Jenaro. Dacă te referi la minciuna asta pe care-ai auzit-o . . .

— Chiar la ea mă refer : la minciuna asta blondă și suedeză.

— Eu te-asigur că . . .

— Nu-i nevoie să m-asiguri, căci și am siguranța.

— Eu îți promit . . .

— Asta da, admit : să promiți că vei rupe toate relațiile tale deloc diplomatice

cu Suedia. Întotdeauna m-am resemnat să stau în umbră, dar n-o să mă resemnez niciodată să cad în ridicol.

— Dacă m-ai crede, ți-aș explica . . .

— Nu te deranja să-mi explici nimic pentru că n-o să te cred, îi tăie ea vorba, lăsînd pe masă cupa goală. Nu te mai cred de mult, și dacă mai sînt lîngă tine, e pentru că încă te iubesc.

— Într-adevăr, Carla ?

— Bineînțeles. Crezi că dacă nu te-aș fi iubit, m-aș fi deranjat să fac atîtea sacrificii pentru tine ?

— Ce fel de sacrificii ? încercă el să afle.

— Toate pe care le-am făcut ca să te împing pînă la poziția pe care o ocupi. Numai o soție îndrăgostită e în stare să se sacrifice în tăcere, resemnîndu-se ca soțul ei s-o considere o nevestică neînsemnată.

— Asta s-a terminat.

— Tocmai asta mă interesează cel mai puțin, și Carla dădu din umeri. Poți să mă consideri și în continuare neînsemnată,

atîta timp cît n-o să existe o alta pe care s-o consideri importantă.

— Și cu asta s-a terminat.

— Atunci, cum s-a terminat și „champagne"-a, cred că putem să ne ducem la culcare, spuse ea, ridicîndu-se de pe sofa.

— Stai puțin, o rugă el. Nu mi-e încă somn.

— Dar mie îmi e. Am băut mai mult decît trebuia, ca să sărbătorim aniversarea noastră . . .

— Mai stai puțin și hai să facem planul cum s-o sărbătorim mai bine.

— Planurile putem să le facem și în pat, nu crezi ? surise Carla, îndreptîndu-se spre ușă.

— Da, ai dreptate, spuse Jenaro.

Și o urmă supus.

„Se caută persoană cinstită"

Benita, soţia sa, îl aştepta cu masa. Cu o masă modestă, e drept, căci traversau o situaţie cam grea. Şi, după expresia pe care o trădă Miguel cînd intră în casă, nu-i fu greu să-şi dea seama că traversarea nu se terminase.

— Cum a fost ? întrebă ea.

— Foarte prost, suspină soţul.

— Ai ajuns tîrziu ?

— Nu, spuse el, aşezîndu-se la masă. Dar am ajuns în acelaşi timp cu încă cinci persoane. Ca şi cum ne-am fi vorbit dinainte, am ajuns toţi acolo cu o oră mai devreme decît cea indicată în anunţ. Asta pentru că am avut cu toţii aceeaşi idee ; să ajungem înaintea tuturor ca să nu ne ia altcineva slujba. Şi uite-aşa, ne-am adunat şase aspiranţi în anticamera şefului de personal

— Atunci știu ce s-a-ntîmplat, ghici Benita, unul dintre ei avea o scrisoare de recomandație.

— Nu, negă Miguel. Nici unul n-avea o asemenea scrisoare, de asta se aflau acolo. Cei cu recomandații nu așteaptă niciodată în anticamere, intră imediat pe vreo ușă mascată.

— Deci, în condiții egale, aveai toate șansele să cîștigi. Nu întruneai, oare calitățile cerute în anunț ?

— Ba da.

— Și tu crezi că poate cineva să aibă mai multe calități ca tine ?

— Nu.

— În cazul ăsta, explică-mi de ce ți-au dat ție slujba.

— O să-ți explic, începu Miguel. În camera unde ne aflam a venit o secretară, care ne-a făcut fiecăruia cîte o fișă cu datele personale. Întîi a luat datele femeilor, iar apoi pe cele ale bărbaților.

— Cum ? spuse Benita, surprinsă. S-au prezentat și femei ?

— Două. Una grasă și mai în vîrstă și una tînără și foarte slabă. Cum anunțul spunea că se caută „persoană", lăsa să se înțeleagă că puteau să aspire la funcție persoane de ambele sexe.

— Păi atunci nu-mi mai spune, anticipă ea, una din șopîrlele alea l-a ademenit pe șeful personalului . . .

— Nu, negă Miguel. Cele două nefericite nu erau nici șopîrle și nici n-aveau destule farmece să ademenească pe cineva.

— Atunci, nu-mi explic.

— Eu încerc să-ți explic, bombăni el, dar tu mă întrerupi mereu.

— Bine, n-o să te mai întrerup, promise Benita. Continuă, te rog.

— Cînd secretara a terminat fișele, doamna cea grasă a îndrăznit să spună :

„— Domnișoară, acum, că ne-ați făcut fișele la toți, ce mai trebuie să facem ?"

„— Să așteptați să vă primească șeful personalului", i-a răspuns secretara.

„— Dar în ce ordine o să ne primească ?“ a întrebat un solicitant chel. „Pentru că eu am venit primul“.

„— Nu-i adevărat !“ l-a contrazis un bătrîn cu părul alb. „Primul am fost eu !“

„— Iertați-mă“, am intervenit eu, „dar eu am ajuns în același timp cu dumneavoastră“.

„— Și eu“, adăugă al patrulea candidat masculin, care purta niște ochelari foarte mari și care se așezase lîngă mine. „De fapt, se poate spune că toți am ajuns în același timp, pentru că mai sînt douăzeci și cinci de minute pînă la ora fixată în anunț și toți sîntem aici“.

„— De aceea o să fiți primiți în ordine alfabetică“, ne-a informat descurcăreața secretară.

„— Foarte corect“, a aplaudat miopul cu ochelari, în timp ce secretara a ieșit din anticameră și ne-a lăsat să așteptăm singuri. „Eu numesc asta egalitate de șanse“.

„— Oți fi numind-o dumneavoastră“, bombăni chelul, „dar nu și eu, pentru că

numele meu e Zornoza. Şi, cum începe cu „z“, o să fiu ultimul.“

„— Da, dar mie îmi convine“, se bucură bătrînelul, „pentru că mă cheamă Anton Abdal. Presupun că, cu atîtea „a“-uri, o să fiu primul“.

„— După doamne, bineînţeles“, a spus tînăra, care, după ce că era slabă, părea a fi şi destul de vulgară.

„— Care doamne ?“ a întrebat bătrînelul, cu uimire.

„— Noi două.“

„— Sigur !“ o ajută grăsana pe slăbuţa. „Întotdeauna domnii lasă doamnele să treacă înainte.“

„— Va trebui să ne iertaţi“, a intervenit cel cu ochelari, „dar în cazul acesta nu.“

„— Cum adică nu ?“ a sărit uscata.

„— Nu e acelaşi lucru a ceda trecerea în faţa unei uşi cu a ceda o slujbă“, a motivat miopul.“ Se poate apela la cavalerismul nostru pentru a ceda un loc într-un mijloc de transport, dar nu un loc într-un mijloc de trai.“

„— Asta înseamnă că nu sînteţi cavaleri", a rezumat grăsana.

„— Asta înseamnă", a spus cu nerușinare chelul, „că de lipitură nu-i rost cît ați fi de doamne, o să stați la coadă ca fiecare."

„— Bine", se resemnă grăsana. „Noroc că nu-s toţi bărbaţii aşa de prost crescuţi. Din fericire, majoritatea sînt mult mai manierați."

„— Eu sînt de acord cu aceşti domni", m-am alăturat atitudinii candidaţilor masculini, „în cazul de faţă nu-şi are rostul cavalerismul, ci egalitatea de şanse."

„— Nici măcar asta, cu toate că noi n-o să intrăm primele", a spus cea slabă.

„— Cum nu ?" a sărit chelul, îngrijorat.

„— Sigur că nu", a explicat ea. „Eu presupun că toţi cei care am răspuns la chemarea anunţului întrunim calităţile cerute în el. Nu-i aşa ?"

„— Bineînţeles !" a spus bătrînelul, în timp ce toţi ceilalţi făceam gesturi de încuviinţare.

„— Toţi sîntem persoane cinstite, educate şi demne de a ocupa un post de încredere“, a insistat tînăra, „numind condiţiile cerute de anunţ. Nu-i aşa ?“

„— Bineînţeles“, am fost noi toţi de acord.

„— Fiecare din noi deci ar putea ocupa acest post cu aceeaşi eficienţă“, a concluzionat ea, expunînd prima parte a raţionamentului său.

„— Bine“, s-a impacientat chelul, „ei şi ce ?“

„— Existînd egalitate de calităţi, nu va putea exista şi o egalitate de şanse“, a spus slăbuţa. „Pentru că primului pe care-l vor chema în ordine alfabetică îi vor da slujba.“

„— Asta ar fi nemaipomenit de bine !“ a bătut din palme bătrînelul.“ Cum pe mine mă cheamă Anton Abdal“ . . .

„— Dar nu ar fi corect“, am protestat eu. „Doar toţi am sosit în acelaşi timp“ . . .

„— Eu cred că şeful personalului va prefera să ne primească pe toţi“, a fost de părere cel cu ochelari.

„— La ce bun ?“ l-a contrazis, dezamăgită, femeia cea slabă. „Dacă cer doar cinste şi educaţie, oricare din noi e bun. Anunţul spune clar că nu are importaţă vîrsta şi nici sexul.“

„— Cred că domnişoara are dreptate“, a spus chelul, sculîndu-se. „Dacă slujba se va adjudeca după ordinea alfabetică, cu „z“-ul meu de la Zornoza nu mai am nimic de făcut aici.“

„— Unde plecaţi ?“ l-a întrebat miopul.

„— Să-mi cumpăr un ziar ca să caut alt anunţ.“

„— Aşteptaţi puţin, domnule“, îl reţinu miopul. „Numele meu de familie începe cu „v“, care este şi el la coada alfabetului, şi nici prin gînd nu-mi trece să plec. Încă nu ştim cum va proceda şeful personalului. Eu cred că, dacă această întreprindere are nevoie de o persoană cinstită, şi alegerea se va face în mod cinstit.“

„— Oricît de cinstit s-ar face“, a intrat în vorbă femeia cea grasă, „de angajat tot o

singură persoană or să angajeze. Şi noi sîntem şase."

„— Dar, în mod cinstit", a propus cel cu ochelari, „noi am putea să-i uşurăm munca şefului de personal."

„— Să i-o uşurăm ?" am întrebat eu. „Cum ?"

„— Hotărînd care din cei şase candidaţi prezenţi are mai mare nevoie de această slujbă."

„— Asta-i absurd", a refuzat bătrînelul. „Toţi avem nevoie de ea."

„— Bineînţeles", l-a secondat femeia cea grasă. „Dacă n-am avea nevoie de ea, n-am fi aici."

„— Într-adevăr, toţi avem nevoie de ea", a fost de acord miopul, „dar numai unul dintre noi o va obţine. Şi oare nu sîntem toţi aici pentru că sîntem persoane cinstite ?"

„—Bineînţeles", a afirmat slăbuţa. „În doiala ne jigneşte."

„— Ei bine, în cazul acesta ar trebui să examinăm în mod cinstit situaţia fiecăruia şi să-i cedăm locul aceluia care are mai

mare nevoie să-l obțină", a spus ochelaristul.

„— Ca să vă spun drept", am fost eu de părere, „ideea acestui domn mi se pare dreaptă. Dacă meritele noastre sînt aceleași, necesitățile noastre diferă. Cinstit ar fi să renunțăm toți în favoarea celui care este mai strîmtorat."

„—Atunci nu încape îndoială", a spus chelul, „slujba trebuie să fie a mea."

„—Greșiți cu desăvîrșire", s-a sufocat grăsana. „Cînd o să vă povestesc situația mea" . . .

„— Și eu pe-a mea !" a sărit bătrînelul.

„— Dar cînd o s-o auziți pe-a mea" . . . a început să spună femeia cea plăpîndă.

„— Asta o să și facem", a spus miopul, „dacă toți sîntem de acord, ne vom povesti unul cîte unul situația."

„— Foarte bine", am aprobat eu și am adăugat cu o oarecare neîncredere : „Dar după ce vom termina, cine va decide care este persoana care merită slujba ?"

„— O să decidem toţi", a răspuns ochelaristul.

„— Şi nu credeţi că or să fie neînţelegeri ?" a sugerat bătrînelul.

„— De ce ?"

„— Pentru că, fiind judecători şi părţi interesate", a lămurit cel ce făcuse sugestia, „fiecare îşi va trage spuza pe turta lui."

„— Ne-am trage-o dacă n-am fi persoane cinstite", a spus ochelaristul. „Dar cum sîntem, vom judeca cu absolută imparţialitate. Şi cel care, după părerea tuturor, se află în situaţia cea mai dramatică va rămîne cu postul. Poate există o mai mare garanţie de dreptate şi obiectivitate decît aceea oferită de şase judecători hotărîţi să judece cinstit ?"

„— Bineînţeles că nu", am admis noi, cu toţii.

„— Să nu pierdem timpul şi să începem, a spus ochelaristul, consultîndu-şi ceasul. Avem şaisprezece minute pînă să ne primească şeful personalului. Începeţi dumneavoastră, doamnă."

„— Eu am nevoie de această slujbă", începu femeia grasă, „pentru că soțul meu a suferit anul trecut un accident la fabrica unde lucra. A fost îngrozitor. După accident mi l-au adus într-un căruț."

„— Făcut bucăți", a intervenit slăbuța, speriată.

„— Mai rău", a suspinat grăsana. „Dacă mașina care l-a strivit l-ar fi făcut bucăți, aș fi rămas văduvă și mi-aș fi putut reface viața. Dar cum i-a rupt doar coloana vertebrală, suferă de paralizie generală și nu se poate mișca din căruț. Astfel încît eu trebuie să muncesc nu numai pentru a-mi cîștiga existența, ci și ca să-mi susțin sărmanul soț paralitic."

„— E chiar așa de grav, încît nu poate să vă dea nici o mînă de ajutor ?" a întrebat miopul.

„— Cum vreți să mi-o dea", s-a lamentat femeia, „dacă are și mîinile paralizate ? Nu cred să mai fie cineva care să aibă mai mare nevoie de slujbă ca mine."

„— Iertați-mă", a obiectat chelul, „dar situația dumneavoastră economică nu poate fi așa precară cum pretindeți."

„— Cum nu ?" a protestat femeia. „De unde să-mi vină banii, dacă soțul meu nu se poate mișca ?"

„— Dacă el a rămas invalid în urma unui accident de muncă", a explicat chelul, „trebuie să primească o pensie."

„— Așa e", am adăugat eu. „În cazuri de-acestea, legea dă îndemnizații și pensii, care nu sînt chiar de lepădat."

„— Da, dar soțului meu nu i-au dat nici un bănuț", a spus ea, „pentru că nu lucra cînd l-a strivit mașina : lua o gustare lîngă mașină în timpul pauzei de prînz. Și fabrica a spus că plătește doar pentru accidentele de muncă, nu și pentru cele de odihnă."

„— Să auzim acum care este situația dumneavoastră, domnișoară", i-a spus miopul slăbuței.

„— Eu ?" a început ea. „Eu sînt orfană."

„— Asta-i bună !" a rîs chelul.

„— E foarte trist“, a admis bătrînelul, „dar în același timp e foarte natural. Părinții nu sînt eterni, și dumneavoastră nu mai sînteți copil.“

„— Din fericire nu mai sînt și, mulțumită acestui fapt, pot spera să obțin această slujbă.“

„— Și pentru ce aveți nevoie s-o obțineți ?“ a întrebat ochelaristul.

„— Ca să-mi cresc cei opt frățiori.“

„— Teribil“, am exclamat. „Aveți opt frățiori ?“

„— Da. Eu sînt cea mai mare. Tatăl meu a murit acum șase luni dintr-o embolie, și mama acum o lună.“

„— Și din ce cauză a murit mama dumneavoastră ?“ a întrebat chelul.

„— Din naștere.“

„— Trebuia să presupun“, a spus tot el

„— Și cum ea a murit, eu trebuie să fiu mămică pentru toți cei opt frați ai mei. Și tătic în același timp, și să mai și lucrez, pentru că pensia pe care ne-a lăsat-o tata nu ne-ajunge.“

„— Ce-a fost tatăl dumneavoastră ?“ a întrebat individul cu ochelari.

„— Poștaș.“

„— Ia te uită“, a comentat bătrînelul, „după cît de obosiți trebuie să fie poștașii după o zi de umblet, s-ar crede că nu le mai rămîn forțe să facă o asemenea cantitate de copii.“

„— El i-a făcut“, a afirmat slăbuța ; „și rămînînd orfani, eu trebuie să am grijă de hrana celor nouă guri.“

„— Mai-nainte ați spus că sînteți opt“, am observat eu.

„— Opt sînt frații mei“, a lămurit ea ; „și deci nouă gurile noastre la ora mesei, socotind-o și pe-a mea. Așa că imaginați-vă cît de bine ar fi dacă aș putea obține această slujbă.“

„— Și pentru mine ar fi bine“, a spus bătrînelul. „Cînd o să vă povestesc situația în care mă aflu . . .“

„— Păi puteți s-o povestiți“, l-a autorizat ochelaristul. „Acum, că am auzit cazu-

rile doamnei și domnișoarei, să-l auzim pe al celui mai în vîrstă dintre domni."

„— Chiar dumneavoastră ați afirmat acum că al meu este cel mai dramatic din toate", a spus suspinînd don Anton Abdal

„— De ce ?"

„— Pentru că ați spus că sînt în vîrstă. Și nu v-o reproșez, pentru că știu că așa par. Dar adevărul, tristul adevăr, este că am doar patruzeci de ani."

„— Haida-de ! rîse chelul. Poate mai adaugi ceva" . . .

„— Nu, domnule", a susținut don Anton, „patruzeci bătuți pe muchie, împliniți luna trecută."

„— De necrezut !" am exclamat eu.

„— Este atît de neverosimil", a spus miopul, „că nici eu nu pot să cred."

„— Nici eu", a adăugat femeia cea grasă. „Vă lipsește doar barba ca să semănați cu unul din bătrînii patriarhi din gravurile Bibliei !"

„— Chiar așa, doamnă", a fost de acord cel ce tuturor ni se păruse bătrîn, „și mă

bucură faptul că mă considerați un hodorog. Mă bucură, da, pentru că așa puteți să vă imaginați îngrozitoarele situații prin care trebuie să fi trecut un om pentru a ajunge un bătrîn prematur. În mai puțin de cinci ani am pierdut tot ce aveam : cariera, poziția, prietenii și soția."

„— Ia te uită" ; am comentat eu, compătimitor. „S-ar putea spune că v-ați născut într-un ceas rău."

„— Bineînțeles", a fost de aceeași părere cu mine chelul. „Într-un ceas destul de rău".

„— Mi-am pierdut cariera și poziția pentru că am fost prea cinstit", ne-a povestit don Anton. „Eu eram inginer-director al unei întreprinderi de construcții, din astea care se angajează să facă lucrări publice la un preț mai mic decît acela calculat de către tehnicienii statului. Atunci cînd, de exemplu, se scoate la licitație construcția unui pod de atîtea milioane, întreprinderile cu cea pe care-o conduceam eu se prezintă spunînd că ele l-ar face pentru mai puțin.

Și lucrarea se adjudecă ofertei celei mai ieftine. Rezultatul este că întreprinderea căreia i s-a adjudecat lucrarea face podul dar economisind la maximum materialele ca să cîștige și ea ceva. Aceste economii de ciment și fier trebuiesc calculate de către un inginer, pentru ca lucrarea să poată fi terminată fără riscul de a se dărîma. Astfel de lucrări calculasem eu, pentru ca statul să aibă un pod utilizabil și întreprinderea mea un beneficiu substanțial."

Bătrînul prematur a făcut o pauză, înainte de a ne povesti cea mai dureroasă dintre amintirile sale :

„— Într-o bună zi", a continuat el, „fără ca eu să știu, întreprinderea a hotărît să economisească mai mult decît socoteam că era posibil. Și podul a căzut în ziua inaugurării, cu o serie de autorități prezente la inaugurare. Și, deși nu era vina mea, mi-am asumat, în mod cinstit, toată răspunderea. Astfel mi-am pierdut, într-o singură ca-

tastrofă, cariera mea de inginer și poziția mea de director."

„— O nenorocire nu vine niciodată singură, a comentat grăsana", care era pasionată după zicători ca toate femeile în genul ei.

„—Bineînțeles că nu", a fost de acord povestitorul, „în cazul meu nenorocirile s-au ținut lanț. Deoarece, ca urmare a acestor pierderi ireparabile, mi-am pierdut toți prietenii. Mi-a rămas doar unul."

„— Și cînd v-ați pierdut soția ?" a întrebat slăbuța.

„— Puțin după aceea, o dată cu acel unic prieten care îmi mai rămăsese : într-o zi l-a luat cu ea în mașină ca să facă niște comisioane" . . . și amintirea prea dureroasă l-a amuțit.

„— Un accident ?" a insistat chelul.

„— Nu, un vicleșug", l-a corectat îmbătrînitul, „a fugit și cu el, și cu mașina."

„— Cum am zis eu, a comentat din nou grăsana : nenorocirile nu vin niciodată singure."

„— Sper că veți fi înțeles de ce par atît de bătrîn, fiind încă tînăr. Vața mi-a dat nespus de multe lovituri, așa că nu-i de mirare că am ajuns o epavă."

„— Așa-i, nu s-ar zice că s-a purtat prea bine cu dumneavoastră", l-am compătimit eu.

„— Catastrofa podului m-a făcut să albesc în 24 de ore, și restul situațiilor tragice prin care am trecut au completat distrugerea mea fizică. Cred că, după tot ce-am suferit, merit să găsesc o slujbă liniștită, care să-mi permită să trăiesc în pace. Pentru că sînt sărac lipit. Acum stau într-o cameră cu acces la bucătărie ; în curînd însă n-o să mă mai pot bucura de acest drept, căci nu voi mai avea banii cu care să cumpăr ceva care să se poată găti. Nu vă par demn de milă ?"

„— Mai demn de milă o să vă par cu cînd o să vă povestesc tragedia mea", s-a grăbit să spună chelul, „ca să împiedice ca povestea bătrînului prematur să ne miște prea mult."

„— Păi de ce n-o povestiți", s-a grăbit cel cu ochelari, „pentru că mai sîntem și noi."

„— Eu nu mă grăbesc", am spus eu cu modestie.

„— În schimb eu da", a spus cel cu ochelari, consultîndu-și ceasul. „Mai sînt doar douăsprezece minute pînă la ora de prezentare fixată în anunț și mai avem de ascultat încă trei istorisiri. Așa că să nu pierdem timpul."

„— Nu că aș fi un încrezut", a început chelul, „dar nevoia mea de a obține această slujbă este net superioară celor pe care dumneavoastră le-ați expus pînă acum."

„— Nu sînteți dumneavoastră cel care trebuie să hotărîți", a protestat grasa.

„— Bineînțeles că nu", o sprijini miopul. „Asta vom hotărî cu toții la sfîrșit. Dumneavoastră limitați-vă la expunerea cazului în sine, fără să faceți comentarii."

„— Bine", a acceptat chelul. „Ascultați atunci : eu am fost artist."

„— Ei, lăsați-vă de glume !" a rîs slăbuța.

„— Nu rîdeţi“, s-a supărat chelul, „aşa e.“

„— Ce fel de artist ?“ începu şi grasa să rîdă. „Poate paiaţă ?“

„— Nu, doamnă“, a continuat chelul ; „ca să fii o bună paiaţă, trebuie să ai mult talent. Şi cum nu l-am avut, am fost doar un prost violonist.“

„— Oare ?!“ s-a mirat slăbuţa. „Iertaţi-mă, dar eu nu vă pot vedea cîntînd la vioară.“

„— Am cîntat, deşi, mărturisesc, nu prea bine. Am fost unul dintre aceia care visează să ajungă concertişti străluciţi şi rămîn într-o obscură mediocritate. Pentru că fiecare din instrumentiştii care formează o orchestră a visat la începutul carierei să dea singur concerte. Dar cei care reuşesc să-şi realizeze acest vis sînt puţini, şi orchestrele se hrănesc cu aceia care n-au reuşit. Aşa am ajuns şi eu să fiu un violonist mai mult într-o orchestră simfonică cu mulţi instrumentişti. Unul din multele arcuşuri care cîntă la unison în masa de viori anonime.“

„— Dacă singura dumneavoastră tragedie este că n-aţi ajuns un Yehudi Menuhin“ . . . a început să spună grăsana, dar chelul i-a tăiat vorba :

„— Aşteptaţi, doamnă. Încă nu mi-am povestit tragedia. Salariile acestor violonişti mediocri nu sînt prea mari şi, pe măsură ce nevoile familiale mi-au crescut, a trebuit să-mi fac rost de noi surse de venituri. Şi am recurs, ca toţi spaniolii, la cumul.“

„— Ce prostie !“ l-a întrerupt bătrînul prematur. „Un artist nu poate fi niciînd cumulard. Arta se află deasupra acestor mizerii.“

„— Greşiţi foarte mult“, l-a contrazis chelul. „În artă există tot atîta cumul ca şi în oricare altă activitate. Mulţumită acestui fapt, am putut să-mi acopăr nevoile copleşitoare, supunîndu-mă însă unui orar distrugător : dimineaţa cîntam în Orchestra Simfonică Locală, la concerte de dimineaţă. La prînz cîntam cu un cuartet în sufrageria Hotelului „Superlux“ pentru a face

clienților masa plăcută. Serile mă îmbrăcam în ungur și cîntam „ceardașuri“ la urechea perechilor care veneau la barul „Budapesta“. După-amiezile mă îmbrăcam în sărac și cîntam la ușa bisericilor sau pe terasele cafenelelor.“

„— Cum ?“ a exclamat grăsana, căreia nu-i venea să creadă ce auzise. „În ce-ați spus că vă îmbrăcați ?“

„— În sărman, doamnă, a repetat chelul. Și nu înșelam pe nimeni. Dat fiind că resursele mele nu-mi ajungeau să-mi acopăr cheltuielile, eram și eu sărman. Și, cîntînd în aer liber pentru enoriașii bisericilor și pentru clienții cafenelelor, scoteam bani frumoși.“

„— Nu înțeleg atunci de ce doriți să nu luați slujba asta“, a spus slăbuța cu asprime „Dacă, folosind astfel de șmecherii, scoateți atîta profit din vioara dumneavoastră“ . . .

„— Scoteam, domnișoară“, a rectificat chelul, cu tristețe. „Pentru că și eu am suferit un accident, tot atît de grav pentru

mine ca și cel pe care l-a suferit soțul acestei doamne."

„— N-o să faceți acum pe paraliticul", a spus grasa, „cînd cu toții am văzut că ați venit pe picioarele dumneavoastră și v-ați mișcat tot timpul ca argintul viu."

„— Nu sînt paralitic", a recunoscut cheluI „dar e ca și cum aș fi. Căci, pentru a ajunge la multiplele mele slujbe artistice, trebuia să alerg dintr-o parte în alta în mare grabă. Și cîteodată, cînd întîrziam, nu-mi mai rămînea altceva de făcut decît să iau taxiuri. Asta a fost nenorocirea mea."

„— Vreți să spuneți că v-ați ruinat luînd taxiuri ?" a vrut să ghicească cel cu ochelari.

„— Nu. Dar dumneavoastră știți că atunci cînd iei un taxi apare ca din pămînt cîte un băiețel care-ți deschide ușa ca să-i dai bacșiș."

„— Eu nu m-am mai suit de mult într-un taxi", a spus bătrînul prematur, „pentru că situația mea economică nu-mi permite. Dar îmi aduc aminte că, atunci

cînd luam, întotdeauna trebuia să-i dau o pesetă cîte unui băiat cu şapcă care-mi deschidea uşa."

„— Rău la aceşti băieţi nu este cum deschid uşa, ci cum o închid", a explicat chelul, în timp ce o amintire groaznică i-a umbrit faţa. „Cum, atunci cînd o închid, şi-au primit bacşişul, vor să termine cît mai repede treaba. Şi trîntesc uşile cu violenţă, fără să se mai uite dacă clientul s-a urcat în maşină sau încă nu. Într-o seară eu mă grăbeam, se grăbea şi băiatul şi a trîntit uşa atît de tare, că mi-a prins mîna stîngă în ea. Şi mi-a distrus degetul pentru totdeauna. Uitaţi-vă, a conchis chelul, ridicînd mîna stîngă pentru ca toţi s-o putem vedea : pot să mişc doar degetul mare, în timp ce celelalte patru sînt rigide pentru că oasele lor s-au sudat."

„— Pfui" ; a exclamat grăsana. „Şi pretindeţi să comparaţi patru degeţele neînsemnate, într-o stare cam proastă, cu o paralizie generală.

„— Pentru un violonist, doamnă, a pierde aceste patru degețele este tot atît de grav cum este pentru soțul dumneavoastră să stea într-un căruț", a replicat chelul. „Pentru că nu mai pot să cînt și trebuie să întrețin o familie."

„— Dar familia dumneavoastră nu poate fi atît de numeroasă ca a mea", a spus slăbuța. „Nu uitați că am opt frățiori."

„— Și eu am șase copii, o soție și o mătușă", a enumerat chelul.

„— Sigur că da ! O să începem acum să numărăm și mătușile" . . . a început să vocifereze slăbuța, dar a fost întreruptă de cel cu ochelari :

„— Discuțiile la sfîrșit, cînd o să termine toți de vorbit. Mai trebuie să-l ascultăm și pe acest domn", a adăugat, arătînd spre mine, „precum și situația mea."

„— Vorbiți dumneavoastră", l-am invitat eu, ridicîndu-mă de pe scaun. „Eu n-am nimic de spus."

„— Cum nu ?“ a spus miopul. „Dumneavoastră puteţi candida la post ca şi ceilalţi. Toţi avem drepturi identice.“

„— Dar nu şi aceleaşi nevoi“, l-am contrazis eu, îndreptîndu-mă spre uşa anticamerei. „După ce i-am auzit pe toţi cei care au vorbit pînă acum, vă mărturisesc cinstit că mă aflu în condiţii de vizibilă inferioritate.“

„— De ce ?“ a vrut să ştie chelul.

„— Pentru că situaţia mea, cu toate că e grea, nu se poate compara cu nici una din cele povestite aici“, am explicat eu, puţin ruşinat. „E adevărat că acest post mi-ar prinde ca de minune, pentru că trecem prin multe privaţiuni de cînd am rămas fără slujbă. Dar casa mea e atît de mică, încît privaţiunile nu pot fi mari. Cum are doar sufragerie şi dormitor, cînd n-om avea ce mînca o să dorm. Şi o să dormim liniştiţi pentru că nu avem nici datorii, nici nenorociri, nici defecte fizice, nici rude care să ne sufoce cu problemele lor. Familia mea se compune din soţia mea şi cu mine. Dum-

nezeu nu mi-a dat copii, poate știind, în infinita sa înțelepciune, că n-o să-mi meargă prea bine și că n-aș putea să-i cresc. În schimb, mi-a dat o soție sănătoasă și veselă, în stare să reziste la întorsăturile soartei. Și, cum sînt și eu sănătos, ne descurcăm. Acum, de exemplu, pînă o să găsesc ceva mai bun, ea face niște păpuși de cîrpă pe care eu le vînd pe la magazinele de jucării. Nu cîștigăm mult, dar scoatem totuși cît ne trebuie pentru hrană. Așa că fiecare din dumneavoastră are mai multe nevoi ca mine. Bună ziua, domnilor, să se bucure de slujbă cel care într-adevăr o merită." Și-am plecat.

Cînd Miguel își termină povestirea, Benita îi spuse cu un suspin de resemnare :

— Ai făcut bine. Într-adevăr, n-aveai ce căuta acolo.

— Bineînțeles că nu, îi răspunse Miguel. Alături de mizeria acestor nefericiți, tu și eu sîntem niște potentați.

— Niște potentați care or să mănînce azi o supă din plic și patru sardele.

— Dacă numeşti supa „consomé“ şi sardelele „scrumbii albastre“, meniul devine de-a dreptul aristocratic, se consolă el. Şi dacă te gîndeşti şi la nenorocirea acelei biete doamne, care-şi are soţul într-un cărucior . . .

— Dar mă gîndesc şi la vecina de jos, care şi-l are pe al ei într-un „600“. Şi, nu că aş îndrăzni să vreau atîta, dar cred că a venit timpul să ne meargă şi nouă mai bine.

— Trebuie să ai răbdare, o sfătui Miguel. Atîta timp cît mai sînt persoane cinstite în situaţii mai grele decît a noastră, nu trebuie să ne plîngem. Îţi imaginezi prin ce trece această tînără orfană, deloc robustă, ca să nu spun plăpîndă, trebuind să suporte greutatea celor opt fraţi ?

— Îmi imaginez şi mă ia cu frig. Este tot atît de istovitor ca şi cum ai ţine pe umeri o piramidă de oameni.

— Şi ce mai zici de acel neputincios, dărîmat pentru totdeauna ca şi podul pe

care l-a construit întreprinderea sa ? Dar violonistul a cărui familie moare de foame pentru că o ușă i-a strivit degetele ?

— Pot să-ți spun doar că ai făcut bine retrăgîndu-te, a răspuns Benita. Cinstit vorbind, fiecare din ei avea mai multă nevoie de slujba asta decît noi. Și, chiar dacă n-avem bani, putem să ne consolăm cu fraza cu care se consolează atîta lume.

— Care frază ?

— „Sănătatea-i principalul". Mai e una, dar nu merge aici.

— Care ? întrebă Miguel.

— „Răul multora, consolarea proștilor", a spus Benita.

— Bineînțeles că nu ! Și, în cazul ăsta, și mai puțin. Pentru că răul multora ne-a făcut să pierdem o slujbă splendidă.

— Dar nu ne-a făcut să pierdem liniștea conștiinței, pe care și-o păstrează doar cei care sînt cinstiți.

— La naiba ! se miră Miguel. Fraza asta n-o știam.

— Mi-a trecut mie prin minte, surîse Benita. Ceva tot trebuia să cîştig mîncînd atîtea sardele, doar conţin fosfor. Acum că am vorbit de ele, mă duc să le prepar. Cum le vrei, la tigaie sau la grătar ?

— La gunoi. Crede-mă că aş vrea să le-arunci şi să mîncăm altceva. Dar cum nu se poate, fă-le cum vrei.

Şi cînd Benita intră în mica bucătărie, de lîngă nu mai puţin mica sufragerie, începu să sune telefonul. Miguel se duse să răspundă.

— Alo ! spuse el în timp ce începea să se audă şi să se simtă martiriul sardelelor prăjindu-se în tigaie. Da, eu sînt . . . Spuneţi . . . Eu ? . . . Pentru ce ? . . . Pe mine ? . . . Sînteţi sigură ? . . . Nu puteţi să-mi spuneţi despre ce e vorba ? . . . Bine, o să vin . . . La ce oră ? . . . Foarte bine, domnişoară . . . Da, domnişoară . . . Vin negreşit. La revedere.

Miguel închise încet aparatul, cu un gest gînditor şi perplex. Benita, cu o lingură de

spumă în mînă, scoase capul pe ușa bucătăriei ca să-l întrebe :

— Cine era ?

— Nu pot să înțeleg, explică el. Era secretara care ne-a primit azi de dimineață.

— Și ce vroia ?

— Mi-a spus că șeful personalului vrea să vorbească cu mine.

— De ce ?

— Nu știu. Secretara m-a întrebat doar dacă pot să merg la 5 la el la birou.

— Dar tu mi-ai povestit că ai plecat înainte ca acesta să vă primească ? spuse Benita.

— Asta e adevărul : am renunțat și am plecat.

— Atunci, cum a putut să te găsească ?

— Pe fișele pe care ni le-a făcut, secretara a scris și adresele.

— E ciudat că șeful ăsta vrea să-ți vorbească, deși nici măcar nu te-a văzut.

— Și mie mi se pare ciudat, mărturisi Miguel, fără să-și revină din uimire. O să

ne spulberăm îndoiala la 5 cînd o să mă duc la el la birou.

*

* *

La cinci fix, Miguel se afla în anticamera șefului de personal. De astă-dată absolut singur, fapt care contribuia la accentuarea nervozității sale. Căci în orele care se scurseseră de la apelul telefonic nu încetase să se întrebe care e scopul acelei întrevederi. Și cînd își terminase de pus pentru a mia oară întrebarea asta, ușa biroului se deschise.

— Poftiți, vă rog, îi spuse secretara.

Miguel se îndreptă spre ușă, dar, înainte de a intra, se opri un moment s-o întrebe :

— Nu știți pentru ce m-a chemat ?

— O să vă explice șeful, îi răspunse ea, îndepărtîndu-se de ușă și repetîndu-și invitația : Vă rog, intrați.

Miguel intră în birou și înaintă timid spre masa de lucru la care stătea șeful personalului. Dar, la jumătatea drumului, făcu un gest de uimire.

— Dumneavoastră ! se bîlbîi Miguel, uitîndu-se la șef. Ce faceți acolo ? Ați înnebunit ? Ridicați-vă imediat de la biroul ăsta ! Dacă or să vă prindă, dați de dracu' !

— Nu vă speriați, rîse omul care stătea la birou, întinzîndu-i mîna : Eu sînt șeful personalului.

— Cum ? ! rămase perplex vizitatorul, strîngînd mîna miopului cu ochelarii enormi, a presupusului solicitant pe care-l cunoscuse dimineața în anticamera aceluiași birou. E posibil ?

— Da, îi confirmă omul cu ochelari, invitîndu-l cu un gest să ia loc. Vă înțeleg uimirea, dar timpurile noi cer noi metode. Nu e deloc ușor pentru nici o întreprindere să facă o selecție adecvată a personalului de care are nevoie. Cu atît mai mult, atunci cînd e vorba de un post de încredere. Pentru selectarea personalului tehnic

avem creiere electronice care examinează candidații și-i clasifică cu repeziciune în apți și inapți. O asemenea mașină poate calcula reflexele și capacitățile unui individ pentru munca manuală. Dar cibernetica n-a inventat încă și nici nu va putea inventa un creier electronic capabil să măsoare calitățile morale ale unei persoane. Nu poate exista nici un aparat care, după ce a explorat cu niște electrozi inima și creierul unui om, să scoată o fișă perforată pe care să se poată citi gradul său de bunătate, de corectitudine și de cinste. Pentru că mașinile nu pot face aceste examene de conștiință, trebuie să le facă psihologii. O să-mi spuneți și acum că psihologii rezolvă perfect această sarcină.

— Domnule, eu . . .

— Greșești foarte mult, pentru că psihologii fac niște gafe teribile. Și nu pentru c-ar fi proști, ci pentru că astăzi lumea e prea șireată.

— Credeți ? spuse Miguel, ca să spună și el ceva.

— Nu mai încape nici o îndoială, a continuat individul cu ochelari. Asprimea vieţii a trezit şi a înăsprit lumea. Lumea de azi e plină de şmecheri şi nu se poate trăi fără puţină şmecherie. Există mulţi oportunişti pentru fiecare oportunitate, şi mulţi profitori care vor să profite de ea. Scrupulele sînt un lest în lupta pentru existenţă. De asta nimeni nu se ruşinează să-l mintă pe psihologul care examinează, falsificîndu-şi „curriculum-ul vitae", sau jurînd strîmb atunci cînd semnează acele formulare atît de lipsite de sens care se numesc „declaraţii sub jurămînt". De-asta a trebuit să inventez şi eu o şmecherie, ca să nu mă înşele şmecherii.

— Ce şmecherie ? întrebă Miguel, care încă nu-şi dădea seama de scopul acelui discurs.

— Să mă prefac că sînt un solicitant ca şi ceilalţi, ca să le studiez reacţiile şi să le aud aspiraţiile. Nu vă amintiţi cine a fost cu ideea ca fiecare să-şi expună ne-

cesitățile, pentru a alege persoana care merită să ocupe slujba ?

— Cred că ați fost dumneavoastră, spuse Miguel, după ce se gîndi puțin.

— Într-adevăr, eu am fost. Și mulțumită acestei șmecherii am putut să selecționez persoana cinstită pe care o ceream în anunț.

— Mă bucur, spuse Miguel, politicos dar indiferent.

— Cred că o să vă bucurați și mai mult, profetiză șeful personalului, cînd veți afla pe cine am ales.

— Pe cine ?

— Pe dumneavoastră.

— Pe mine ? ! se bîlbîi Miguel, jumătate mirat, jumătate neîncrezător. Nu e posibil . . . Eu am plecat. Vă aduceți aminte că am renunțat . . .

— Ați renunțat în mod cinstit, auzind povestirile celorlalți solicitanți. Cinstea dumneavoastră v-a obligat să vă autoeliminați, comparînd nevoile dumneavoastră

cu ale celorlalți. Dar n-aveți cum să știți ce-am dovedit eu după aceea.

— Ce ?

— Că toate povestirile erau povești. Și că toți acești solicitanți erau niște comedianți.

— Nu-mi vine să cred. Dar păreau persoane atît de cinstite și au și jurat că sînt !

— Au jurat strîmb, corectă șeful. Fiecare și-a umflat povestirea cu minciuni ca să-i elimine pe ceilalți concurenți. Și în ce hal au umflat, doamne-dumnezeule ! Cîtă nerușinare e în exagerările lor : soți paralitici, orfani înfometați, mutilări și catastrofe . . . Orice a fost bun în lupta pentru victorie. Cel puțin așa au crezut ei, care nu știau cine eram eu. Am avut nevoie de foarte puține ore ca să dovedesc falsitatea poveștilor lor. Numai dumneavoastră, care v-ați retras rușinat de modestia necesităților dumneavoastră, v-ați comportat cinstit. Sînt mulțumit că am găsit persoana cinstită pe care o ceream în

anunț. Sînteți și dumneavoastră mulțumit ?

— Atît de mulțumit, surîse Miguel, emoționat, că nu găsesc cuvinte . . .

— Nici nu-i nevoie, conchise șeful personalului. Cuvinte e ușor de găsit. Dificil, în timpurile astea, e să găsești virtuți. Și, deși lumea a cam uitat, cinstea e o virtute care încă mai rentează.

Și, spunînd acestea, găsi acestei povestiri, fără să-și dea seama, o morală destul de elegantă.

Jocul cu electricitatea

— Doamnă, anunță menajera, intrînd în camera de zi, a venit electricianul.

— Care electrician ? întrebă doamna, ridicîndu-și privirea de pe unghia pe care și-o lăcuia.

— Cel pe care l-ați chemat dumneavoastră să repare priza televizorului.

— A, da ! Nu-mi aduceam aminte. Spune-i să intre.

— Bine, doamnă, spuse menajera, retrăgîndu-se.

Te simțeai bine în acea cameră de zi. Era comodă și mare, cum i se cuvine unei case moderne și luxoase, din acelea care se numesc acum — nimeni nu știe bine de ce — de înalt „standing“ [1]. Aici își petrecea

[1] Poziție, rang (în limba engleză, în original). (n. t.)

doamna nu puține din orele sale libere, căci soțul ei era bogat. Iar bogăția oferă soțiilor lungi ore de plictiseală pentru a și le petrece în camerele de zi.

Presupun că atunci cînd soțiile sînt tinere și frumoase ca aceasta pe care-am cunoscut-o acum, ele se plictisesc destul închise în asemenea camere. Dar ascund acest fapt, ocupîndu-se cu mici treburi prin casă, sau de înfrumusețarea lor personală, pînă cînd li se întorc soții de la muncă și le scot la plimbare.

Cel puțin așa își ascundea plictiseala Cristina, care folosise prima parte a acelei amieze lăcuindu-și unghiile, urmînd să-și folosească cea de-a doua parte, după cum am văzut, supraveghind unele reparații casnice.

— Electricianul, doamnă, anunță din nou menajera din ușă, făcîndu-i apoi loc muncitorului.

Era un electrician cu mustață neagră și salopetă albastră. Avea pe cap o șapcă și în mînă o lădiță cu scule.

— Ia-ți basca de pe cap, omule, îi șopti menajera.

— Pardon, se scuză el, scoțîndu-și basca, foarte tulburat.

— Intră, intră, îl invită Cristina, sculîndu-se ca să-i arate ce are de făcut. Și adăugă cu reproș : De ce-ai întîrziat ?

— Am venit imediat ce-am primit înștiințarea.

— Eu te-am căutat devreme, așa că nu înțeleg cum de-ai primit-o atît de tîrziu.

— Da, dar eram prin oraș pe la alte adrese pe unde mă chemaseră. Mi-au dat mesajul dumneavoastră cînd m-am întors la atelier.

— Bine, bine, îi tăie vorba tînăra doamnă, dar să știi că din vina dumitale am pierdut ultima parte din serial. Și n-am să știu niciodată dacă protagonista s-a măritat sau dacă s-a călugărit.

— Îmi pare rău, se scuză muncitorul. Dar îmi pare și mai rău să vă spun că, dacă e vorba de vreo stricăciune la televizor, eu nu vă pot servi, căci nu mă ocup cu prostii de-astea. Eu sînt un electrician sadea.

— Televizorul funcționează perfect, explică Cristina, apropiindu-se de aparat. Priza nu merge bine.

— Dar ce are ? vru să știe omul, punînd pe podea lădița cu scule.

— Trebuie că face vreun contact pe undeva. Cîteodată nu are curent, iar alteori face cîte o scînteie mare de tot.

— Doar atîta ?

— Ți se pare puțin ? se supără Cristina. Cum se cunoaște că scînteile nu ți-au sărit dumitale în ochi !

— Vroiam să întreb dacă asta-i singura reparație de făcut.

— Cred că da, spuse doamna, întorcîndu-se spre menajera care rămăsese lîngă ușă, pentru a o întreba : Tu nu știi, Jacoba, mai e ceva electric de reparat pe la bucătărie ?

— Nu, doamnă, după cîte știu.

— Ce bine ! se bucură el. Pentru că mai am două adrese la care trebuie să mă duc

și o să-mi ia destul timp să găsesc contactul prizei ăsteia.

— Atunci începe, sugeră Cristina. Poți să pleci, Jacoba. O să te chem cînd o să termine el, ca să-i plătești și să-l conduci.

— Bine, doamnă, spuse menajera, ieșind în hol și închizînd ușa.

Cînd ușa se închise și pașii Jacobei se îndepărtară, electricianul îi aruncă doamnei o privire plină de electricitate.

— Cristina ! spuse el dintr-o dată, mergînd spre ea.

— Marcelo ! spuse și ea, mergîndu-i în întîmpinare.

Și cînd se întîlniră, se contopiră într-o strînsă îmbrățișare.

Apoi doamna îi oferi buzele sale și electricianul o sărută pasionat.

— Pfui ! se îndepărtă Cristina, întrerupînd sărutul chiar la început. Cum înțepi !

— E mustața, se scuză el.

— Scoate-ți-o.

— Nu pot.

— E chiar așa de lipită ?

— Nu de asta, explică Marcelo. Dar menajera ta m-a văzut cu mustață. Și dacă pe urmă mă vede fără ea . . .

— Pe urmă ți-o pui din nou. După ce că nu-ți stă bine de loc, mai și înțeapă.

— Bine, cedă el, dezlipindu-și mustața falsă și punînd-o în lădița cu scule.

— Așa e mult mai bine, surîse Cristina, oferindu-i din nou buzele.

De data asta sărutul dură pînă ce li se tăie răsuflarea.

— Cristina, ești a mea ! murmură Marcelo după ce inspiră.

— A ta încă nu, spuse doamna, înroșindu-se.

— Într-un anumit sens, da. Pentru că sufletul tău îmi aparține.

— Asta, da, cedă ea. Dar de la asta la cealaltă . . .

— Știi că pînă acum am fost mulțumit să te văd, să te țin în brațe.

— O știu, dragul meu. Și îți mulțumesc mult că vii să mă vezi. Dar cu mine trebuie să ai răbdare.

— Mi se pare că-ți dau destule dovezi că am răbdare, spuse Marcelo. Asta e a treia vizită pe care ți-o fac și uită-te la noul costum pe care a trebuit să mi-l pun.

— Nu-ți stă rău ca electrician, fu de părere Cristina, privindu-l cu ochi critic, dar erai mai drăguț la cele două vizite anterioare. Îți stătea mai bine uniforma de instalator.

— Însă cam atrăgea atenția, pentru că uniforma aia era invenția mea. Instalatorii nu poartă de obicei uniformă.

— Ce importanță are ? Îți stătea foarte bine și nimeni n-a bănuit nimic.

— Prima dată nu, pentru că mi-ați pregătit ceva ușor.

— Chiar foarte ușor : am astupat țeava de scurgere a bazinului de la closet cu o cîrpă legată cu o sfoară, ca s-o poți scoate într-o clipă trăgînd de sfoară.

— În schimb, a doua oară . . .

— Ce s-a-ntîmplat ?

— Am trecut printr-o spaimă, spuse el, și figura lui acum schimbată arăta că încă își aduce bine aminte.

— Cred că nu din vina mea, preciză ea, doar îți pregătisem ceva foarte ușor : am scos garnitura de cauciuc de la un robinet și tu trebuia doar să-l desfaci și să i-o pui din nou.

— Însă, la plecare, Jacoba m-a oprit și m-a dus în bucătărie să-i repar un sifon de la o chiuvetă. N-ai aflat ?

— Mi-a spus că ai mai reparat ceva. Dar nu știam că în chiuvetele din casa asta se spală vasele cu sifon.

— Nu, draga mea, o lămuri Marcel, i se spune sifon și unei țevi curbe pe care o au căile de scurgere a apei ca să evite mirosurile urîte.

— Aha ! se dumiri Cristina, adăugînd apoi admirativ : De unde ai învățat atîtea despre instalații ? Auzindu-te, nimeni n-ar zice că ești avocat, ci un adevărat instalator.

— Mi-am cumpărat „Manualul mîinilor îndemînatice", ca să învăț cîteva noțiuni teoretice ale traversărilor mele. Dar între teorie și practică e o prăpastie, imaginează-ți ce figură am făcut cînd Jacoba m-a dus în fața sifonului stricat !

— De ce ?

— Pentru că una e să știi ce înseamnă un sifon și cu totul altceva e să știi să-l repari, continuă Marcelo. Cum trebuia să mă port ca un instalator, pentru ca Jacoba să nu ne suspecteze, l-am reparat.

— Da ? îl admiră din nou ea. Cum ?

— Nici eu nu știu, mărturisi el, emoționîndu-se la amintirea acelor momente dramatice. Eu trebuia să fac ceva, pentru că Jacoba stătea lîngă mine și-mi observa mișcările. Mi-am dat seama imediat că țeava era spartă.

— Ce inteligent ești, iubitule !

— Mulțumesc, dar trebuie să-ți spun că ar fi trebuit să fiu prea cretin ca să nu-mi dau seama imediat : apa curgea într-un

asemenea hal prin găuri, că nu părea sifon, ci stropitoare.

— Ce groaznic !

— Mi-am dat seama că singura soluție era să astup găurile.

— Asta cred că mi-ar fi trecut și mie prin cap.

— Da, dar trebuiau lipite cu lampa de lipit, continuă să explice Marcelo. Și eu, din fericire, nu adusesem lampă de lipit.

— Nu ? se zăpăci ea. Și de ce zici că din fericire ?

— Pentru că, dacă aș fi adus-o, ar fi trebuit s-o folosesc. Și eu n-am nici cea mai mică idee cum se folosește o lampă de lipit.

— Ce-ai făcut atunci ?

— Singurul lucru pe care puteam să-l fac ; să înfășor țeava cu tot ce mi-a căzut în mînă, pînă ce n-a mai curs apă. Cum în lădița mea cu scule aveam niște chit pentru geamuri, am acoperit cu el zona spartă. Am acoperit apoi chitul cu o cîrpă, l-am bandajat și l-am legat strîns, întîi cu sfoară, apoi

cu sîrmă și la urmă cu plasture. Rezultatul cîrpăcelii a fost un bandaj monstruos.

— Îmi imaginez.

— Dar mulțumită lui am putut să scap cu fața curată, conchise Marcelo. Și, pe deasupra, m-am mai și împrietenit cu Jacoba, pentru că n-am vrut să iau nici un ban pentru treaba asta. I-am spus că, neputînd să repar cum ar trebui deoarece n-am lampa de lipit la mine, i-am făcut gratis reparația asta provizorie.

— Prin ce trebuie c-ai trecut, bietul meu instalator ! îl compătimi ea, mișcată.

— A fost așa de neplăcut, că m-am decis să adopt pentru următoarele vizite o meserie mai puțin complicată.

— Ai făcut bine, îl aplaudă ea. În afară de complicații, soțul meu s-ar putea supăra pînă la urmă dacă ar observa că anunț instalatorul așa de des.

— De ce ?

— Pentru că el a construit casa asta și se laudă că a construit-o cu materiale de

cea mai bună calitate. Și dacă eu îi dau senzația că instalațiile se strică mereu...

— Într-adevăr, recunoscu el. S-ar putea supăra și ar putea ajunge să și suspecteze ceva, dacă dă cu ochii de vreuna din cîrpăcelile mele.

— Dar dacă-ți schimbi meseria și aspectul nu riscăm nimic. Pentru că e normal ca într-o casă să fie nevoie într-o zi de electrician, în alta de tîmplar, în alta de caloriferist... Oricît de bine ar fi făcută casa, întotdeauna apar mărunțișuri care cu timpul se strică și e nevoie să fie reparate.

— Presupun că o să-mi ceri să fiu și tîmplar, și caloriferist, spuse Marcelo, speriat.

— Cînd spui tîmplar sau caloriferist, spui și tapițer, și acordor de piane, îl liniști doamna. Vom alege meseriile cu cele mai puține dificultăți. Nici tu nu poți pretinde să vii ca electrician toată viața.

— Cum ? protestă el. Tu gîndești că relațiile noastre n-or să se schimbe nici-

odată ? Crezi că așa o să ne vedem toată viața ?

— Întotdeauna ai spus că mă iubești nespus și că nu-ți pasă, oricît ar trebui să aștepți, îi aminti ea.

— Da, sigur, îngăimă el. Dar chiar toată viața . . .

— Nu spun că o să dureze atît, dar trebuie să-mi dai o limită mai îndepărtată, ca să-mi pot schimba felul de a fi. Nu uita că sînt o femeie cinstită și e natural să-mi fie greu să-mi înfrîng scrupulele ca să-mi iau un amant.

— Cred totuși că pînă cînd vei reuși să le învingi, am putea să ne vedem într-alt loc.

— La tine acasă. Nu-i așa, pungașule ?

— La mine acasă sau oriunde altundeva unde să pot merge normal, nu mascat.

— Recunosc că sistemul ăsta este puțin cam incomod pentru tine, admise Cristina, în schimb este cel mai puțin periculos.

— Cum o să fie cel mai puțin periculos ? protestă Marcelo. Să vin la tine acasă e

totuna cu a mă băga singur în gura lupului.

— Dar dacă eu aș ieși să te văd pe tine, ar trebui să-i explic soțului meu de ce am ieșit din casă și unde am fost. Și el ar descoperi totul, pentru că eu nu știu să mint.

— Ai fi putut să înveți. Majoritatea femeilor mint foarte bine.

— Eu aparțin minorității care minte îngrozitor de prost. Cum am spus o minciună, mi se și vede pe față.

— Cum ?

— Mă înroșesc și încep să mă bîlbîi.

— Lipsă de obișnuință, diagnostică Marcelo. Dacă ai face puțină practică . . .

— Ar trebui să fac practică cu cineva mai puțin șiret ca soțul meu. Tu nu-l cunoști pe soțul meu.

— Nici n-aș vrea.

— Cînd te întreabă ceva, te străpunge cu privirea ca detectivii cînd îi interoghează pe delicvenți, explică ea. Și simți niște fiori pe spate ! Cred că înțelegi că e

inutil să-l minți, pentru că-ți citește adevărul pe față.

— Păi dacă are nasul așa de fin, judecă Marcelo, e un motiv în plus să ne îndepărtăm cît mai mult, ca să nu ne miroasă.

— Nu, căci văzîndu-mă aici, îl contrazise Cristina, cînd el mă întreabă „ce-ai făcut azi după-amiază ?“, eu pot să-l privesc în ochi și să răspund cu toată sinceritatea : „am stat în casă“. Și cum nu mint, nici nu tremur.

— Da, dar cîteodată tremur eu.

— Tu ? De ce ?

— Cînd aud zgomotul unei uși sau cînd cineva trece pe coridor . . .

— Aș ! excluse ea importanța acestei posibilități.

— Nici un „aș“, insistă Marcelo. Imaginează-ți că, într-o bună zi, vine el cînd sînt eu aici și ne surprinde.

— Asta e imposibil.

— Nu văd de ce.

— Pentru că el nu-și părăsește biroul pînă la șapte fix. Altă calitate a sa, în afară

de șiretenie, este punctualitatea. În cei șase ani de căsnicie pe care-i avem, Arturo n-a venit niciodată acasă după-amiază înainte de șapte și jumătate.

— Presupune însă că într-una din zile se îmbolnăvește.

— Arturo are o sănătate de fier. Duce o viață foarte sănătoasă și în fiecare duminică merge la vînătoare...

— Imaginează-ți că odată, printr-o întîmplare neprevăzută, se întoarce mainainte, insistă Marcelo.

— Tot nu s-ar întîmpla nimic ; ar surprinde un instalator destupînd o chiuvetă sau un electrician reparînd o priză. Așa că apucă-te să repari priza ca să avem alibiul pregătit.

— Bine, se dădu bătut Marcelo, suspinînd. Asta ca să nu spui că n-am răbdare și că nu sînt în stare de nici un sacrificiu pentru dragostea noastră. Dacă vreun client m-ar vedea cum arăt și practicînd meserii din astea, ar zice că sînt nebun și și-ar căuta alt avocat.

— Crezi că nu știu să prețuiesc tot ce faci pentru mine, dragostea mea ? îi spuse doamna, mișcată. Trebuie să știi că îți înregistrez cu grijă punctele pe care le cîștigi în inima mea, ca să-ți dau premiul pe care-l meriți.

— Și cînd o să mi-l dai ? o privi el, cu ochi rugători.

— Poate mai devreme decît crezi, îi răspunse ea și-l privi cu ochi arzători.

— Cînd ? insistă el, înaintînd spre ea ca s-o îmbrățișeze.

— Cînd o să repari priza . . . începu ea, promițătoare, lăsîndu-se îmbrățișată.

— Atunci, chiar azi ? se înveseli el.

— Nu m-ai lăsat să termin, îl opri ea, văzîndu-l atît de aprins. Voiam să-ți spun că, după ce repari priza, mai vorbim despre asta.

— Dar mi-ai spus că ai să-mi dai premiul mai devreme decît cred eu.

— Asta înseamnă că anticipez termenul de predare, fixă Cristina, nu că o să fie azi.

— Azi e ziua ideală, susură Marcelo, strîngînd-o și mai puternic în brațe.

— De ce ? spuse ea ca să se apere, căci observa că începe să cedeze plăcerii îmbrățișării. Ce zi e azi ?

— 21 martie, Cristina, spuse el, strîngîndu-i lobul urechii între buze. Azi a început primăvara.

— Într-adevăr. Am citit azi-dimineață în ziar.

— Sosirea primăverii nu se citește în presă, se simte în sînge. Și nu ți se pare că asta e ziua cea mai nimerită ca să înceapă dragostea noastră ?

— Ei . . . șovăi ea, nu spun că nu . . .

— Iubita mea !

— . . . dar nici că da, termină ea fraza. Repară mai întîi priza.

— Priza poate să aștepte.

— Presupun că și tu. Cred că e mai bine să terminăm cu priza, ca să ne putem gîndi la celelalte.

— Cum vrei, se resemnă Marcelo, slăbind îmbrățișarea. Dar țin să-ți spun că,

dacă îmi mai lipseau puncte ca să-mi merit premiul, acum o să mi le cîştig şi încă cu dobîndă.

— De ce ?

— Pentru că, dacă există ceva pe lume care să mă îngrozească cu-adevărat, care să-mi facă părul măciucă, este electricitatea.

— Într-adevăr ? glumi ea. Nu fi copil.

— Chiar cînd eram copil, explică el, foarte serios, mi-am băgat două degete într-o priză ca să văd ce o să se întîmple. Şi poţi să-ţi imaginezi ce s-a-ntîmplat.

— Ce ?

— M-am curentat de-am văzut stele verzi. De-atunci, ori de cîte ori mă apropii de un cablu electric, simt că mă curentează.

— Ridicol !

— O fi, dar nu pot să scap de spaima asta, suspină Marcelo, apropiindu-se de priza televizorului, care trebuia reparată. Ia notă de acest sacrificiu pe care-l fac numai pentru că-i vorba de tine. Dacă numai

atunci cînd mă apropii de un cablu mă curentează, cînd aș scotoci în măruntaiele unei prize ar putea să m-apuce leșinul.

— N-o să fie nevoie să scotocești, îl liniști Cristina, pentru că ți-am pregătit o avarie superficială : am scos șurubul firului de la unul din poli, ca să rămînă liber și să se miște. Astfel, cînd se bagă televizorul în priză, cîteodată trece curentul, cîteodată nu trece, iar alteori face scîntei. Înțelegi ?

— Da. Dar ai fi putut să-mi pregătești ceva mai puțin neplăcut, se plînse el. Dacă scînteia sare la mine . . .

— N-o să sară dacă faci cum îți spun, îi promise Cristina, așezîndu-se în fotoliul din fața televizorului, din care putea supraveghea toată zona de operații. Mai întîi, scoate capacul.

— Care capac ?

— Care acoperă priza.

— Și cum se scoate ?

— Cu o șurubelniță.

În timp ce „electricianul" își desfăcea lădița cu scule pentru a scoate șurubelnița

și îngenunchia apoi fără prea mult entuziasm ca să vadă ce-o face cu priza, doamna continuă să-i dea instrucțiuni :

— Desfă șuruburile pe care le are capacul. Cînd îl scoți, o să vezi cei doi poli : polul pozitiv și polul negativ. Îi vezi ?

— Ce trebuie să văd ?

— Polii, dragă !

— Stai puțin. Mai am încă la șuruburi.

— Vai de mine ! se impacientă ea. Dar ce ți-o fi trebuind atîta timp ?

— Lucrez încet. Dacă sar scîntei . . .

— Nu ți-am spus că nu se poate întîmpla nimic ?

— Ție nu, pentru că stai departe. Dar eu pot să mă electrocutez.

— Nu fi pesimist.

— Nu sînt electrician, spuse el și, terminînd de spus, lansă un strigăt ușor : Au !

— Ce s-a-ntîmplat ?

— Nimic. Mi s-a părut că a sărit-o scînteie, dar a fost un reflex al șurubelniței.

— Hotărît lucru, meseria asta nu-i de tine. Gîndește-te la altceva pentru data viitoare.

— Gata, anunță el, răsuflînd ușurat. Am scos capacul.

— Uită-te acum la cei doi poli, îi ordonă ea. Îi vezi bine ?

— Eu văd numai două găuri, spuse Marcelo după ce privi priza.

— Găurile astea două se cheamă poli.

— Nu-mi pasă cum se cheamă, că am terminat cu meseria asta. Ce trebuie să fac acum ?

— Vezi un firicel liber lîngă polul superior ?

— Da, uite-l, spuse el, după ce se aplecă să examineze îndeaproape interiorul prizei.

— Fixează firicelul ăsta liber de șurubul de lîngă gaura de sus, la fel cum e fixat la celălalt pol.

— Am înțeles. Și mai ce ?

— Asta-i tot. Pe urmă pui din nou capacul și treaba-i gata. Vezi ce ușor ?

— Nu pare greu, admise el, începînd să lucreze cu multe precauţii. Atîta timp cît firişorul ăsta n-o să mă curenteze...

— Pe mine nu m-a curentat, şi eu am tot atîta experienţă într-ale electricităţii cîtă ai şi tu.

— Dar ţie nu ţi-e frică de electricitate pentru că niciodată n-ai fost cît p-aci să te electrocutezi. Dar eu, care, mic fiind, eram cît p-aci să fiu fript ca un pui... spuse Marcelo în timp ce umbla la priză.

— Am pregătit avaria asta care să justifice vizita unui electrician pentru că mi s-a părut cea mai elementară.

— Nu spun că e greu, dar totuşi e destul de periculoasă. Cred că în casa asta curentul e de 220, nu ?

— 220 ce ?

— Waţi, sau kilowaţi, sau cum s-or fi numind unităţile astea care măsoară electricitatea.

— Habar n-am. Dar cum asta e o casă de lux, trebuie să aibă cea mai mare potenţă electrică.

— Și mai periculos, explică el. Pentru că, dacă curentul ar fi de 120 unități de-astea, ar curenta mai slab.

— Lasă curentul în pace.

— El trebuie să mă lase în pace pe mine. Dar cred că am avut un dram de noroc, adăugă el, îndepărtîndu-se de priză, cu un gest triumfător : E gata.

— Te felicit pentru isprava ta.

— Aștept un premiu mai important decît o simplă felicitare, spuse Marcelo, cu o privire plină de insinuări.

— Mai întîi termină-ți treaba. Mai trebuie să pui și capacul prizei.

— Asta-i gata imediat, se aplecă el să-l pună. N-o să te fac să aștepți nici două minute.

Dar, în timp ce Marcelo strîngea cu șurubelnița șuruburile capacului, se auziră niște pași apropiindu-se de camera de zi.

— Ascultă ! murmură el, întorcînd capul. Vine cineva !

— Stai liniștit, o fi Jacoba, îl liniști ea. Tu pune-ți mustața și vezi-ți de lucru.

— Aoleu ! Mustața ! exclamă el, scoțînd-o din lădița de scule ca să și-o pună.

Pașii continuară să se apropie în timp ce „electricianul“ se dedica reparării prizei și doamna desfăcea sticluța de ojă ca să-și lăcuiască unghiile.

În aceste atitudini, perfect oneste și păstrînd distanțele ce trebuiau să existe între o doamnă și un lucrător, se afla perechea cînd se deschise ușa camerei de zi.

Dar nu Jacoba fu cea care apăru în prag, ci soțul Cristinei.

Arturo era cu destui ani mai în vîrstă decît soția sa, dar arăta foarte bine față de numărul de ani pe care-i avea. Proprietar de ferme și pasionat al vînătorii, avea pielea bronzată și aspectul sănătos al aceluia care merge des pe cîmp. Cu toate că nu era prea departe de cincizeci de ani, păstra mișcările agere ale omului care a făcut mult sport în tinerețe. Ca să-i completez portretul, aș spune că era îmbrăcat cu o eleganță demnă de bogăția sa și că felul său de a fi era și acesta elegant.

— Bună, Cristina ! spuse Arturo, intrînd și apropiindu-se apoi de fotoliul în care ședea soția sa.

— Ei, drăcie ! exclamă ea, surprinsă, auzind acea voce neașteptată. Iar cînd ridică ochii de pe unghia pe care-o picta, pensula începu să-i tremure ușor între degete. Dar ... ești tu ?

— Chiar eu, surîse Arturo, amuzat de surpriza pe care a produs-o. Te miră nu ?

— Cum să nu, într-adevăr, spuse ea, încercînd să-și revină. La ora asta ...

— Am hotărît să nu lucrez azi după amiază, explică soțul său, uitîndu-se fix la Marcelo, care continua să robotească la priză.

— De ce ? clipi Cristina, ascunzîndu-și neliniștea.

— Pentru că am vrut să asist la înmormîntare, spuse Arturo, foarte serios, fără să-și ia ochii de la Marcelo.

Puțin a lipsit ca pensula cu ojă să nu cadă din mîna Cristinei.

— Înmormîntare ? . . . abia fu ea în stare să bîlbîie, prinzînd pensula în aer. A cui ?

— Știi foarte bine, răspunse Arturo fără să-și îmblînzească seriozitatea, întorcîndu-se spre ea.

— Eu ? . . . Păi . . . nu știu . . .

— Înmormîntarea bietului Paco Estrada, concretiză în sfîrșit soțul ei și calmînd acele momente de tensiune. A fost azi la 4 după-amiază.

— Într-adevăr, suspină ea ; și nimeni n-a putut să știe dacă acel suspin a fost de ușurare sau de condoleanțe. Bietul Paco Estrada !

— Am fost pînă la cimitir și, la întoarcere, am venit direct acasă. N-aveam chef de lucru. Știi doar cît de rău mi-a făcut moartea lui Paco Estrada.

— Înțeleg. Și-era bun prieten.

— Unul din cei mai buni, fu acum rîndul lui Arturo să suspine. În fine, hai să vorbim despre altceva : ce făceai tu ?

— Eu ? . . . avu ea o tresărire imperceptibilă. Nimic, după cum vezi ; ca de obicei, acasă.

— Și ăsta ?

„Ăsta“ arătat de Arturo cu o mișcare din cap era Marcelo.

— Ah ! explică ea fără să-i dea importanță. E electricianul pe care l-am chemat să repare priza televizorului.

— E gata, doamnă, spuse Marcelo, în acel moment, sculîndu-se de pe jos.

— Îmi pare bine. Televizorul e distracția mea preferată, comentă ea, ca să poată adăuga : Cum stau tot timpul închisă în casă . . .

— Ce-avea priza ? întrebă don Arturo.

Și Marcelo improviză :

— Unul din poli făcea contact cu circuitul de inducție și provoca intermitențe în trecerea curentului. Dar am izolat bine polul și n-o să se mai întîmple. Dacă nu mai aveți nevoie de altceva . . .

— Nu, eşti liber, îl expedie grăbită Cristina. Mergi la bucătărie ; menajera o să-ţi plătească.

— Bine, doamnă, spuse Marcelo, strîngîndu-şi repede uneltele în lădiţă, ca să poată pleca cît mai repede. Bună ziua.

— Stai puţin, îl opri Arturo, după ce el făcuse cîţiva paşi spre uşă. Încă n-am terminat cu dumneata.

— Nu ? ... încremeni „electricianul". Doamna mi-a spus că nu mai are nevoie de mine.

— În schimb eu am, replică Arturo. Vino în biroul meu.

— Pentru ce ? abia putu să întrebe Marcelo, pe un ton care se voia natural, în acelaşi timp adresînd Cristinei o privire plină de spaime.

— Nu prea merge lampa mea de birou. Aş vrea s-o verifici, cred că are vreun contact deranjat. Vrei să vii cu mine ?

— Da, sigur, nu putu Marcelo să refuze.

— Iartă-mă, Cristina, doar o clipă, se scuză Arturo, îndreptîndu-se spre ușa biroului.

— Te rog, spuse ea, la rîndul ei, coborîndu-și ochii spre unghii ca să-și ascundă tulburarea.

Din ușă, după ce Arturo ieși, Marcelo se întoarse spre Cristina și-i aruncă o ultimă privire înspăimîntată. Apoi, făcîndu-și curaj, păși după stăpînul casei.

*
* *

Biroul era o cameră cel puțin tot atît de elegantă ca și camera de zi. Toți pereții, mai puțin golurile ocupate de ușă și de marea fereastră, erau acoperiți de rafturi și vitrine. Pe rafturi alternau cărți care fuseseră citite cu altele legate luxos pe care nimeni n-o să le citească vreodată, dar care fuseseră puse acolo pentru că arătau frumos. În vitrine se puteau vedea carabine și pușți, alternînd cu coarne și diferite alte trofee de vînătoare.

Pe masa care dădea camerei aspectul de birou se afla o lampă, iar în spatele ei fusese așezat un fotoliu imens. O sofa și alte două fotolii, toate tapisate în piele verde, culoare ce contrasta plăcut cu lemnul rafturilor și al vitrinelor, dădeau ansamblului o eleganță sobră.

— Intră, îi ordonă Arturo lui Marcelo, deschizîndu-i ușa ca să intre în birou, și închizînd-o din nou cînd amîndoi se aflară înăuntru. Lampa care nu merge bine e pe masă.

„Electricianul" se apropie de lampă cu un aer profesional și-și puse pe masă lădița cu scule. Teama lui de electricitate, împreună cu alte temeri, mult mai grave, îl făceau să se simtă de-a dreptul stînjenit. Trebui să facă un adevărat efort ca să-și ascundă neliniștea și să întrebe cu naturalețe :

— Ce-are lampa ?

— Nu se aprinde întotdeauna, explică Arturo ; alteori se stinge cînd e aprinsă.

Marcelo apăsă pe întrerupătorul situat la piciorul tijei metalice care susţinea abajurul şi lampa se aprinse.

— Acum funcţionează perfect, spuse el cu uşurare, stingînd-o şi aprinzînd-o de mai multe ori, pentru ca demonstraţia sa să nu dea loc la îndoieli.

— Acum da, dar din întîmplare, spuse Arturo, apropiindu-se de masă. Nu fi aşa de sigur.

— De ce nu ? Ia uitaţi-vă, făcu Marcelo o nouă demonstraţie, aprinzînd-o şi stingînd din nou lampa. Totul e perfect.

— Eu nu sînt sigur, insistă soţul, cu fermitate.

— Nu văd de ce . . .

— Pot exista motive care nu se observă la prima vedere, nu crezi ?

— Da, sigur, trebui să admită Marcelo. Însă nu ştiu ce-aş putea face eu . . .

— Profitînd de faptul că eşti aici, caută motivul acestei funcţionări defectuoase, ca să nu mai trebuiască să vii şi altă dată. Aşa împuşcăm doi iepuri dintr-o lovitură, în-

ţelegi ? adăugă Arturo, privindu-l într-un fel care lui Marcelo i se păru neliniştitor.

— La ce iepuri vă referiţi ? îndrăzni să întrebe.

— La priza televizorului şi la lampă.

— Da, dar cum să repar o lampă care nu pare să fie stricată ?

— Asta-i treaba dumitale. Eşti sau nu eşti electrician ?

— Da, sigur.

— Atunci ştii ce trebuie să faci. Presupun că o să trebuiască să demontezi lampa, ca să descoperi unde se produce acest contact intermitent.

— Asta e, începu să asude Marcelo, o să trebuiască s-o demontez.

— Demonteaz-o.

— Asta-mi ia mult timp . . .

— Ai la dispoziţie cît timp vrei, îi tăie vorba Arturo. Eu n-am nici o grabă, iar dumitale o să-ţi plătim cît ţi se cuvine. Vreau să-i faci o revizie serioasă. Ai înţeles ?

— Da, domnule.

— Atunci, începe.

— Da, domnule, se supuse Marcelo, începînd să scoată abajurul.

— În timp ce repari lampa, spuse Arturo, îndreptîndu-se spre una din vitrine, o să-mi fac și eu de lucru.

— Dacă vreți să vă eliberez masa . . . se oferi Marcelo.

— Nu, refuză el, deschizînd ușa vitrinei. Pentru ce-o să fac eu, n-am nevoie de masă.

Și scoase din vitrină o carabină.

Marcelo, văzîndu-l, scăpă din mînă abajurul pe care abia-l scosese.

— Pardon ! se scuză, grăbindu-se să-l culeagă de pe jos. N-am crezut că e atît de greu.

— Există multe obiecte care ne înșeală cînd le calculăm greutatea din ochi. Carabina asta, de exemplu, spuse Arturo, cîntărind-o în mînă. Cît crezi că poate cîntări carabina asta ?

— Nu . . . nu știu, bîlbîi Marcelo.

— Pare foarte grea și totuși este foarte ușoară, explică Arturo, punînd carabina la ochi și ochind în diferite direcții. Îți dai seama ?

— Da, da... reuși să spună Marcelo după ce-și veni niţel în fire.

— Și, cu toate că e așa ușoară, e de o precizie de necrezut, adăugă el, întorcîndu-se încet pînă ce-l ochi pe Marcelo. Dar coborî imediat carabina și continuă pe un ton prudent : — Trebuie multă grijă : pentru că se spune că diavolul încarcă armele. Ia să vedem dacă-i adevărat, spuse el apoi, mînuind închizătorul ca să se uite în încărcător. Ridică sprîncenele a mirare înainte de a exclama : — Ia te uită ! Era încàrcată !

Și scoase din încărcător un cartuș pe care i-l arătă lui Marcelo.

— Bine că v-aţi uitat, spuse acesta, surîzînd forţat în timp ce scotea becul lămpii ca să simuleze că o demontează.

— Asta mi se întîmplă pentru că n-am timp niciodată să mă ocup de armele mele,

se plînse Arturo, punîndu-şi cartuşul în buzunar şi băgînd carabina în vitrină. Îmi pare bine că mi-am luat o după-amiază liberă şi că, în sfîrşit, pot să le fac şi eu o revizie.

Marcelo începu să desfacă dulia lămpii, deşurubînd diferitele piese care o compuneau. Mişcările sale erau bruşte şi nervoase. Lumina după-amiezii se făcea din ce în ce mai palidă ; Marcelo la fel.

— Cu toate că motivul repaosului meu este dramatic, continuă Arturo, scoţînd din vitrină un „mauser" cu lunetă telescopică, mai lung şi mai impresionant decît carabina anterioară. Atît de dramatic, încît mi-a venit să plîng. Însă dumneata ştii că noi, bărbaţii, nu plîngem.

— Nu, domnule, îi dădu dreptate „electricianul".

— Trebuie să căutăm alte ieşiri pentru durerea noastră, suspină Arturo, examinînd arma, umblînd la închizător şi cercetîndu-i încărcătorul. Trebuie să ne înghiţim lacrimile, chiar dacă pe dinăuntru ne sim-

țim distruși. Așa cum mă simt eu în după-amiaza asta. Cum se simte fiecare bărbat care asistă la moartea unui alt bărbat...

Spunînd acestea, Arturo puse „mauserul" la ochi ca să-i examineze luneta telescopică.

— Nu, vă rog! strigă Marcelo, dîndu-se înapoi și trăgînd după el toate piesele pe care le demontase și le lăsase pe masă.

În acea clipă se auzi o detunătură.

Electricianul, dînd un strigăt de groază, leșină în fotoliul din spatele mesei.

Arturo coborî arma și făcu cîțiva pași spre Marcelo.

Înainte de a putea ajunge la el, se deschise brusc ușa biroului.

— Ce s-a-ntîmplat? întrebă Cristina, intrînd speriată. Văzînd scena (Arturo cu pușca în mînă și Marcelo leșinat în fotoliu), exclamă, fără să mai aștepte răspuns: Dumnezeule!... Arturo!... Ce-ai făcut?...

— Eu? Nimic, spuse soțul său, cu un gest de uimire. Comentam tristețea pe

care-am simțit-o la moartea lui Paco Estrada. Dintr-o dată, fără nici o legătură, electricianul a scos un țipăt și a leșinat.

— Cum, fără nici o legătură ? protestă Cristina. Și pușca asta pe care-o ai în mînă ? Și împușcătura pe care am auzit-o ?

— Împușcătură ? spuse Arturo, amuzat. Nu mă fă să rîd ! Ce-ai auzit a fost becul de la lampă, care a explodat cînd a căzut pe jos, aruncat de tipul ăsta.

— Becul ! repetă ea, ușurată dar încă neîncrezătoare. Atunci ce înseamnă pușca asta ?

— O verificam pentru vînătoarea de duminică. Biata Cristina ! adăugă pe un ton milos și glumeț în același timp. Poate ai crezut că s-a descărcat pușca și l-a împușcat pe electrician.

— Nu m-am gîndit la nimic, negă ea, foarte nervoasă. Dar nici nu pot să înțeleg ce s-a întîmplat.

— O să aflăm imediat, promise Arturo, apropiindu-se de fotoliul unde zăcea Marcelo. O să vezi că-și revine imediat.

— Ce-ai de gînd să faci ? se sperie ea.

— Ajută-l să-şi revină, spuse soţul său, lovind uşor obrajii celui leşinat. Hai, omule !... Revino-ţi !... Deşteaptă-te !...

Încetul cu încetul, mulţumită efectului stimulator al loviturilor, Marcelo deschise ochii. Şi-i deschise mari, mari de tot şi uimiţi, cînd îl văzu alături de el pe soţul Cristinei.

— Iertaţi-mă ! ... bîigui atunci, mai înfricoşat ca un iepure. Iertaţi-mă ... Nu ştiu ce s-a-ntîmplat, dar iertaţi-mă ...

— N-am nimic de iertat pentru că nu s-a întîmplat nimic, spuse Arturo, foarte liniştit. Doar atît că ai leşinat pe cînd reparai lampa asta. Îţi aminteşti ?

— Da, domnule, continuă să bîiguie Marcelo. Eu credeam că dumneavoastră ştiţi ...

— Cum puteam eu să ştiu din ce cauză ai leşinat ? îi tăie vorba Arturo. Poate că te-ai curentat cînd ai atins vreun cablu. Asta ar explica tot, nu crezi ?

— Da, domnule, acceptă Marcelo, care prea tremura de spaimă ca să-l mai contrazică.

— Partea proastă e că o să trebuiască să-ți schimbi meseria, continuă Arturo. Dacă ești atît de sensibil la descărcări electrice, nu cred că e prea bine să continui jocul cu electricitatea.

— Nu, domnule. Aveți foarte multă dreptate.

— Dacă frica de-a te curenta ușor a fost de-ajuns să te lase fără cunoștință, concluse Arturo, îți imaginezi ce se poate întîmpla dacă continui să te expui unei adevărate descărcări ? Poți să și mori.

— Da, domnule, spuse Marcelo, atît de speriat că-ți trezea mila. N-o să mă mai expun niciodată, v-o jur... Și acum, vă rog, lăsați-mă să plec. Nu mă simt deloc bine...

— Pleacă, du-te, îl autorizâ Arturo, milos. Încearcă să-ți revii, pentru că arăți mai rău ca un cadavru.

— Mulțumesc, domnule, spuse Marcelo, strîngîndu-și grăbit uneltele și îndreptîndu-se spre ușă fără să se uite la Cristina. Mulțumesc.

— Nu uita de sfatul meu ! îi aminti Arturo pe cînd ieșea. Dacă vrei să-ți păstrezi sănătatea, nu te mai apropia de electricitate.

Dar „electricianul“ nu-i răspunse. Pentru simplul motiv că, în momentul în care Arturo își termina fraza, el și ieșise în mare viteză din apartament.

Rămînînd singur cu soția sa, Arturo se îndreptă spre vitrină ca să pună arma la locul ei.

— Cum ți s-a părut ? o întrebă pe Cristina în timp ce închidea ușa vitrinei.

— La ce te referi ? întrebă ea, la rîndul său, destul de nervoasă.

— La acest biet om.

— Pfui ! exclamă Cristina, cu dispreț. Nici măcar nu merită să vorbim de el. E un nenorocit. Unul din cîrpacii care se laudă mult, dar care nu sînt buni de ni-

mic... Ia uită-te cum a lăsat lampa! adăugă apropiindu-se de masă ca să fugă de privirea soțului său.

— Nu-ți mai fă griji, spuse el, o să mă-ngrijesc eu să anunț un electrician. Unul bun, înțelegi? Un electrician adevărat, nu un cîrpaci ca ăsta.

— Arturo, îndrăzni ea să-l privească cu o privire în care erau amestecate teama și părerea de rău, nu știu la ce te gîndești...

— Mă gîndesc, spuse el scurt, apropiindu-se de ea, că eu trebuie să te ajut la diferite treburi ale casei. Tu o conduci foarte bine, dar e natural să nu știi să alegi lucrătorul cel mai nimerit atunci cînd se strică ceva. Și, pentru că eu sînt constructor de case, o să am grijă de acum înainte și de toate reparațiile.

— Mi se pare foarte nimerit. Tu o să faci asta mult mai bine. Eu o făceam ca să nu te deranjez. Cum întotdeauna ai așa de mult de lucru...

— O să am grijă și de asta de-acum înainte, să muncesc mai puțin; să am mai

mult timp de casă ; să stau cu tine ; să mă ocup de tine . . .

— Arturo . . . începu ea, dar nu mai știu cum să continue.

— Ai vrut să-mi spui ceva, draga mea ?

— Nu știu . . .

— De fapt, nu-i nevoie să spui nimic. Sau, poate, da : spune-i menajerei să aducă o mătură și să mărture urmele astea pe care le-a lăsat electricianul.

Și-i arătă cioburile becului împrăștiate pe covor. Rămășițe neînsemnate dintr-o buburuză de sticlă care a făcut mult zgomot, dar n-a făcut mult rău.

Fantome în salon

Doar arhitecturii nu-i face rău trecerea vremii. Cu anii, totul îmbătrînește, dar arhitectura se înfrumusețează. Pentru că orice operă arhitectonică, cînd atinge gradul său de decrepitudine, încetează de a mai fi „veche" pentru a se transforma în „antică". Și, dacă pe vremea bătrîneții sale nu făcea doi bani, valoarea ei se însutește cînd împlinește vîrsta necesară pentru a fi considerată antichitate.

Foarte aproape de vîrsta asta, și deci foarte aproape de a fi înnobilată cu titlul de „antică", era și casa aceea veche din împrejurimi. Din împrejurimi fiind acum, de cînd orașul, crescînd, se apropiase de ea, dar nu și atunci cînd s-a construit. Deoarece se putea bănui, după aspect, că a fost construită în mijlocul cîmpului pentru a sluji drept conac unei familii înstărite.

Casa avea două niveluri cu cîteva balcoane de lemn la cel superior şi nu părea recomandabil să ieşi în ele dacă le calculai stadiul de putrefacţie. Trebuie să fi fost totuşi cineva care, pentru că n-a calculat bine, şi-a spart capul, căci în podeaua putrezită a balconului principal se putea vedea o gaură mare.

O grădină întinsă înconjura vetustul edificiu, atît de neîngrijită şi stufoasă, încît părea pe cale să se preschimbe în pădure. Buruienile creşteau acolo cu atîta abundenţă şi vigoare, încît ajunseseră să năpădească potecile şi să le astupe cu bariere aproape de netrecut, iar arborii necurăţiţi, ca şi arbuştii netăiaţi, formau desişuri la voia întîmplării.

În interiorul casei, piesa cea mai bine conservată era un salon enorm de la parter.

Nu exagerez numindu-l enorm, căci era tot atît de înalt cît o capelă şi număra în mobilierul său pe cea mai mastodontică dintre mobile : un pian cu coadă.

Nuanțată de vegetația densă, lumina intra în salon dispre grădină prin două mari ferestre încadrate de perdele grele. Înnegrite de vreme, multe tablouri în ulei, de dimensiunile unor frontoane, împodobeau pereții.

În această cameră impresionantă se intra, din vestibulul casei, pe sub o arcadă păzită de două antice armuri, mai nimerite într-un castel decît într-o veche reședință de țară.

Între cele două ferestre se găsea o sofa foarte lungă, de cel puțin șase locuri. Pe această sofa era așezată Herminia, unul din personajele scenei pe care vreau s-o relatez.

Herminia era o fată tînără, palidă și puțin vulgară. Paloarea și vulgaritatea eclipsau farmecele tinereții sale, care nu erau puține, căci Herminia, cu pielea mai atinsă de soare și cu niște veșminte mai puțin demodate, ar fi putut părea chiar frumoasă. Nu există însă frumusețe care să reziste unei abominabile rochii de organdi, și nici

piele care să concureze în albeață cu organdiul rochiei.

Herminia, care părea să fie sub efectele unei impresii tari și recente, încerca să-și domine nervii într-un mod de asemenea învechit și vulgar : mototolind o batistă în mîini.

— Te-asigur că e adevărat, spuse Herminia celuilalt personaj care era în salon și cu care susținea dialogul pe care-l voi transcrie.

Acest personaj era mama ei, doña Micaela, care părea supărată pe fiica sa și se plimba nervoasă în jurul pianului cu coadă. Doña Micaela, de la care Herminia moștenise acea paloare cadaverică, era foarte slabă și ascuțită. Purta o rochie de casă lungă și decolorată, aproape tot atît de veche ca și casa prin care umbla.

— Cum poate fi adevărată o asemenea născocire ? îi răspunse ea Herminiei, fără să se oprească din plimbare. Ești nebună, drăguțo ! Nebună de legat ! Desigur că nu-i

de mirare, pentru că ai cui semăna : ești fiica mea și se spune că și eu sînt sărită.

— Ba eu nu, pentru că i-am văzut cu ochii mei, insistă fata, încă speriată. Tot așa de clar cum te văd acum.

— Unde spui că i-ai văzut ?

— Chiar aici.

— Poate, admise mama. Salonul ăsta este atît de sinistru, că în el poți avea și vedenii.

— N-a fost nici o vedenie, se împotrivi Herminia. Eu stăteam lîngă fereastra asta — și o arătă — cînd, dintr-o dată, am auzit un zgomot.

— Zornăit de lanțuri, presupun, spuse doña Micaela, glumind.

— Nu, zgomot de pași. Mai mulți pași în același timp. Și, întorcîndu-mă să văd despre ce e vorba, i-am văzut intrînd pe sub arcada vestibulului.

— Îți repet că ești nebună. Asemenea lucruri poți vedea doar în castelele medievale. Și casa asta, cu toate că își dă ifose

de mic castel, nu este altceva decît o căsoaie.

— Şi ce-i cu asta ?

— În casele normale nu apar stafii. Aşa că ai visat.

— Ca să visezi, răspunse Herminia, trebuie să şi dormi. Ori eu eram la fel de trează ca acum. Încă mai mi-e frică. Uită-te la mîinile mele : tremură.

— Nu ştiu ce să fac ca să te liniştesc, spuse doña Micaela, apropiindu-se de ea.

— Ca să mă poţi linişti, întîi şi întîi trebuie să mă crezi. Te rog lasă-mă să-ţi spun pe-ndelete tot ce-am văzut.

— Bine, se resemnă mama ei, aşezîndu-se alături pe sofa. Povesteşte-mi tot şi descarcă-te. Te-ascult.

Herminia privi speriată spre arcada vestibulului, poate temîndu-se să nu se repete viziunea.

— Erau cinci-şase, îi explică mamei sale. Umblau înveliţi în nişte giulgiuri de diferite culori, dar nu cred că erau giulgiuri,

pentru că nu le acopereau tot corpul. Şi unii aveau capul acoperit.

— Cu scufii ?

— Nu erau chiar scufii.

— Toate aparițiile, afirmă rotund doña Micaela, apar cu scufie.

— Astea trebuie că erau nişte scufii foarte ciudate, căci sus erau turtite şi jos se lăţeau ca să apere faţa.

— Iartă-mă că-ţi spun, dar aşa mi se pare şi mai greu să te cred.

— De ce ?

— Pentru că, după descrierea ta, ceea ce purtau ei nu erau scufii, ci pălării. Şi nimeni n-a văzut vreodată o fantomă cu pălărie. Asta pare de necrezut, deoarece fantomele sînt deseori înfricoşătoare, dar niciodată ridicole.

— Să nu crezi că erau pălării obişnuite, se apără fiica, aveau nişte forme foarte ciudate.

— Tot ce se vede cu ochii unei imaginaţii vulcanice, sentenţionă mama, are forme neobişnuite.

— Dar nu atît de concrete ca ceea ce am văzut cu ochii mei. Aș putea să-ți descriu una cîte una toate figurile care-au intrat în salon.

— Nu, te rog, o rugă doña Micaela. Îmi ajunge dacă-mi faci o descriere generală a grupului.

— Ți-am spus că era format dintr-o jumătate de duzină de ființe extravagante, începu Herminia să povestească din nou, îmbrăcate într-un mod indescriptibil. N-am văzut niciodată în viața mea niște haine atît de absurde. Și în fața lor mergea un militar, care le conducea și le da ordine.

— Ai spus „un militar“ ? se lumină figura doñei Micaela.

— Da.

— Atunci știu ce s-a întîmplat : l-ai văzut pe bunicul tău și ți-ai imaginat că e o fantomă. Nu mă miră, bietul de el arată exact ca o stafie. Și pe mine mă sperie de multe ori cînd îl întîlnesc prin casă îmbrăcat în uniformă și vorbind singur.

— Nu, mamă, negă energic fiica, nu era bunicul.

— Hai, nu fi încăpățînată. Era bunicul, dar cum tu ești atît de fantezistă, vrei să schimbi un fapt normal într-unul supranatural.

— Sînt sigură că nu era bunicul, insistă Herminia, pentru că uniforma bunicului e kaki. Și aceea a militarului pe care l-am văzut eu era albastră.

— În salonul ăsta nu e niciodată suficientă lumină ca să poți vedea clar ceva. Poate că în penumbră n-ai distins tu culoarea.

— Am distins-o perfect și era albastră. În afară de asta, uiți că bunicul umblă singur prin casă, în timp ce fantoma care a intrat pe sub arcadă mergea în fruntea unei trupe.

Coincizînd cu ultimele cuvinte ale Herminiei, pe sub aceeași arcadă despre care vorbea ea se auzi, din vestibul, vocea unui om. O voce răgușită, învăluitoare și puțin dogită, care spunea pe un ton marțial :

— Compa-nie ! ... Jumătate de pas la dreapta ! ... Înainte ... marş ! Un, doi, un doi, un doi ... !

Şi, în timp ce vocea se apropia de salon, marcînd pasul unor soldaţi invizibili, doña Micaela îi atrase atenţia fiicei sale :

— Ascultă ... Poate că acum o să se repete vedenia ta. Eşti sigură că militarul nu era ăsta ?

— Nici vorbă, mamă. Nu pot să-l confund pe bunicul.

— Poate că, auzind ordinele pe care le dă atît de serios, te-ai sugestionat pînă-ntr-atît, încît ai crezut că trupa există într-adevăr şi că o şi ai în faţa ochilor.

— Te rog, mămico ! protestă Herminia. Crezi că după ce aud în fiecare zi pisălogeala bunicului, mă mai poate sugestiona ? Pînă acum n-a reuşit decît să mă plictisească.

— Taci, pentru dumnezeu ! o rugă doña Micaela, privind spre arcada vestibulului. Să nu te-audă, că l-ai supăra groaznic !

Abia avu timp să-şi prevină fiica, că bunicul îşi şi făcu intrarea în salon, bătînd pasul marţial :

— ... un, doi, un, doi, un doi ...

Bătrînului nu i s-ar fi potrivit diminutivul de „bunicuţ", căci anii nu reuşiseră să-l aducă de spate, iar el îşi ţinea încă dreaptă statura sa de un metru şaptezeci. Nici părul sau barba, de o albeaţă strălucitoare, nu trezeau sentimente de duioşie şi protecţie pentru bătrîneţea lui venerabilă ; căci, cu toată albeaţa capilară, da impresia că îi rămăsese suficientă energie pentru încă multe războaie. Pentru cine se îndoia de asta, el era acolo, îmbrăcat în uniformă : o uniformă de companie colonială, cu stele de colonel, care trebuie să fi aparţinut vreunei unităţi de armată dizolvate spre sfîrşitul secolului al XIX-lea. Şi, deşi războiul la care a participat îmbrăcat în felul acesta trecuse de mult în istorie, pielea bătrînului colonel părea că păstrează bronzul soarelui puternic din colonii.

— Stai, tată ! îi ordonă fiica sa Micaela, supărată. Şi rupe rîndurile, pentru că sîntem foarte nervoase.

— Ce-i cu voi ? întrebă bătrînul, încetînd a mai bate pasul. De ce nu mă lăsaţi să-mi fac instrucţia zilnică ?

— Mai stai puţin, îl sfătui doña Micaela, că poate ai s-o faci cu o companie adevărată. Nepoata ta ne-asigură că a văzut o trupă comandată de un ofiţer.

— Unde ? ridică din sprîncene colonelul.

— Plimbîndu-se prin casă, îl informă fiica sa.

— Da, bunicule, confirmă nepoata. Au apărut dintr-o dată în salon, făcînd multă gălăgie, şi m-au speriat groaznic.

Bătrînul îi aruncă Herminiei o privire iritată şi, în acelaşi timp, plină de milă.

— Nu mai ai leac, fetiţo, spuse el, dînd din cap.

— De ce, bunicule ?

— După ce că eşti nebună, replică el, mai eşti şi idioată. Nu îţi dai seama că, dacă

ar fi apărut orice fel de trupă în casa asta, s-ar fi pus imediat sub ordinele mele ? Ai avut vedenii, drăguțo !

— Asta cred și eu, spuse doña Micaela, dar ea o ține pe-a ei.

— Susțin că am văzut un grup de oameni, spuse Herminia, condus de un om în uniformă.

— Iar eu susțin că i s-a năzărit, se supără bătrînul. Ca să conduci un grup cum spui tu, trebuie să fii cel puțin căpitan. Și orice căpitan, cînd ajunge la o cazarmă, se prezintă colonelului.

— Tată, te rog, îl rugă doña Micaela, nu ne încurca și mai mult cu raționamentele tale absurde.

— Aici singura absurdă e năuca de fieta ! spuse tot supărat bunicul. Pretinde că poate să-mi scape o mișcare de trupe chiar în casa mea ! Mie, care am comandat *Al Doilea Regiment de Cavalerie !* Nici mai mult, nici mai puțin decît *Al Doilea Regiment de Cavalerie,* dă-ți seama ! Și tu crezi, micuță ignorantă, că un asemenea regiment

putea fi condus de un oarecare ? Ei, nu, domnișoară. Pentru că ți-am spus-o de multe ori că *Al Doilea Regiment de Cavalerie* este cel mai bun din toată armata.

— Era, bunicule, rectifică Herminia, ca să se apere de acea săpuneală. De multe ori mi-ai spus că nu mai există.

— Ai dreptate, lăsă capul în jos colonelul, copleșit de greutatea acelei amintiri. Cîteodată vorbesc de el ca și cum ar exista încă, pentru că aș vrea să uit ce s-a întîmplat. Dar nu reușesc. A fost prea dureros. Dar și foarte frumos... Cînd mă gîndesc cît de eroic s-au bătut toți oamenii mei.

— Și caii tăi, îi aminti doña Micaela, care auzise această poveste de foarte multe ori și-i știa toate amănuntele pe dinafară. Întotdeauna cînd vorbești de acea faimoasă bătălie, elogiezi și comportamentul cailor pe care-i încălecau oamenii tăi.

— Acele nobile animale s-au luptat cu bravură, suspină bătrînul militar, se poate spune că toți au murit cu oamenii în spate.

A fost bătălia cea mai frumoasă pe care v-o puteți imagina.

— Dar ai pierdut-o, îl necăji nepoata.

— Ei, și ce ? sări el, atins. Frumusețea unei bătălii nu stă în rezultatul ei, ci în desfășurarea ei ; în armonia cu care se realizează mișcările de învăluire, înaintare sau retragere a forțelor care se înfruntă. Importantă e doar armonia.

— Și unde vezi tu armonie, glumi Herminia, dacă tot regimentul și-a lepădat potcoavele ?

— Nu-ți permit să folosești expresii atît de lipsite de respect ! se înfurie bătrînul. Ce-i asta, „și-a lepădat potcoavele“ ?

— Doar era un regiment de cavalerie, spuse fata pe ton de scuză, mă refeream la cai . . .

— Chiar și așa, e tot o lipsă de respect, mucoaso !

— Are dreptate bunicul tău, interveni doña Micaela. Trebuie să respecți ceea ce povestește bunicul.

— Da, dar să respecte și el ce povestesc eu. De ce să iau eu în serios bătăliile lui, dacă el, în schimb, rîde de ce-am văzut eu ?

— Pentru că trupa pe care-ai văzut-o tu a fost un vis fantastic, în timp ce trupa pe care am comandat-o eu a fost un fapt istoric.

— N-am visat, trebuie să mă credeți ! continuă să susțină Herminia, suferind un nou acces de frică și disperare.

— Cum o să credem asemenea prostie ? se împotrivi din nou colonelul.

— Eu parcă totuși aș zice că nu-i prostie, mărturisi dona Micaela. Dacă ea e atît de sigură... Pe de altă parte, dă amănunte atît de concrete, care nu par a fi visate, ci văzute cu ochii.

— Ce amănunte ? întrebă bunicul.

— Hainele lor. Hai, fetițo, explică-i tu !

— Nu-i ușor să explic, mamă, pentru că ți-am spus mai-nainte că nu purtau giulgiuri obișnuite. Aveau niște tunici scurte de diferite forme și culori.

— Asta demonstrează că eu am avut dreptate, spuse bătrînul, triumfător, în orice caz, cu astfel de haine nu puteau fi soldaţi.

— Totuşi, observă doña Micaela, după cum spune fata, aveau cu ei un om în uniformă care le dădea ordine.

— Ce fel de ordine ? Vru să ştie militarul.

— Nu ştiu. Crezi că, cu spaima care mă cuprinsese, am mai stat să-i ascult ? În momentul în care picioarele au reînceput să mă asculte, am fugit de acolo.

— Dacă într-adevăr te-ai fi speriat, continuă bătrînul, ai fi strigat.

— Dimpotrivă, răspunse Herminia, spaima a fost aşa de mare, că am rămas paralizată şi nici măcar n-am putut să strig.

— Nici n-ai strigat, nici n-ai auzit, concluse colonelul, poate nici n-ai văzut.

— Nu fi încăpăţînat, tată, interveni doña Micaela. O s-o faci pe biata fată să facă o criză de nervi. Ce te costă să admiţi c-a văzut ce zice ?

— Mi-e foarte greu, spuse el, cu aceeași încăpățînare, pentru că stăm de foarte mulți ani în casa asta și nu s-a întîmplat niciodată nimic ciudat. De asta am și ales-o, pentru că e în afara orașului, cum s-ar zice „aproape de țară", unde nimănui nu i-ar trece prin cap să vină să ne deranjeze. Și, pînă acum, nimeni nu ne-a deranjat. Cum să nu-mi fie greu să cred că cineva, după atîția ani, a venit să ne tulbure pacea ?

— Îți jur că au venit, bunicule ! declară Herminia, cu vehemență, ridicîndu-se de pe sofa. Și dacă nu mă crezi, o să plec din casa asta !

— Ești nebună ?! exclamă mama sa.

— Nu-i nevoie să întrebi, ci să afirmi, spuse bunicul, e nebună.

— O să fiu dacă or să mai apară și or să mă mai sperie ! N-am să pot rezista ! Mi-e frică, mămico ! izbucni în plîns fata, mergînd să-și caute alinare în brațele mamei sale. Mi-e tare frică ! . . .

— Hai, fetiţo, calmează-te, spuse drăgăstos doña Micaela, îmbrăţişînd-o şi întorcînd capul spre tatăl ei, ca să adauge : Vezi ce obţii cu încăpăţînarea ta ? Te previn că, dacă nu mă ajuţi să-mi liniştesc copila de vedeniile ei, nici eu n-am să te mai ajut să te împaci cu înfrîngerile tale.

— Bine, cedă colonelul în faţa acestei co-acţiuni. Dar eu, ca militar, nu pot s-o liniştesc, ci doar s-o apăr. Aşa că ajunge cu lacrimile şi să ne-apucăm de treabă.

— De ce treabă ?

— Să ne organizăm apărarea, pentru cazul cînd aparițiile ar ataca, spuse foarte serios bătrînul, în timp ce făcea cu ochiul fiicei sale pe la spatele nepoatei. Ca s-o pot organiza, trebuie să ştiu cu exactitate pe unde au apărut pentru prima dată.

— Pe-acolo, spuse Herminia, plecînd de lîngă mama sa şi arătînd arcada care unea salonul cu vestibulul.

— Hai să le reconstituim apariţia, decise colonelul, îndreptîndu-se spre punctul arătat. Deci, după cum zici tu, pe aici au intrat.

— Chiar așa, spuse Herminia. Și s-a oprit chiar în locul unde te-ai oprit tu acum.

— Aici ? întrebă bătrînul, oprindu-se la cîțiva pași de arcadă.

— Da, îi confirmă nepoata. Acolo, fantoma cu uniformă albastră s-a întors spre cei care-l urmau, ca să le dea ordine.

— Cum s-a întors ? a vrut să știe colonelul, întorcîndu-se și el pentru a continua reconstituirea. Așa ?

— Chiar așa.

Bunicul, care se întorsese încet, rămase ca împietrit privind un punct de pe covorul pe care călca.

— Drace ! exclamă el, aplecîndu-se spre podea. Ce-i asta ?

— Ce s-a-ntîmplat ? tresări doña Micaela.

— Priviți ! și bătrînul le făcu semn să se apropie, fără să-și ia ochii de la recenta sa descoperire.

Herminia și Micaela se apropiară de el cu frică.

— La ce vrei să ne uităm ? îl întrebă doña Micaela, puțin speriată.

— Aici, pe covor !

Femeile se aplecară să examineze punctul arătat de bătrîn și amîndouă se dădură un pas înapoi, emițînd un strigăt simultan de spaimă :

— Oh ! . . .

Căci pe covor se puteau vedea, clare și foarte bine desenate, două urme lăsate de o pereche de pantofi cu tălpile prăfuite.

— Dumnezeule ! bîigui doña Micaela. Urmele astea nu erau ieri aici !

— Bineînțeles că nu ! chițăi Herminia, dîndu-se înapoi foarte speriată. Sînt ale lor ! V-ați convins acum că n-am visat ? . . . Au fost aici ! . . .

— Calm, să nu ne pierdem calmul, recomandă bunicul, pentru că și el începuse să-l piardă. Poate că proveniența acestor urme, dacă le examinăm cu atenție și fără să ne enervăm, nu este chiar așa de extraordinară cum o presupuneți.

— Dar tu ce presupui ? întrebă doña Micaela, cu speranţa că tatăl său va putea găsi o explicaţie liniştitoare.

— Lasă-mă mai întîi să le studiez bine, ceru el, aplecîndu-se să le cerceteze. Poate că, fără să ne dăm seama, le-am lăsat vreunul din noi.

— Ştii prea bine că e imposibil, spuse fiica sa. În afară de asta, Herminia şi cu mine purtăm pantofi cu toc. Şi urmele astea sînt ale unor pantofi bărbăteşti.

— Ar putea fi ale ghetelor mele, sugeră colonelul.

— Şi asta e imposibil, răspunse doña Micaela, ghetele tale nu pot lăsa urme atît de murdare. În orice caz, verifică. Deşi se poate vedea că urmele astea sînt ale unor picioare mai mari decît ale tale.

— Crezi ? se îndoi bătrînul, întinzîndu-şi piciorul drept, pînă ce-l aşeză peste una din urmele de pe covor. Da, ai dreptate, trebui el să recunoască, văzînd rezultatul acestei probe. Gheata asta e mult mai mică . . .

— Sînt ale lor ! exclamă Herminia, tremurînd toată. Să plecăm de aici înainte de a se reîntoarce ! . . . Să plecăm ! . . .

— Termină cu prostiile ! bombăni bunicul. Crezi că pentru o prostie o să părăsim o casă ca asta ?

— Chiar ţi se pare că-i o prostie ? spuse dona Micaela, şovăind între frica nerușinată a fiicei sale și curajul exagerat al tatălui său.

— Bineînţeles ! afirmă tot colonelul. Nu trebuie să ne pierdem cu firea. De fapt, încă nu s-a întîmplat nimic.

— Cum nimic ? protestă Micaela. Urmele astea confirmă ce-a văzut fetiţa.

— Dar nu avem siguranţa absolută.

— Nu ? se alătură protestului și nepoata sa. De ce alte dovezi mai ai nevoie ?

— De ceva care să nu mai lase nici o îndoială, spuse bătrînul, încăpăţînat. Ceva mai clar decît niște urme șterse pe covor, care poate că s-au aflat dintotdeauna aici și niciodată nu ne-am uitat la ele. Avem

nevoie de o dovadă indiscutabilă, pe care s-o vedem cu ochii și chiar s-o auzim cu urechile.

În acel moment, coincizînd cu punctul final pe care bunicul l-a pus cuvintelor sale, aerul din salon a fost înfiorat de un sunet neobișnuit : bătăile solemne ale unui ceas de perete.

Cinci lovituri grave, aproape lugubre, care au făcut ca familia să paralizeze de groază.

Pînă și colonelul, surprins de acest atac neașteptat, își abandonă poziția de calm pentru a se dărui cu totul forței fricii.

Abia cînd se stinse vibrația sonoră a celei de-a cincea bătăi, doña Micaela putu să bîlbîie :

— Ce . . . a fost . . . asta ?

— Ceasul de perete ! țipă Herminia, arătînd o cutie neagră de lemn, înaltă și funebră ca un coșciug în poziție verticală, care se afla în colțul cel mai întunecos al salonului. Uitați-vă ! . . . Merge ! . . .

Fără ca frica să le dispară de pe fețe, doña Micaela și tatăl său înaintară încet spre ceas.

— Nu se poate ! spuse bătrînul, neîncrezător. Doar nu a funcționat niciodată !

— Dar a început să funcționeze ! exclamă fiica sa, speriindu-se și mai vîrtos. Uită-te la pendulă !

Colonelul se apropie mai mult pentru a vedea mai bine.

Și, prin sticla prăfuită că acoperea cutia ceasului, atît de prăfuită că aproape-și pierduse transparența, putu să vadă că pendula oscila ritmic.

— Da, e adevărat, trebui el să admită, perplex. Și totuși e de necrezut.

— Ne cereai o probă concludentă, pe care s-o vedem cu ochii și s-o auzim cu urechile ? îi spuse doña Micaela. Uite-o : ai auzit bătăile și vezi pendulul.

— Foarte ciudat, într-adevăr, murmură bătrînul. Straniu. Cum e posibil ca așa, dintr-o dată, să fi început să meargă ?

— Să mai meargă și exact, adăugă doña Micaela: Pentru că, într-adevăr, e cinci.

— Ei au fost ! țipă isteric Herminia. Numai ei au putut să facă asta ! . . . Încă nu te-ai convins, bunicule ? . . . Să nu mai pierdem timpul ! . . . Hai să plecăm de aici ! . . . Chiar acum ! . . . Ce mai așteptați ? . . . Vă rog, hai ! . . . Înainte de a se reîntoarce ! . . .

— Taci și nu-ți pierde cumpătul ! ordonă colonelul, ca și cum nepoată-sa ar fi fost un recrut la cavalerie. Cel care comandă aici sînt eu, și tot eu sînt cel care hotărăște ce trebuie făcut ! Ai înțeles ?

— Da, tată, spuse supusă doña Micaela. Dar hotărăște mai repede, că m-apucă dîrdîiala . . .

— Ce-nseamnă asta ?

— Dîrdîială, îi explică fiica sa, e ce te-a apucat și pe tine, deși o ascunzi mult mai bine ca noi.

— Dacă numești dîrdîială acest ușor tremur al picioarelor mele, se justifică bătrînul, știi prea bine că este un beteșug al vîrstei, și nu o reflectare a fricii. Căci, în

afară de faptul că niciodată nu mi-a fost frică, continui să cred că deocamdată nu avem de ce ne teme.

— Nu știe ce spune ! izbucni din nou Herminia, strîngîndu-se la pieptul mamei sale. Nu-și dă seama de pericolul prin care trecem !

— Dar unde vede nebuna asta pericolul ? se supără bunicul său. Încearcă să judeci puțin, dacă dimensiunile reduse ale creierului tău ți-o permit. Hai să plecăm de la ideea că stafiile astea nu sînt un fruct al imaginației sale.

— Încă te mai îndoiești ?! se miră nepoata.

— Mărturisesc că îndoielile mele au dispărut aproape complet, spuse el. Dar ăsta nu e un motiv ca să fugim din casa asta ca urmăriți de diavol.

— Rămîi tu, dacă ești așa de curajos, noi o să plecăm totuși. Nu-i așa, mamă ?

— N-o să plecați dacă o să taci și o să ascultați raționamentul meu !

— Bine, tată, interveni doña Micaela, vorbește, te-ascultăm.

— E natural ca toți să fim puțin nervoși, începu colonelul, pentru că aceste fenomene inexplicabile pot speria pe oricine. Dar nu întotdeauna sînt periculoase. E posibil ca vedenia să nu se mai repete, s-ar putea ca arătările să fi fost slabe și să se fi risipit.

— Prea slabe nu s-ar zice că au fost, observă doña Micaela, dacă au avut puterea să facă ceasul să meargă . . .

— Nu putem fi siguri că ele l-au făcut să meargă, spuse colonelul. Cîteodată o ușă trîntită, un curent sau o lovitură întîmplătoare fac să meargă un mecanism oprit. Să excludem totuși intervenția posibilă a întîmplării și să admitem că au fost ele. Nu e ridicol să ne gîndim să părăsim casa numai pentru că niște stafii au întors un ceas ? Nu e mai logic să așteptăm să vedem dacă apariția lor se repetă ?

— Într-adevăr, fu de acord doña Micaela. Nici mie nu-mi face plăcere să plec

așa, dintr-o dată. Cu criza asta de locuințe, ne-ar fi destul de greu să mai găsim o casă atît de liniștită. Dar dacă vedenia reapare . . .

— Dacă reapare, spuse colonelul, atunci o să fie momentul să decidem ce e mai bine să facem. Dar o să decidem după ce o să vedem. Dacă vedenia e atît de dezagreabilă, încît să nu o putem suporta, ne mutăm imediat. Dacă stafiile acestea sînt inofensive și nu deranjează pe nimeni . . .

— Bunicule, pentru dumnezeu ! exclamă Herminia, cu oroare. Crezi că mai putem sta în casa asta, expuși să ne întîlnim în fiecare moment cu aceste ființe înfiorătoare ?

— Nu pot să știu pînă n-o să văd cît sînt de înfiorătoare. Vă propun totuși să nu ne pierdem calmul și să continuăm să ne ducem viața normal, în așteptarea evenimentelor.

— N-o să fie prea ușor, spuse doña Micaela, pentru că o să stăm cu sufletul la gură.

— Dar nici n-o să fie greu, adăugă colonelul, dacă încercăm să uităm incidentul acesta și să ne gîndim la altceva. Hai, trebuie să ne distrăm ! Herminia, fă o plimbare prin grădină.

— N-am chef, refuză fata, încruntată.

— Ar fi bine să iei puțin aer, insistă bunicul său, ca să ți se risipească temerile.

— Nu mi s-ar risipi în grădină, refuză din nou ea. E aproape întuneric, și dacă ar începe să apară dintre pomi . . . Ar fi oribil ! N-o să mă liniștesc pînă ce n-o să ne aflăm foarte departe de casa asta blestemată !

— O să plecăm cînd o să se întîmple ceva foarte ciudat, promise mama sa. Dar trebuie să înțelegi că bunicul tău are dreptate. Să plecăm așa, dintr-o dată, fără să avem unde să mergem, din cauza unui fenomen care poate că n-o să se mai repete, e o nebunie.

— O să se repete, sînt sigură !

— Atunci o să fim toți împreună ca să-l vedem și n-o să-ți fie așa de frică ca atunci

cînd l-ai văzut singură. Cel mai bine ar fi să nu mai pleci de lîngă noi.

— Bună idee, își aplaudă colonelul fiica, vom rămîne uniți, fără să ne despărțim nici măcar un moment. Așa, dacă se întîmplă ceva, spaima se va împărți în trei și va fi mai mică pentru fiecare. Și să nu mai vorbim despre asta. Acum o să schimbăm discuția, ca să ne distrăm puțin.

— Eu n-am chef de vorbă, anunță Herminia, a cărei neliniște nu se risipise.

— Vino și stai cu mine, o invită doña Micaela, îndreptîndu-se spre sofa.

— Așa . . . așezați-vă, aprobă colonelul, și eu o să vă povestesc niște anecdote din cariera mea militară.

— Vai de capul nostru, bombăni Herminia. Dacă asta-i toată distracția care-ți trece prin minte . . .

— Pot să vă povestesc cum cavaleria regimentului meu a luat fortulețul rebelilor în sîngeroasa insurecție a mulatrilor. Atacul lăncierilor mei a rămas în istorie.

— Dar noi cunoaștem toată istoria ta pe dinafară, interveni doña Micaela în ajutorul fiicei sale. Și mie atacul ăsta, cînd îl tot aud, mi-e de-a dreptul nesuferit.

— Pentru că n-ai fost acolo, se simți atins colonelul.

— Din fericire, îi replică fiica sa. Îți imaginezi cum aș fi arătat eu călare pe cal, împungînd mulatrii cu lancea ?

— Bine, se resemnă bătrînul, așezîndu-se pe sofa lîngă cele două femei. Dacă nu vreți să vă povestesc nimic, inventați voi ceva ca să ne distrăm. Dacă trebuie să stăm împreună, trebuie să ne omorîm timpul într-un fel.

— Putem să facem puțină muzică, sugeră doña Micaela. Cum vi se pare ideea ?

— Nefastă, fu de părere colonelul.

— De ce ?

— Pentru că voi nu faceți muzică : o distrugeți.

— Nu-i adevărat, tată. Herminia cîntă bine. Are o voce mică, dar foarte plăcută.

Pe Schubert îl cîntă bine. Hai, fetiţo, cîntă ceva de Schubert !

— N-am chef de cîntat, refuză fata.

— Trebuie să cînţi, insistă mama. Cred că dacă ai cînta „Ave Maria“, am împuşca doi iepuri dintr-un singur foc.

— Doi iepuri ? repetă bătrînul, mirat. Care ?

— Unul, plictiseala, pentru că muzica ne-ar ajuta să ne distrăm ; şi al doilea, pericolul vedeniei, căci, dacă fantomele sînt de origine diabolică, se vor duce imediat pe pustii fără să îndrăznească să mai apară.

— De ce ?

— Te-ai prostit, tată ! Dacă dracul fuge atunci cînd îi spui o rugăciune scurtă, o să fugă mult mai repede dacă i se cîntă toată „Ave Maria“.

— S-ar putea să ai dreptate, admise colonelul. Deşi ca militar nu mi se pare o armă eficace, ca drept-credincios sînt îndemnat să cred că nu pierdem nimic folosind-o. Aşa că, fătuco, cîntă-ne „Ave Maria“.

— Nu pot, spuse Herminia. Sînt prea nervoasă.

— Fă un efort, fetițo, o imploră mama sa. Gîndește-te că nu ne va servi doar de distracție, ci poate să fie chiar salvarea noastră. Vino.

Și doña Micaela se sculă de pe sofa.

— Unde ? întrebă Herminia.

— La pian. O să te întovărășesc.

— Tu ?! se miră bunicul. Dar tu nu știi să cînți !

— Dar n-am spus că o să cînt, lămuri doña Micaela, am spus doar că o s-o întovărășesc pe Herminia pînă lîngă pian. Hai, dragă, scoală-te.

— Nu insista, mamă, opuse rezistență Herminia. Nu înțelegi că aș fi ridicolă să încerc să cînt cu atîția nervi ?

— Nu-ți fă griji din cauza asta, o liniști bunicul, că ridicolă ești cînd cînți și fără să fii nervoasă. Așa că dă-i înainte.

— L-ai auzit, mamă. Dacă eu cînt așa de rău, de ce nu-i spui bunicului să cînte el ?

— Aș face-o cu multă plăcere, fără să mă las rugat ca tine, spuse bătrînul. Prost e însă că Schubert nu-i pentru vocea mea pentru că e prea molîu. Dacă vreți, pot să vă cînt „Imnul cavaleriei“ . . .

Doña Micaela deschise gura ca să refuze această propunere a tatălui ei, dar nu avu timp să spună nimic.

— Cerule ! exclamă Herminia, sărind în picioare. Ce-a fost asta ?

— Ușa de la stradă, murmură colonelul, întinzîndu-și gîtul ca să audă mai bine.

— Da, confirmă doña Micaela, ascultînd și ea. A intrat cineva !

— Ave Maria ! exclamă din nou Herminia, înfricoșată.

— Te-ai trezit și tu ! bombăni bunicul său. Acum e prea tîrziu ca s-o mai cînți.

Într-adevăr, se auzeau pași care se apropiau de salon. Teroarea puse stăpînire pe toată familia.

— Vin încoace ! anunță bunicul, cu un firicel de voce, după ce ascultă atent.

Strigătul pe care îl pregătea Herminia nu reuși să-i țîșnească din gîtlej pentru că, tocmai în momentul cînd voi să-i dea drumul, se produse arătarea.

Sub arcada care făcea legătura dintre vestibul și salon apăru o ființă în uniformă. Era un om corpolent, înalt, îmbrăcat într-o uniformă și cu un chipiu pe cap.

Se opri la intrarea în salon, chiar în locul unde bunicul descoperise urmele de praf pe covor, și de-acolo, întorcîndu-se spre arcada pe sub care abia intrase, pronunță, cu voce tare și gravă, aceste cuvinte :

— Pe aici, vă rog ! Urmați-mă toți !

Și, în fața ochilor uluiți ai familiei, care contempla scena, paralizată de frică, intrară pe sub arcadă și alte ființe. Erau bărbați și femei, gătiți cu hainele acelea extravagante pe care Herminia încercase să le descrie mamei sale : cămăși în culori de necrezut, cu pulpanele în vînt, pantaloni strînși pe picior și fuste largi, pălării de pînză și pai, ale căror forme aveau o vagă

asemănare cu scufiile stafiilor, fețe ce semănau a măști, cu obrajii pictați cu ocru și buze de un roșu sîngeriu . . .

Trupa asta curioasă se grupă în jurul omului în uniformă albastră. Cînd grupul se liniști, ghidul în uniformă spuse :

— Iată salonul principal al acestei case istorice, a cărei vizitare îmbogățește de azi înainte itinerariile turistice ale orașului nostru. Construită acum mai bine de un secol de către ultimul descendent al unei familii de vază, a avut după aceea mai mulți proprietari bogați, care au preschimbat-o într-un adevărat muzeu. Cumpărată în 1932 de către un milionar american, care niciodată n-a ajuns s-o locuiască, a rămas de atunci închisă și nelocuită. Generozității acestui american care, mort de curînd, a donat casa și valorosul său conținut Muzeului nostru municipal, îi datorăm faptul că, începînd de azi, a fost deschisă pentru public. Vă rog să observați că, cu toată abandonarea sa prelungită, atît tablourile cît și mobilele se află în perfectă stare de

conservare. Pînă într-atît încît acel ceas de perete pe care-l puteți vedea în fund, oprit de cînd casa a fost închisă, acum 36 de ani, a început să meargă cînd l-am întors la prima mea vizită.

— E impresionant ! comentă un turist din grup, privind în jur. Totul e perfect conservat. Chiar și aerul care se respiră aici pare din alte timpuri.

— Chiar așa, fu de acord soția sa. N-ar strica să aerisească puțin, că miroase a închis de trăsnește.

— Înainte de a ne opri să vedem în amănunt saloanele de la parter, reluă discursul ghidul în uniformă, ale căror tablouri formează una din colecțiile particulare cele mai importante din țară, să urcăm la etaj. Acolo veți putea admira dormitoarele casei, decorate cu covoare și mobile de mare valoare. Vă rog să mă urmați, spuse grupului, îndreptîndu-se spre arcadă pentru a ieși din vestibul. Pe aici.

— Eu n-aș dormi în casa asta pentru nimic în lume, comentă o turistă tinerică,

amestecîndu-se în grupul de vizitatori care ieșea în urma ghidului. Îmi aduce aminte de casele din filmele de groază.

— Ai dreptate, spuse o prietenă care o însoțea. S-ar putea să aibă și stafii.

— Nu m-ar mira deloc, adăugă prima, cînd ieșeau pe sub arcadă. Se spune că stafiilor le place cel mai mult să trăiască în case de-astea mari și nelocuite . . .

Cînd turiștii dispărură din salon, bunicul fu primul care reacționă :

— Într-adevăr, murmură, aici ne plăcea cel mai mult să locuim . . . pînă ce-ați venit voi, turiști demonici, și ați invadat totul ! Nu mai putem sta liniștiți în nici o parte.

— Ce oroare ! . . . bîlbîi atunci doña Micaela, reacționînd și ea și ieșind din imobilitatea în care stătuse în tot timpul vedeniei. Fata nu a exagerat ! . . .

— Acum că i-ai văzut, imploră Herminia, începînd să tremure după groaza care-i paralizase membrele, cred că sînteți de

acord cu mine că nu mai putem rămîne aici nici un minut !

— Bineînțeles că nu, fu de acord colonelul. Să mergem chiar acum !

— Da, da ! acceptă doña Micaela. Cu cît mai repede, cu atît mai bine ! . . . Dar unde mergem ?

— Nu știu, dădu trist din cap bunicul, pentru că turismul invadează tot. Iar vechile case nelocuite, unde eram atît de fericiți, se transformă în muzee și hanuri. O să găsim noi totuși ceva. Și dacă n-o să găsim, ce să-i facem ! N-o să fim singurii care umblă peste tot căutînd locuință. Toate casele vechi sînt acum invadate de turiști !

Spunînd acestea, bunicul, fiica sa și nepoata părăsiră casa.

Nu-i nevoie să vă mai spun că n-au părăsit-o ieșind pe sub arcada vestibulului, ci infiltrîndu-se printr-un perete al salonului.

CUPRINS

SCENARIUL PREMIAT 7
NEVESTICĂ NEÎNSEMNATĂ 52
„SE CAUTĂ PERSOANĂ CINSTITĂ“ . . . 112
JOCUL CU ELECTRICITATEA 153
FANTOME ÎN SALON 197